WWF PENSIONSRAPPORT 2020

KLIMAHANDLING I DEN DANSKE PENSIONSSEKTOR

WWF Verdensnaturfonden, november 2020
www.wwf.dk

Research og analyse: Trine Glue Doan, Kristoffer La Cour
Spørgeskemaundersøgelse: Kristoffer La Cour
AD: Carli Hyland

Forside © Wild Wonders of Europe / Sven Zacek / WWF

Enhver gengivelse eller kopiering – hel eller delvis – skal angive titel og kreditere udgiver som ophavsmand.

WWF er en af verdens største og mest erfarne uafhængige miljøorganisationer med mere end fem millioner støtter over hele verden og et aktivt globalt netværk i mere end 100 lande. WWF's mission er at stoppe forringelsen af jordens naturlige miljø og skabe en fremtid, hvor mennesker lever i harmoni med naturen. WWF arbejder for dette, dels ved at bevare naturens mangfoldighed med fokus på de biologisk rigeste naturtyper på jorden, dels ved at sikre, at naturens ressourcer udnyttes på en bæredygtig måde, og endelig ved at bekæmpe forurening og unødigt forbrug af ressourcer og energi.

RESUMÉ 4

Forkortelser/glossary 8
Rammen for WWF's arbejde med klima i den danske pensionssektor 9

INTRODUKTION 10

1.1 Forord 12
1.2 Introduktion til metode og 'hvordan undersøgelsen skal læses' 13

ANALYSE 14

2.1 Generelle konklusioner og nye tendenser 16
2.2 Detaljeret gennemgang af resultater 21

TEMAER 34

3.1 Centrale 'climate alignment' initiativer 36
3.2 EU's taksonomi for bæredygtig finansiering 38
3.3 Naturhensyn i den danske pensionssektor 39

METODE OG TIDLIGERE UNDERSØGELSER 42

4.1 Datagrundlag, bedømmelseskriterier og revidering af metode 44
4.2 Undersøgelsens 6 vurderingskategorier 45

GENNEMGANG AF RESULTATER FOR DE ENKELTE PENSIONSSELSKABER 48

REFERENCER 83

RESUMÉ

Undersøgelsen har fokus på udviklingen indenfor de 16 største danske pensionsselskabers klimafokus, herunder systematisk integration af klimahensyn i investeringspolitikken, mål for grønne investeringer, aktivt ejerskab og fossilt frasalg samt transparens. Med dette års undersøgelse har WWF udvidet ambitionsniveauet og ligeledes øget fokus på investeringer i den reelle økonomi – altså de faktiske økonomiske aktiviteter. Igen i år ses en positiv udvikling, men fremgangen i point er stilnet af og pensionssektoren er stadig langt fra i mål. Undersøgelsen viser et stort midterfelt, en gruppe af pensionsselskaber der halter efter og et mindre felt i front, hvor særligt PKA kan fremhæves. Men selv for de pensionsselskaber, der er længst, er der stadig masser af plads til forbedring.

Sektoren tilslutter sig Parisaftalen og analyserer deres investeringer på baggrund her af:

15 af de 16 pensionsselskaber tilslutter sig nu Parisaftalen. Samtidig har alle 16 en tilstrækkelig systematisk tilgang til analyse og vurdering af investeringer på baggrund af aftalens mål. 5 pensionsselskaber har hævet ambitionsniveauet og tilslutter sig nu Parisaftalens 1,5°C-mål, og arbejder i regi af ↗ UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance (NZ-AOA) og ↗ Science-Based Targets for Financial Institutions (SBT-FI) på opjustering af klimasystematisk og fastsættelse af reduktionsmål. Resten bør følge trop.

WWF ANBEFALER, at tilslutning til og efterlevelse af 1,5°C-målet bør være et minimumsmål for alle pensionsselskaber. Med udvikling af nye metoder (bl.a. i regi af NZ-AOA og SBT-FI) er det i stigende grad muligt at analysere porteføljen ud fra 1,5°C-målet, hvilket pensionsselskaberne bør levere på.

FIGUR 1: Overblik over pensionsselskabernes pointfordeling, søjlediagram

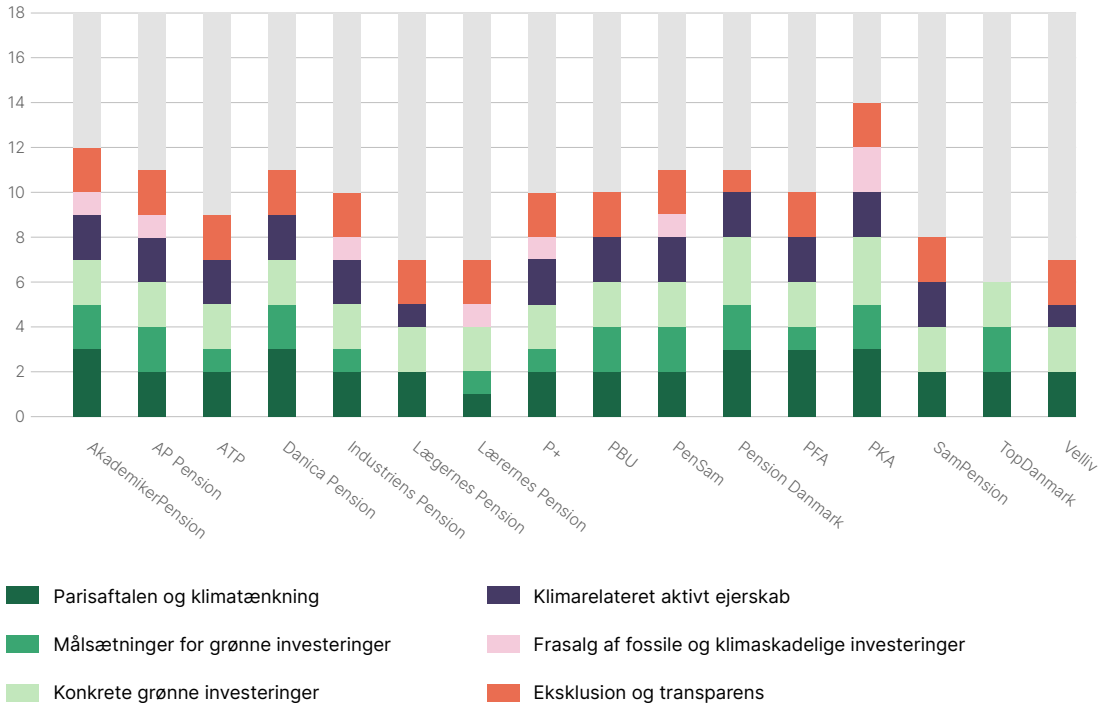

Halvdelen har nu kvantitative mål om at øge andelen af grønne investeringer:

8 af pensionsselskaberne har nu specifikke mål for grønne investeringer, hvoraf enkelte er relativt ambitiøse ligesom der er eksempler på delmålsstrategier. Samtidig har yderligere 5 pensionsselskaber kvalitative, ukonkrete mål, mens 3 ingen mål har. Der er generelt stor plads til forbedring.

WWF ANBEFALER, at alle pensionsselskaberne vedtager ambitiøse kvantitative mål om at øge andelen af grønne investeringer (f.eks. 15 pct. i 2025) og at disse mål suppleres af konkrete delmålsstrategier, der sikrer resolut og rettidig grøn omstilling, også på den korte bane. Målene bør fremadrettet følge EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

Stadig flere investerer grønt:

Det er en generel tendens, at andelen af grønne investeringer øges, men i de fleste tilfælde går det langt fra hurtigt nok. Mens enkelte pensionsselskaber nu har over 10 pct. investeret grønt, så har de fleste stadig langt igen.

WWF ANBEFALER, at alle pensionsselskaber bidrager markant til rettidig grøn omstilling gennem konkrete grønne investeringer i den reelle økonomi. Andelen af grønne investeringer bør fremadrettet opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering og bør forøges markant, også på den korte bane. Hvad vi gør nu, er langt mere værd for klimaet end hvad vi udskyder til om bare få år.

Klimarelateret aktivt ejerskab vinder frem – men der mangler en integreret tilgang:

12 af pensionsselskaberne fører aktivt ejerskab på klimaområdet med en tilstrækkelig grad af transparens, gennem stemmeafgivelser, selskabsdialoger og ofte i regi af internationale investorinitiativer. Men der mangler stadig dokumentation for de reelle grønne effekter af det aktive ejerskab.

WWF ANBEFALER, at pensionsselskaberne fører transparent 'meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab', hvor der stilles tydelige krav om dokumenterbar rettidig grøn omstilling til selskabet inden for en konkret tidshorisont (f.eks. ultimo 2022) og med frasalg som konsekvens af manglende grøn omstilling. Dermed anbefales en integreret tilgang til klimarelateret aktivt ejerskab og fossilt frasalg.

Langsomt men tydeligt øget fokus på frasalg:

AkademikerPension, Lærernes Pension, PKA og senest AP Pension, Industriens Pension, P+ og PenSam har vedtaget fossile frasalgsstrategier, dog med forskellig substans. Mens undersøgelsen viser et øget fokus på frasalg som et etisk, klimamæssigt og økonomisk forsvarligt redskab, så har flertallet af pensionsselskaberne fortsat ingen frasalgsstrategier. Dette er dybt kritisabelt og sektoren har meget langt igen.

WWF ANBEFALER, at alle pensionsselskaber vedtager og eksekverer på ambitiøse frasalgsstrategier, der omfatter alle aktivklasser og alle fossile energityper (inkl. olie og gas) samt andre klimaskadelige investeringstyper (landbrug, flytransport etc.). Frasalgsstrategien bør gå på to ben: 1) Hurtigt systematisk frasalg af særligt klimaskadelige investeringer ud fra skærpede

bagatelgrænser på f.eks. 5 pct. af indtjeningen relateret til kul og olie fra tjæresand. 2) Frasalg af andre klimaskadelige investeringer, hvor Paris-kompatibilitet vurderes urealistisk eller i tilfælde af, at der ikke kan dokumenteres tilstrækkelig fremgang gennem klimarelateret aktivt ejerskab indenfor en fastsat tidsramme på f.eks. 2 år. Dermed anbefales igen en integreret tilgang til klimarelateret aktivt ejerskab og fossilt frasalg.

Stadig flere ekskluderer ud fra klimahensyn og offentliggør eksklusionsliste:

14 af pensionsselskaberne offentliggør nu en tilstrækkelig eksklusionsliste og ekskluderer på baggrund af klimahensyn. Samtidig tilslutter det store flertal sig ↗ Taskforce on Climate-related Financial Disclosures' (TCFD) anbefalinger og leverer delvist på dem, men der er generelt stor plads til øget gennemsigtighed og tydelig kommunikation omkring klimaarbejdet.

WWF ANBEFALER, at pensionsselskaberne ekskluderer systematisk på baggrund af klimahensyn og at eksklusionslisterne offentliggøres. Ligeledes bør alle pensionsselskaber tilslutte sig og følge TCFD's anbefalinger samt markant øge transparens og kommunikation omkring klima, ligesom pensionssektoren fremadrettet bør efterleve EU's 'disclosure-forordning'.

Markant udvikling indenfor investorinitiativer og koalitioner:

Det seneste år er nye ambitiøse klimafokuserede investorinitiativer kommet til, mens der har været videreudvikling og styrkelse af eksisterende initiativer. Her kan SBT-FI fremhæves som det første initiativ, der tilbyder metoder til Paris-kompatible målsætninger for investorer. NZ-AOA kan også fremhæves som et vigtigt initiativ til high-level commitments på netto-nuludledning i 2050 og 1,5°C-målet. En gruppe af pensionsselskaber har allerede tilsluttet sig SBT-FI og NZ-AOA. Desuden har CA100+ netop offentliggjort kriterier for frasalg, der bør integreres i pensionsselskabernes fremadrettede aktive ejerskab.

WWF ANBEFALER, at alle pensionsselskaberne tilslutter sig SBT-FI og NZ-AOA samt forpligter sig på at benytte de nye frasalgskriterier, der er lanceret i regi af CA100+.

Stort fokus på bæredygtig finansiering i EU:

Med EU's taksonomi for bæredygtig finansiering får virksomheder og investorer et nyt fælles sprog til at identificere bæredygtige aktiviteter. Dette muliggør en markant forøgelse af andelen af grønne investeringer, styrket transparens på området samt begrænsning af de nuværende udfordringer med greenwashing. EU's 'disclosure-forordning' sætter desuden nye krav og standarder for bæredygtighedsrelateret rapportering, som pensionssektoren skal efterleve.

WWF ANBEFALER, at EU's taksonomi for bæredygtig finansiering tydeligt integreres i pensionsselskabernes investeringsarbejde fremadrettet, hvorfor bl.a. opgørelser og målsætning bør følge taksonomien så vidt muligt. Desuden bør pensionssektoren fremadrettet efterleve EU's 'disclosure-forordning'.

Spirende fokus på natur og biodiversitet i pensionssektoren:

14 af pensionsselskaberne udtrykker, at de "forholder sig til, hvilke konsekvenser deres investeringer har for tab af natur (såsom biodiversitetstab, afskovning, tab af havnatur mv.)". Men samtidig er der markant mangel på konkrete politikker, målsætninger og investeringer, hvilket er kritisabelt. Flere peger på mangelfulde metoder og data i forhold til at integrere naturhensyn bredt i investeringsarbejdet. Dog forventes bl.a. EU's taksonomi for bæredygtig finansiering at bidrage til systematisering også indenfor dette område. Det er endvidere kritisabelt, at kun få pensionsselskaber tilslutter sig FN's Konvention om biologisk mangfoldighed. Alt i alt har sektoren meget langt igen, men det anerkendes samtidig at integration af naturhensyn i finanssektoren generelt er på et relativt tidligt stadie.

WWF ANBEFALER, at alle pensionsselskaber tager de første forpligtende skidt i retning af øget fokus på natur og biodiversitet i investeringsarbejdet. Herunder bør pensionsselskaberne tilslutte sig CBD og den forventede CBD COP15-aftale i 2021 samt benytte eksisterende metoder og værktøjer til analyse af naturrelaterede risici og muligheder, og bidrage til udvikling på området. Ligeledes bør pensionsselskaberne sætte mål for at øge investeringer i natur og biodiversitet, såsom bæredygtigt skovbrug, ligesom kommunikation og transparens omkring natur og biodiversitet bør styrkes.

FORKORTELSER/GLOSSARY

CA100+	Climate Action 100+
CIP	Copenhagen Infrastructure Partners
EU	Den Europæiske Union
FN	De Forenede Nationer
FSB	Financial Stability Board
G20	Group of 20
IEA	International Energy Agency
IIGCC	Institutional Investors Group on Climate Change
Kr.	Danske kroner
NZ-AOA	UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance
PACTA	Paris Agreement Capital Transition Assessment
PAII	Paris Aligned Investment Initiative
SBT-FI	Science Based Targets for Financial Institutions
SBTi	Science Based Targets Initiative
SDG	Sustainable Development Goal/FN's Verdensmål
TCFD	Taskforce on Climate-related Financial Disclosures
TNFD	Taskforce on Nature-related Financial Disclosures
UN	United Nations
UN PRI	United Nations Principles for Responsible Investments
USD	Amerikanske dollars
WEF	World Economic Forum

RAMMEN FOR WWF'S ARBEJDE MED KLIMA I DEN DANSKE PENSIONSSEKTOR

PENSIONSSEKTORENS NØGLEROLLE: PENSIONSSELSKABERNE BØR GÅ FORREST MED FINANSIERING AF DEN GRØNNE OMSTILLING

Finansielle aktørers centrale rolle i den grønne omstilling anerkendes i Parisaftalens Artikel 2.1(c), der tydeliggør, at "finansielle strømme skal i overensstemmelse med en vej mod et lavemissionssamfund og klima-resilient udvikling" (1). Pensionsselskaber og finansielle aktører generelt adskiller sig fra andre økonomiske aktører ved at levere finansiering til de selskaber, der er ansvarlige for at reducere drivhusgasemissionerne, snarere end at udøve direkte kontrol over udledning af drivhusgasser. Derfor er forvaltningen af pensionsselskabernes store investeringsformuer afgørende for sektorens rolle i den grønne omstilling. Skal danskernes enorme pensionsformue fortsat holde hånden under kulminedrift og multinationale olieselskaber eller skal den placeres i vedvarende energi og nye grønne teknologier, der skaber et godt afkast og fremtidens grønne arbejdspladser? WWF mener, at pensionsselskaberne har et særligt ansvar for at sikre en fremtid, hvor deres nuværende og kommende medlemmer/kunder kan gå på pension i en sikker og retfærdig verden, og hvor den globale opvarmning ikke er løbet løbsk. Det bygger ikke kun på solide økonomiske argumenter, men også på moralske og etiske argumenter relateret til, hvilken verden vi ønsker at give videre til de kommende generationer. Hastigheden af omstillingen er også en væsentlig parameter. Vi har meget travlt hvis vi skal nå at bremse klimaforandringerne i tide. Hvad vi gør nu, er langt mere værd for klimaet end hvad vi udskyder til om bare få år. Derfor arbejder WWF med at udvikle et markant og presserende klimafokus bredt i den danske pensionssektor.

KLIMAFOKUS: WWF ANBEFALER, AT DE DANSKE PENSIONSSELSKABER UDVIKLER ET MARKANT KLIMAFOKUS

Begrebet klimafokus står centralt i WWF's undersøgelser af den danske pensionssektor. Klimafokus defineres som 'en systematisk aktiv håndtering af klimamæssige risici og muligheder i investeringsarbejdet for den samlede investeringsformue kombineret med proaktiv klimahandling baseret på Parisaftalens mål'. Klimafokus kan derfor komme til udtryk i flere forskellige områder af arbejdet med investeringer, hvilket reflekteres i undersøgelsens 6 kategorier. Klimafokus fungerer som en paraplybetegnelse for en række konkrete initiativer, strategier og tilgange, der alle sætter klimaet i fokus i pensionsselskabets virke. Klimafokus tager per definition udgangspunkt i klima (særligt SDG 7 og 13) og forholder sig dermed ikke eksplicit til andre bæredygtighedsudfordringer, såsom naturkrise og biodiversitetstab, selvom disse et tæt forbundne. Natur- og biodiversitetsfokus i pensionssektoren indgår ikke i rapportens hovedundersøgelse, men belyses på s. 39-41. Fremadrettet vil natur- og biodiversitetsfokus fylde mere i WWF's arbejde med bæredygtige investeringer og den danske pensionssektor.

© STAFFAN WIDSTRAND / WILD WONDERS OF CHINA / WWF

1.0 INTRODUKTION

1.1

FORORD

Klimaet og naturen er i krise. Vores nuværende økonomiske model, og bl.a. den måde vi producerer energi og fødevarer på, har skubbet klimaet og naturen til grænsen. COVID-19-krisen er et skræmmende eksempel på det ødelagte forhold mellem mennesker og natur. Samtidig har pandemien tydeliggjort, at vi som samfund kan gennemføre drastiske politiske beslutninger og økonomiske investeringer på kort tid for at overkomme kriser der truer vores velfærd.

Der er mere end nogensinde brug for rettidig klima- og naturhandling, som gør op med 'business-as-usual' tankegangen. Det er ikke tilstrækkeligt at følge regeringens famøse hockey-stav, hvor politiske initiativer og investeringer reelt udskydes med den undskyldning at man afventer teknologiske løsninger. Der er brug for at levere mærkbare grønne ændringer i den reelle økonomi – allerede på den korte bane og med et klart sigte på et bæredygtigt netto-nul samfund i løbet af få årtier. Hvad vi gør nu, er langt mere værd for klimaet end hvad vi udskyder til om bare få år. Her spiller pensionsselskaberne en afgørende rolle for, at de nødvendige investeringer sker så hurtigt som muligt. Vi ved hvad der skal til. Vi kender både løsninger og teknologier, så der er ingen grund til at vente. Tværtimod.

Den grønne omstilling fylder heldigvis mere og mere i pensionssektoren, også blandt kunder og medlemmer. Samtidig oplever den finansielle sektor i EU en markant udvikling i form af nye definitioner, værktøjer og ny regulering på det grønne område. Alt i alt kommer dette forhåbentligt til at sætte skub i de grønne investeringer samt reducere de sorte investeringer i de kommende år.

Denne pensionsundersøgelse er den 6. i rækken. Vi ser år for år, at pensionsselskaberne øger fokus på bæredygtige og grønne investeringer, men der er fortsat masser af plads til forbedring. I årets undersøgelse har vi derfor udvidet kriterierne for pensionsselskabernes ambitionsniveau. Dette afspejles i muligheden for at opnå et 3. point for markant klimahandling i hver af de 6 undersøgte kategorier.

Generelt er det positivt, at pensionssektoren i stigende grad fokuserer på klimarelaterede risici og muligheder. Det et tydeligt, at det kan betale sig at investere grønt, og at det i stigende grad efterspørges af pensionskunderne. Men der er brug for, at sektoren går foran og viser presserende og proaktiv klimahandling, der bidrager markant til at nå Parisaftalens mål. Og så skal vi have øje for, at der er en verden til forskel på om vi lykkes med at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5°C eller om temperaturen stiger til 2°C eller derover.

Det danske folketingsvalg i 2019 viste med al tydelighed, at den danske befolkning ønsker klimahandling. 1,5°C-målet bør være afsættet for denne handling – også i pensionssektoren. Desuden er klimakrisen og naturkrisen tæt forbundne, og pensionssektoren bør forpligte sig på et styrket natur- og biodiversitetsfokus og adressering af naturrelaterede risici og muligheder i deres investeringsarbejde.

I WWF's optik er det enkelt: danskernes pensionsopsparinger skal naturligvis være med til at sikre et sundere og grønnere samfund.

Finansielle klima- og naturhilsner

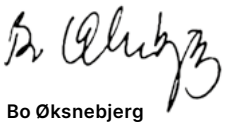

Bo Øksnebjerg
Generalsekretær, WWF Verdensnaturfonden

1.2

INTRODUKTION TIL METODE OG 'HVORDAN UNDERSØGELSEN SKAL LÆSES'

WWF's pensionsundersøgelse er den 6. i rækken, der analyserer den danske pensionssektors klimafokus. I undersøgelsen vurderes de 16 største pensionsselskaber på baggrund af klimafokus i 6 kategorier og tildeles fra 0 til 3 point i hver kategori.

WWF har udvidet ambitionsniveauet og stiller øgede krav til klimafokus i pensionssektoren i dette års undersøgelse. Dette sker i kontekst af stadig øget behov for resolut og rettidig klimahandling fra finanssektoren, hvis Parisaftalens 1,5°C-mål skal nås (2). Konkret afspejles det øgede ambitionsniveau i muligheden for at få et 3. point for markant klimafokus i hver kategori, modsat tidligere års undersøgelser, hvor pointrammen gik fra 0-2 point. Med revidering af metoden har pensionsselskaberne mulighed for at opnå op til 18 point i alt. Samtidig fastholdes kategorierne og kriterierne for at få hhv. 0, 1 og 2 point, hvilket gør det muligt fortsat at sammenligne resultater over tid. Det er nu blot blevet muligt at score et 3. point.

Undersøgelsen lægger stadig primært vægt på politikker, målsætninger og transparens, dog med øget fokus på investeringer i den reelle økonomi, forstået som faktiske investeringer i realøkonomien. Derfor betyder en høj pointscore ikke nødvendigvis, at pensionsselskabet er i mål med at investere tilstrækkeligt bæredygtigt og i overensstemmelse med Parisaftalen, men nærmere at pensionsselskabet har vedtaget og integreret et målrettet og systematisk fokus på klima i investeringsarbejdet, hvilket er en forudsætning for efterlevelse af Parisaftalen. Læs mere om metode og vurderingskriterier for hver af de 6 kategorier på side 44-47.

SKEMA 1: Overblik over undersøgelsens kategorier, vurdering og point

Kategorier for klimafokus	Vurdering af klimafokus	Point
Parisaftalen og klimasystematik	Intet	0
Målsætninger for grønne investeringer	Begrænset	1
Konkrete grønne investeringer	Rimeligt	2
Klimarelateret aktivt ejerskab	Markant	3
Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer		
Eksklusion og transparens		

© WWF / SIMON RAWLES

2.0 ANALYSE

2.1

GENERELLE KONKLUSIONER OG NYE TENDENSER

2.1.1

Fortsat øget klimafokus, men pensionssektoren er langt fra i mål

WWF's pensionsundersøgelse 2020 viser et fortsat øget fokus i den danske pensionssektor på klima og finansiering af den grønne omstilling i Danmark og globalt. Sektoren kan karakteriseres med et stort midterfelt af pensionsselskaber, som i undersøgelsen tildeles mellem 9 og 11 point ud af 18 mulige point. Disse selskaber er godt på vej, men stadig langt fra i mål med at få hele deres investeringsformue på linje med Parisaftalen. Det typiske pensionsselskab i midterfeltet tilslutter sig nu Parisaftalen og analyserer i stigende grad investeringer på baggrund heraf, bl.a. ved CO2e-opgørelser og scenarieanalyser. En del selskaber har mål om at øge andelen af grønne investeringer ligesom de fører transparent aktivt ejerskab på klimaområdet samt offentliggør eksklusionslister, hvor klimahensyn efterhånden er en hyppig årsag til eksklusion af aktieinvesteringer. Der er betydelig plads til forbedring hos det gennemsnitlige pensionsselskab, hvad angår forpligtigelse til Parisaftalens 1,5°C-mål, ambitiøse mål for grønne investeringer samt strategier for frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer.

SKEMA 2: Overblik over pensionsselskabernes pointfordeling

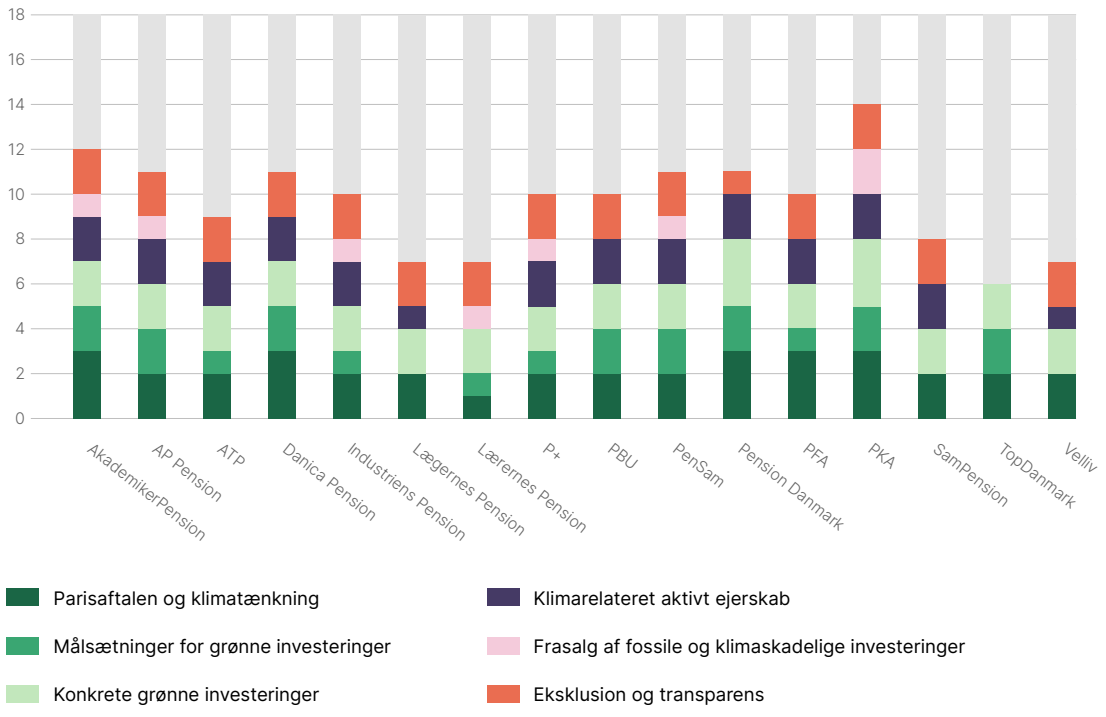

Pensionsundersøgelsen viser, at en gruppe af pensionsselskaber stadig halter efter midterfeltet, hvilket er kritisabelt både i forhold til klimakrisens presserende omfang og klimarelaterede finansielle risici forbundet med fossile investeringer. Endelig viser undersøgelsen også, at en lille gruppe af pensionsselskaber går foran med markant fokus på klima. Fælles for hele pensionssektoren er dog, at der stadig er vej igen.

Den gennemsnitlige pointfremgang er markant mindre i år (+2,1 point) end sidste år (+2,6 point), på trods af muligheden for at få 3 point i hver kategori. Klimafokus i sektoren er altså yderligere øget, men fremgangen er stilnet af. WWF anerkender, at det bliver gradvist sværere at stige i point, og at de pensionsselskaber, der allerede ligger relativt godt i feltet og har "plukket mange af de lavthængende frugter", nu skal skrue yderligere op for klimaambitioner og handling. Men det er der i den grad også brug for. Det er tid til hævede ambitioner og handling for en rettidig grøn omstilling af den reelle økonomi.

2.1.2 Bred tilslutning til Parisaftalen, spirende frasalgsstrategier og andre nye tendenser

WWF finder det positivt, at 15 af pensionsselskaberne nu tilslutter sig Parisaftalen og at selskaberne i stigende grad vurderer og analyserer deres investeringer med udgangspunkt i aftalen. Ligeledes har 5 pensionsselskaber entydigt tilsluttet sig Parisaftalens 1,5°C-mål og arbejder i regi af NZ-AOA (3) og SBT-FI (4) på opjustering af klimasystematisk og fastsættelse af reduktionsmål, hvilket WWF ser meget positivt på.

Halvdelen af de undersøgte pensionsselskaber har nu formuleret kvantitative mål om at øge andelen af grønne investeringer, mens den anden halvdel halter efter enten helt uden mål for grønne investeringer eller med ukonkrete mål og forventninger, hvilket er kritisabelt. Andelen af de egentlige grønne investeringer er steget, i nogle tilfælde markant og i andre tilfælde i et alt for langsomt tempo. Særligt positivt er det, at PKA og PensionDanmark har nået deres relativt ambitiøse mål for 2020 om at have over 10 pct. af den samlede investeringsportefølje i grønne investeringer. Dette eksemplificerer potentialet i at fastsætte konkrete mål, der herefter kan leveres på. Det er centralt, at opgørelse og mål fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering (5).

Flertallet af pensionsselskaber fører fortsat klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens, mens enkelte har plads til forbedring her - særligt i forhold til at offentliggøre informationer om klimarelaterede virksomhedsdialoger og stemmelister. Generelt mangler sektoren at samtænke det aktive ejerskab med en strategi for fossilt frasalg.

Hele 7 pensionsselskaber går nu foran med mere eller mindre fuldkomne strategier for fossilt frasalg, og særligt kan PKA fremhæves med en frasalgsstrategi, der forpligtiger pensionsselskabet til ved udgangen af 2022 at "ekskludere alle selskaber indenfor kul, olie- og gas-sektorerne, der ikke har vedtaget konkrete planer for efterlevelse af Parisaftalen samt indarbejdet aftalens målsætninger i deres forretningsstrategi". Generelt gives der point for begyndende frasalgsstrategier primært fokuseret på kul og olie fra tjæresand, hvor flere bagatelgrænser er skærpet over det seneste år. Disse bør videreudvikles til også at omfatte olie og gas. WWF anbefaler, at de resterende 9 pensionsselskaber følger trop og ligeledes vedtager fossile frasalgsstrategier det kommende år. Generelt i sektoren ses en øget anerkendelse af fossilt frasalg som klimamæssigt og økonomisk forsvarligt.

Endelig viser årets undersøgelse, at der bredt i sektoren nu er praksis for at offentliggøre eksklusionslister og ekskludere på baggrund af klimahensyn, mens der er bred tilslutning til TCFD's anbefalinger om rapportering af klimarelaterede finansielle risici og muligheder (6).

SKEMA 3: Pointfordeling per pensionsselskab i 2020 inkl. kategorioversigt samt udvikling i forhold til 2019

Pensionsselskab	Total 2020	Udvikling 2019-20	Total 2019	Parisaftalen og klimasystematik	Målsætning for grønne investeringer	Konkrete grønne investeringer	Klimarelateret aktivt ejerskab	Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer	Eksklusioner og transparens
AkademikerPension	12	↑ 1	11	3	2	2	2	1	2
AP Pension	11	↑ 3	8	2	2	2	2	1	2
ATP	9	↑ 2	7	2	1	2	2	0	2
Danica Pension	11	↑ 4	7	3	2	2	2	0	2
Industriens Pension	10	↑ 1	9	2	1	2	2	1	2
Lægernes Pension	7	↓ -1	8	2	0	2	1	0	2
Lærernes Pension	7	↑ 1	6	1	1	2	0	1	2
P+	10	↑ 2	8	2	1	2	2	1	2
PBU	10	↑ 5	5	2	2	2	2	0	2
PenSam	11	↑ 1	10	2	2	2	2	1	2
Pension Danmark	11	↑ 2	9	3	2	3	2	0	1
PFA	10	↑ 1	9	3	1	2	2	0	2
PKA	14	↑ 3	11	3	2	3	2	2	2
SamPension	8	↑ 2	6	2	0	2	2	0	2
TopDanmark	6	↑ 5	1	2	2	2	0	0	0
Velliv	7	↑ 2	5	2	0	2	1	0	2
Total:	**154/288**	**34**	**120/192**	**36**	**21**	**34**	**26**	**8**	**29**

2.1.3 Nye grønne produkter er kommet for at blive

Over det seneste år har en del pensionsselskaber præsenteret nye 'grønne produkter' målrettet medlemmer og kunder med ønske om en særlig bæredygtig pensionsopsparing. Grønne produkter karakteriseres ved at have et særligt lavt klimaftryk, fokus på investeringer i vedvarende energi og nye grønne teknologier samt typisk ingen investeringer i fossil energi. Ofte er der en relativt høj grad af transparens omkring produktets CO2e-aftryk og "sparede drivhusgasser". Generelt fremhæves de grønne produkter i pensionsselskabernes bredere markedsføring og kommunikation omkring deres grønne profil. Baseret på besvarelser på denne undersøgelses spørgeskema, har der været stor interesse blandt pensionsselskabernes medlemmer og kunder for de nye grønne produkter. Det er positivt og viser, at der i befolkningen efterspørges klimahandling – også fra finanssektorens side. Men udbuddet af de nye grønne produkter ikke må ske på bekostning af en bred integration af klimahensyn gældende for hele investeringsformuen. Grøn og bæredygtig pension skal ikke være for de få, men for alle.

WWF ANBEFALER ET BREDT KLIMAFOKUS FOR HELE INVESTERINGSFORMUEN, SIDELØBENDE KAN NYE OG GRØNNE PENSIONSPRODUKTER UDVIKLES

De danske pensionsselskaber er begyndt at tilbyde nye grønne pensionsprodukter som en respons på en voksende interesse blandt klimabevidste pensionsmedlemmer/kunder. Dette er en positiv udvikling, men de nye grønne produkter er langt fra nok og må ikke blive på bekostning af en systematisk og bred integration af klimahensyn i forvaltningen af den samlede investeringsformue. Grøn og bæredygtig pension skal være for alle – og ikke for en snæver gruppe, der aktivt vælger det til. Derfor anbefaler WWF, at pensionsselskaberne fortsætter det brede arbejde med klimafokus og at udviklingen af nye grønne produkter forgår under denne ramme. Det sagt, så bør det gøres nemt og attraktivt for eksisterende og nye medlemmer/kunder at skifte over til de grønne produkter. Grønne pensionsprodukter bør derfor tilbydes som standard til nye medlemmer/kunder, ligesom alle eksisterende medlemmer/kunder bør tilbydes at skifte over, alt imens klimafokus for den samlede investeringsformue styrkes markant.

2.1.4 Aktiv klimahåndtering (climate risk) og proaktiv klimahandling (climate stewardship)

Generelt ser pensionssektoren klima som et stadig vigtigere strategisk område. Særligt lægges der vægt på at adressere klimarelaterede finansielle risici og muligheder, hvilket kan anskues som aktiv klimahåndtering. I den sammenhæng peger pensionsselskaberne på, at deres medlemmer/kunders øgede interesse for klima og bæredygtighed har ledt til et styrket klimafokus hos dem. Dette taler ind i en bredere tendens, hvor økonomiske logikker stadig ofte dominerer private aktørers grønne omstilling. Der er også mange penge at tjene på den grønne omstilling. WWF anerkender, at aktiv klimahåndtering med fokus på klimarisici og muligheder er yderst vigtigt og bør integreres centralt i pensionsselskabernes forretningsstrategier, mens dette aldrig må komme til udtryk som overfladiske CSR-initiativer og greenwashing.

RESOLUT OG RETTIDIG GRØN OMSTILLING ER EN GOD INVESTERING GLOBALT SET

Senest har den Internationale Valuta Fond i ↗ World Economic Outlook 2020 konkluderet, at resolut og rettidig grøn omstilling giver utrolig god mening økonomisk (7). Den grønne omstilling vil være katalysator for værdiskabelse, øget velfærd og flere arbejdspladser globalt set, og i særdeleshed i et land som Danmark, der allerede er godt i gang. Der er mange penge at tjene på den grønne omstilling og som de danske pensionsopsparer bør få del i.

Øget fokus på klimarelaterede finansielle risici og muligheder er en vigtig udvikling, men alene er det ikke nok til at få os i mål. Der er også brug for proaktiv klimahandling eller climate stewardship, hvor det overordnede mål er at bidrage til at nå Parisaftalens mål. Bæredygtighed skal i langt højere grad udgøre selve kernen i private aktørers forretningsmodeller og eksistensberettigelse. Der er behov for initiativer, virksomheder og investorer, der ikke blot er "klimaneutrale" men ligefrem "klimapositive". Det presserende behov for grøn omstilling rummer nemlig ikke kun økonomiske risici og muligheder, men konfronterer os alle med vigtige etiske og politiske spørgsmål om, hvilken planet vi ønsker at give videre til vores børn og børnebørn. Heldigvis ser vi også en ny generation af forbrugere, virksomheder og investorer vokse frem på en fælles mission om at bidrage til en markant grøn omstilling af økonomien.

WWF håber, at det for pensionssektoren bliver et selvstændigt mål, at også fremtidige generationer kan nyde en velfortjent pensionstilværelse i en tryg, grøn og retfærdig verden, hvor vi i fællesskab lykkedes med at begrænse den globale gennemsnitlige temperaturstigning til 1,5°C. Dette taler ind i tiltagende diskussioner om, hvad pensionssektorens formål er samt om hvordan man måler afkast. Skal afkast kun forstås i snævre økonomiske termer som hidtil eller er der behov for også at se på andre mulige dimensioner af afkast, såsom miljømæssige og sociale afkast? Uafhængigt bør pensionssektoren spille en nøglerolle i den grønne omstilling. Der er brug for både proaktiv klimahandling med udgangspunkt i Parisaftalen kombineret med aktiv klimahåndtering fokuseret på klimarelaterede risici og muligheder. Det er tid efterlevelse af 1,5°C-målet, massiv forøgelse af grønne investeringer, meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab, frasalgsstrategier for fossile og klimaskadelige investeringer og en markant øget transparens på klimaområdet.

FIGUR 2: Aktiv klimahåndtering og proaktiv klimahandling – der er brug for en kombination af begge tilgange

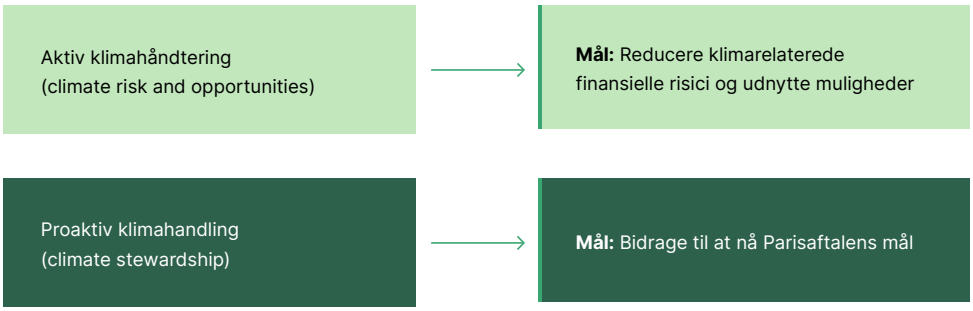

2.2 DETALJERET GENNEMGANG AF RESULTATER

2.2.1 Klimatænkning (K1): Bred tilslutning til Parisaftalen

Sektoren tilslutter sig Parisaftalen
15 af de undersøgte pensionsselskaber tilslutter sig nu Parisaftalen og analyserer investeringer på baggrund heraf. Ud af disse går 5 pensionsselskaber foran og tilslutter sig entydigt 1,5°C-målet, hvilket kvitteres med et tredje point i undersøgelsen. Dette afspejles i en samlet fremgang i kategorien på 16 point, hvilket uden sammenligning udgør den største fremgang i en enkeltstående kategori. Denne udvikling har været flere år undervejs, og WWF finder det positivt, at der nu er bred tilslutning til Parisaftalen, hvilket er en forudsætning for en rettidig grøn omstilling samt en systematisk vurdering af klimarelaterede risici og muligheder.

Klimasystematik benyttes bredt i sektoren – trods mangelfulde metoder og data
Alle pensionsselskaber gennemfører nu også årligt eller halvårligt en systematisk analyse og vurdering af deres investeringer med udgangspunkt i Parisaftalens temperaturmål. Dette kvitteres med 2 point. Det skal understreges, at pensionsselskaberne foretager disse analyser og vurderinger på trods af stadig mangelfulde metoder og data, og at alle aktivklasser derfor til stadighed ikke omfattes. Overordnet set er klimasystematikken baseret på eksisterende komplementære metoder, inklusive CO2e-opgørelser samt klimarelaterede scenarieanalyser og stress-tests. Her gør det store flertal brug af PACTA-metoden eller lignende 2°C scenarieanalyser.

PACTA (PARIS AGREEMENT CAPITAL TRANSITION ASSESSMENT)

↗ PACTA tillader investorer at gennemføre klimarelaterede scenarieanalyser af deres investeringsporteføljer og dermed undersøge, hvorvidt deres investeringer er i overensstemmelse med Parisaftalen (8). PACTA-scenarieanalysens typiske udgangspunkt er et temperaturstigningsscenarie på 2°C. WWF støtter op om PACTA-metoden og med økonomisk støtte fra KR Fonden lavede WWF i 2018 en ↗ analyse af store europæiske investorers Paris-kompatibilitet ud fra PACTA's "well below 2 degrees" scenarie (9).

Pensionsselskaberne bør fremadrettet tage udgangspunkt i de nyeste metoder og værktøjer bl.a. udviklet i regi af SBT-FI og NZ-AOA, samt holde sig opdaterede på området, der er i stor udvikling. Det er positivt, at sektoren bredt giver udtryk for et fokus på at udvide CO2e-opgørelser og scenarieanalyser til andre aktivklasser end aktier og erhvervsobligationer, i takt med at forbedrede metoder og data tillader det. Det er desuden positivt, at samtlige pensionsselskaber har vedtaget en praksis for at gennemføre disse klimarelaterede analyser systematisk og minimum en gang om året. Dette er netop en udvikling WWF, har presset på for.

WWF ANBEFALER RESOLUT KLIMAHANDLING I EN USIKKER VERDEN MED UPERFEKT DATAKVALITET OG BEGRÆNSEDE METODER

Definitioner, data og metoder er ikke perfekte. Ligeledes er den økonomiske fremtid uforudsigelig og på mange måder usikker. Særligt når vi ser årtier frem mod 2050. Der findes mange undskyldninger for at tøve med konkrete ambitiøse klimaforpligtelser og for at nøle med handling. Men en ting er sikker: Hvis ikke finanssektoren lykkes med at finansiere en resolut og rettidig grøn omstilling, så vil klimaforandringerne gøre verden fattigere og generelt mere usikker og uretfærdig, end hvis Parisaftalens 1,5°C-mål nås. Det vil få uoverskuelige menneskelige og økonomiske konsekvenser for nulevende og særligt kommende generationer overalt på kloden, og i særdeleshed i det Globale Syd. Kort sagt er der ikke tid til klimatøven og nøl. Handling på den korte bane er afgørende.

Øget tilslutning til Parisaftalens 1,5°C-mål
Som nævnt tilslutter 5 pensionsselskaber sig nu Parisaftalens 1,5°C-mål og udviser dermed en særlig stærk forpligtelse til at tage klimakrisen alvorligt og handle rettidigt. AkademikerPension, Danica, PensionDanmark, PKA og PFA tilslutter sig målet gennem bl.a. SBT-FI, NZ-AOA) og Paris Aligned Investment Initiative (PAII) (10). WWF understreger vigtigheden af, at resten af sektoren følger trop, for der er en verden til forskel på, om den globale gennemsnitstemperatur stiger 1,5°C og 2°C (eller endnu mere).

Det anerkendes, at der stadig ikke findes metoder til at vurdere om den samlede investeringsformue på tværs af aktivklasser er på linje med et 1,5°C temperaturscenarie, ligesom der er begrænsninger i forhold til at kunne sætte klimarelaterede reduktionsmål på tværs af porteføljerne. Dog er man betydeligt længere i dag end for blot et år siden og udviklingen går hurtigt i initiativer som NZ-AOA, SBT-FI og PAII. I den kontekst understreger WWF vigtigheden af at tilslutte sig 1,5°C-målet, og at drage nytte af de eksisterende initiativer, der tilbyder metoder, værktøjer og data, der i stigende grad gør det muligt at omlægge den samlede investeringsformue til at efterleve Parisaftalens 1,5°C-temperaturmål.

De 5 fremhævede pensionsselskaber kvitteres således med 3 point for at tilslutte sig 1,5°C-målet, og for at være i proces med målsætning og integration af metoder i regi af NZ-AOA, SBT-FI og PAII. I uddelingen af pointene forventes det dog også, at alle 5 pensionsselskaber frem mod næste års undersøgelse har vedtaget mål og integreret metoder i overensstemmelse med deres forpligtelse på 1,5°C-målet.

Illustrationen, der er taget fra WWF's ↗1,5°C synteserapport (11) viser forskellen på klimaforandringernes konsekvenser i et 1,5°C- og 2°C-scenarie, hvad angår bl.a. ekstreme vejrforhold, bevarelse af koraller, vandforsyning, fødevaresikkerhed mv. Det er tydeligt, at 1,5°C langt er at foretrække på mange forskellige parametre af både økonomisk og etisk karakter. Hver halve grads temperaturstigning har enorme konsekvenser, der kan mærkes over hele kloden. Det er derfor afgørende, at alle aktører går efter målet om at begrænse stigningen til 1,5°C – her spiller pensionsselskaberne en vigtig rolle. WWF anbefaler, at de danske pensionsselskaber tilslutter sig 1,5°C-målet. En opsamling af førende klimaforskning peger på, at vi pt. er på vej mod en 3°C-temperaturstining (dog med usikkerheder og i et spænd mellem 2,6°C og 3,9°C) (12). Ifølge klimaforskningen er det ikke bare slemt, men direkte katastrofalt. Med 3°C global opvarmning er der betydelige risici for, at vi krydser flere af de såkaldte 'tipping points', hvor udviklingen ikke kan vendes og hvor der er fare for et reelt klimakollaps, hvor temperaturstigningerne løber løbsk og bliver ved med at stige. Det sker hvis bl.a. havisen i arktisk smelter tilstrækkeligt meget og hvis Amazonas regnskov fortsat fælles og konverteres til landbrugsproduktion.

FIGUR 3: Klimarisici – 1,5°C vs. 2°C global opvarmning

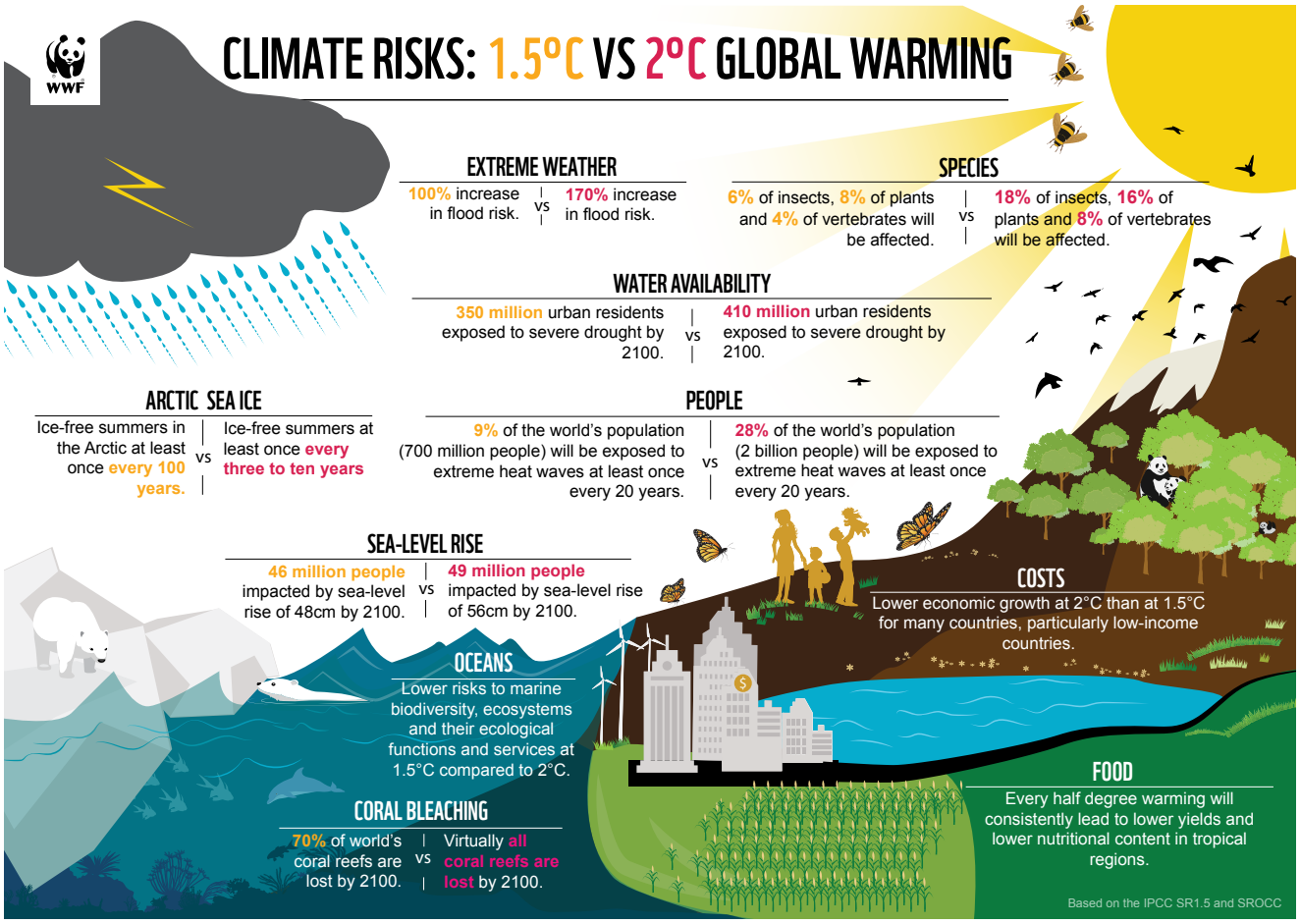

2.2.2 **Målsætninger for grønne investeringer (K2): Halvdelen har nu kvantitative mål**

Flere sætter mål for grønne investeringer

Undersøgelsen viser også en fremgang i kategori 2, hvor 13 ud af 16 pensionsselskaber nu har mål om at øge andelen af deres grønne investeringer. 5 pensionsselskaber har formuleret kvalitative mål, hvilket belønnes med 1 point. Et eksempel er Industriens Pension, der har "intentioner og forventninger om at øge vores grønne investeringer markant frem mod 2030". Det er en start, men det er vigtigt, at målsætningerne gøres konkrete med en andel af den samlede investeringsformue eller et specifikt beløb, der skal være investeret grønt indenfor en specifik tidshorisont. 8 af pensionsselskaberne mangler således stadig at vedtage kvantitative og ambitiøse mål for grønne investeringer.

Samtidig er det positivt, at den anden halvdel nu har formuleret kvantitative mål. Det sender et tydeligt signal til virksomheder og politikere om, at dele af sektoren står klar til at finansiere den grønne omstilling. Samtidig sætter det en retning for investeringsarbejdet, som der kan monitoreres og dokumenteres på baggrund af.

De kvantitative mål er typisk formuleret som en procentandel frem mod 2030. Sammenlignet med sidste års undersøgelse, har tre nye pensionsselskaber formuleret mål, mens flere af de andre har opjusteret målsætningerne. Undersøgelsen viser, at enkelte pensionsselskaber har sat relativt ambitiøse målsætninger for 2025 og 2030 sammenlignet med resten af sektoren. Her kan bl.a. AP Pension og TopDanmark fremhæves, der begge har mål om, at 20 pct. af deres samlede formue i 2030 investeres grønt. Danica Pension har ligeledes et mål om 100 mia. kr. i 2030, svarende til 15 pct. af den forventede samlede formue. PKA har netop sat et mål om 50 mia. kr. i 2025, der skal investeres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering. Enkelte af de fremsatte mål er suppleret af delmål og konkrete investeringsstrategier.

SKEMA 4: Pensionsselskabernes mål for grønne investeringer

Pensionsselskab	Kvantitativt mål	**Pensionsselskab**	Kvantitativt mål
AkademikerPension	12% i 2030	PBU	15% i 2030
AP Pension	20% i 2030	PenSam	10% i 2025
ATP	—	Pension Danmark	10% i 2020 (+ byggeri)
Danica Pension	15% i 2030	PFA	—
Industriens Pension	—	PKA	50 mia. kr. i 2025
Lægernes Pension	—	SamPension	—
Lærernes Pension	—	TopDanmark	20% i 2020
P+	—	Velliv	—

Fortsat mangel på ambitioner og delmålsstrategier
Alt i alt ses en god udvikling for halvdelen af pensionsselskaberne, men ingen opnår mere end 2 point i denne kategori. Det skyldes, at de fremsatte mål enten mangler en opjustering af ambitionsniveauet så WWF's fastsatte benchmark på 15 pct. i 2025 nås, eller at der mangler uddybende delmålsstrategier, der kan sikre en forøgelse af grønne investeringer på den korte bane. Det er nemlig afgørende, at en delmålsstrategi sikrer, at investeringerne realiseres rettidigt, og ikke blot udskydes til slutningen af årtiet.

Det er tydeligt, at der er langt fra top til bund i denne kategori. For eksempel har Lægernes Pension, SamPension og Velliv hverken kvalitative eller kvantitative mål. WWF anbefaler entydigt, at alle i sektoren som minimum får formuleret kvantitative mål for niveauet af grønne investeringer, og endnu bedre: ambitiøse kvantitative mål kombineret med en delmålsstrategi.

Mål baseret på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering
I WWF's spørgeskemaundersøgelse peger flere af pensionsselskaberne på udfordringer forbundet med mangel på en fælles definitionsramme for, hvad der opgøres som en grøn eller bæredygtig investering. Enkelte pensionsselskaber fremhæver dette som grunden til, at de ikke har sat mål.

Det kan naturligvis være uhensigtsmæssigt at sammenligne nuværende grønne investeringer og målsætninger en-til-en på tværs af pensionsselskaber, der benytter forskellige opgørelsesmetoder. Men uperfekte definitionsrammer må ikke blive en undskyldning for ikke at sætte mål og handle rettidigt, og et ambitiøst mål for grønne investeringer baseret på en uperfekt opgørelsesmetode, er langt bedre end intet mål.

WWF anerkender, at det kan være komplekst at sætte mål, men dette ændres med udviklingen af EU's taksonomi for bæredygtig finansiering. WWF mener, at man på nuværende tidspunkt bør sætte mål, der læner sig op ad taksonomien – også selvom kriterierne ikke er endelige – det har bl.a. PKA gjort for deres 2025-mål. Mål der strækker sig frem til 2030, bør ligeledes efterleve taksonomien, ligesom nye mål bør formuleres på baggrund heraf. En opgørelse på baggrund af taksonomien bliver under alle omstændigheder et krav til sektoren, og pensionsselskaberne kan derfor lige så godt starte nu.

WWF ANBEFALER, AT OPGØRELSER OG MÅL FOR GRØNNE INVESTERINGER BASERES PÅ EU'S TAKSONOMI FOR BÆREDYGTIG FINANSIERING

Finansieringen af den grønne omstilling har indtil nu været udfordret af manglen på et fælles sprog for, hvordan grønne investeringer opgøres. Dette har affødt mangel på transparens og store udfordringer med finansiel greenwashing, da det hidtil har været op til den enkelte investor, hvad der defineres som grønt eller bæredygtigt.
Udfordringen løses med EU's vedtagelse af en taksonomi for bæredygtige finansiering, der tydeligt definerer, hvad der kan kategoriseres som miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. WWF mener, at grønne investeringer bør defineres ud fra denne taksonomi. Ligeledes bør pensionsselskaber vedtage nye og ambitiøse mål (inkl. delmålsstrategier) for grønne investeringer med afsæt i denne.
Afrapportering baseret på taksonomien bliver et krav fra udgangen af 2021, hvorfor pensionssektoren allerede nu bør begynde en integration af taksonomien i investeringsarbejdet. Sektoren kan f.eks. danne sig et overblik gennem ↗Bloomberg's EU Taxonomy tool (13) eller ↗ISS SDG Assessment Methodology (14) (se tema om EU's arbejde med bæredygtig finansiering, s. 38-39).

2.2.3 Konkrete grønne investeringer (K3): Stigning i grønne energiinvesteringer

Flere investerer grønt
Det store flertal får 2 point i kategorien for konkrete grønne investeringer, mens PensionDanmark og PKA får 3 point. Det konkluderes, at de danske pensionsselskaber har betydelige direkte investeringer i grøn energiinfrastruktur og bæredygtigt byggeri, i fonde med særligt fokus på store investeringer i grøn energiteknologi samt i grønne aktieinvesteringer. Mange af pensionsselskaberne har investeringer i Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) samt bl.a. i Vestas og Ørsted.

Det store flertal understreger i spørgeskemaundersøgelsen, at andelen af grønne energiinvesteringer steg i 2019, og at den forventes at stige yderligere i 2020. Dette tydeliggør, at det fortsat er en god forretning at investere grønt og at det ligeledes er et stigende ønske fra medlemmer og kunder. Med forbehold for en manglende sammenlignelighed mellem grønne investeringer på tværs af sektoren ses, ud fra pensionsselskabernes egne opgørelser, et relativt stort spænd mellem de nuværende andele af grønne investeringer – fra omkring 2 pct. og op til 13 pct. af den samlede investeringsformue.

PensionDanmark og PKA i front – men hele sektoren bør investere mere grønt
PensionDanmark og PKA er i front, da begge pensionsselskaber ligger over WWF's benchmark for en "signifikant andel af den samlede portefølje i grøn energiteknologi og andre klimarelaterede investeringer" på 10 pct. per 30. juli 2020. Konkret har PensionDanmark baseret på egne opgørelser 13,1 pct. (svarende til 34 mia. kr.), mens PKA har 10,1 pct. (svarende til 33,5 mia. kr.) i eksisterende grønne investeringer. Begge pensionsselskaber har tilmed indfriet egne mål om at opnå +10 pct. grønne investeringer i 2020. De to selskaber tildeles 3 point for at ligge i front med +10 pct. og for samtidigt at have indfriet egne ambitiøse mål. Der er behov for, at hele sektoren markant øger andelen af grønne investeringer, og at dette fremadrettet opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

2.2.4 Aktivt ejerskab (K4): Tid til meningsfuldt aktivt ejerskab med frasalg som konsekvens?

Bredt fokus på klimarelateret aktivt ejerskab
Pointmæssigt har pensionssektoren ikke flyttet sig meget i denne kategori siden sidste års undersøgelse. Igen i år fører 14 af pensionsselskaberne aktivt ejerskab med et selvstændigt fokus på klima, hvor flere af selskaberne peger på Parisaftalen som central for virksomhedsdialoger, ligesom der er et øget fokus på at stemme ved klimarelaterede afstemninger på generalforsamlinger. Alle 14 pensionsselskaber mener, at deres aktive ejerskab har ført til fremskridt på klimaområdet.

Flere fremhæver i spørgeskemaundersøgelsen, hvordan aktivt ejerskab gennem ↗ Climate Action 100+ (CA100+) (15) har medvirket til fremgang hos olie- og gasselskaber som Shell og BP, der begge har sat et mål om netto-nul-udledning i 2050 og nu arbejder på at opjustere deres forretningsstrategi i forhold til at efterleve Parisaftalen. Siden sidste undersøgelse har Danica Pension og Velliv tilsluttet sig CA100+, og dermed er samtlige 14 pensionsselskaber, der fører klimarelateret aktivt ejerskab, nu medlemmer af koalitionen. WWF understreger, at aktivt ejerskab gennem CA100+ bør kobles op på en konkret, kort tidshorisont for evaluering af effekterne, og at de selskaber, der ikke har omstillet sig tilstrækkeligt til den tid, bør sælges fra.

WWF ANBEFALER EN INTEGRERET TILGANG TIL KLIMARELATERET AKTIVT EJERSKAB OG FRASALG

Klimarelateret aktivt ejerskab er meget omdiskuteret, for hvornår er aktivt ejerskab effektfuldt, og hvornår bør pensionsselskabet frasælge? WWF advokerer for en integreret og balanceret tilgang under begrebet 'meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab', som er samtænkt med en strategi for frasalg af selskaber, der ikke har udsigter til at komme på linje med Parisaftalen. Positionen uddybes i ↗ WWF Asset Owner Guide to Oil and Gas Producers (16). WWF anerkender potentialet i klimarelateret aktivt ejerskab, og ser det som et vigtigt værktøj i den grønne omstilling. Men det er afgørende, at aktivt ejerskab ikke bliver en undskyldning for at fastholde klimaskadelige investeringer i fossile virksomheder, der ikke har planer for, hvordan de kan og vil efterleve Parisaftalen.

Konkret bør forudsætningen for at føre aktivt ejerskab være, at der er udsigter til, at virksomheden reelt kan omstilles rettidigt og komme på linje med Parisaftalens mål. WWF mener, at det aktive ejerskab bør baseres på tre elementer: 1) specifikke krav til virksomheden inden for en afgrænset tidshorisont, 2) høj transparens og 3) dokumenterbar fremgang. Det er afgørende, at der sættes en afgrænset tidsramme for, hvor længe det aktive ejerskab føres, og at virksomheden inden udgangen af denne periode skal have indfriet de specifikke investorkrav og i særdeleshed, at virksomheden kan dokumentere at leve op til Parisaftalen og/eller have integreret aftalens temperaturmål i sin forretningsstrategi (se FIGUR 2 på side 28).

Ifølge WWF bør pensionsselskaber dermed tilgå klimarelateret aktivt ejerskab med fokus på en dokumenterbar efterlevelse af Parisaftalen, og med frasalg som konsekvens af en manglende grøn omstilling. Hvad angår virksomheder med en forretningsmodel baseret på udvinding af fossile brændsler, forholder WWF sig skeptisk til, om en rettidig omstilling i det hele taget er mulig. Hvad angår særligt klimaskadelige fossile energityper (kul og olie fra tjæresand) anbefales konsekvent frasalg baseret på lave bagatelgrænser (5 pct.). Hvad angår olie, gas og andre klimaskadelige investeringer, anbefales konsekvent frasalg af selskaber der ikke har realistiske udsigter Paris-kompatibilitet, mens de resterende investeringer bør adresseres gennem et meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab med frasalg som konsekvens af tilstrækkelig grøn omstilling indenfor en konkret tidshorisont (f.eks. 2022).

FIGUR 4: Meningsfuldt klimarelateret aktivt ejerskab

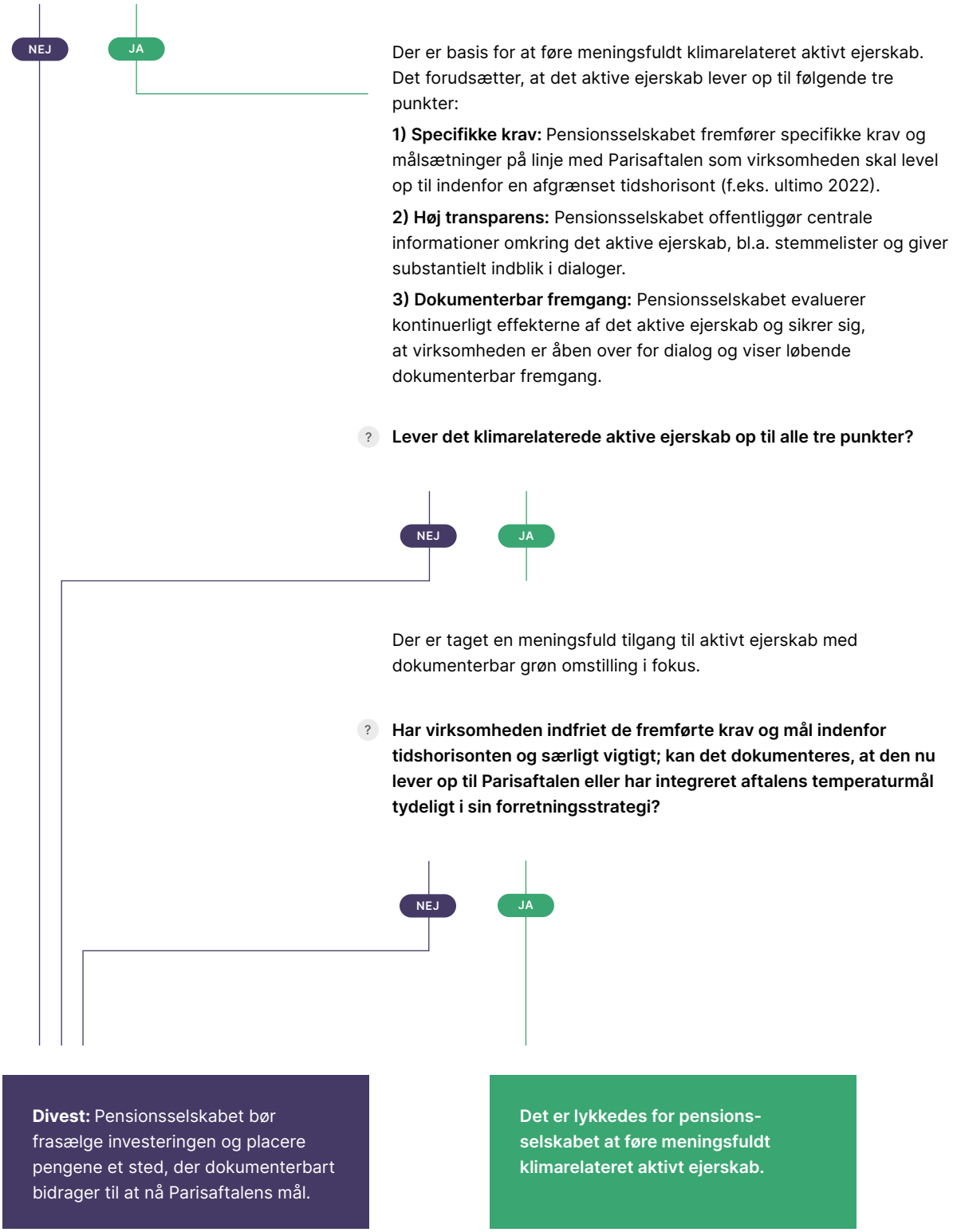

Behov for mere transparens omkring det aktive ejerskab
12 ud af de 14 pensionsselskaber tildeles 2 point i kategorien for aktivt ejerskab, da de ud over at føre klimarelateret aktivt ejerskab også viser en tilstrækkelig grad af transparens på dette område. For WWF er det centralt, at det aktive ejerskab er præget af åbenhed hvad angår virksomhedsdialoger og offentliggørelse af stemmelister. Dels fordi det viser, om der reelt arbejdes målrettet med klimaspørgsmålet, og dels fordi det øger presset på virksomhederne for at omstille. Det konstateres dog i denne undersøgelse, at graden af transparens fortsat varierer en del.

Hvad angår stemmeafgivelse, offentliggør et lille flertal af pensionsselskaberne nu detaljeret information på hjemmesider om, hvordan der er stemt på det enkelte selskabs generalforsamlinger. Dette gælder fortsat for AkademikerPension, AP Pension, ATP, Danica Pension. P+, PBU, PenSam og PKA, mens Industriens Pension og Velliv siden sidste undersøgelse også offentliggør informationen, og PFA er på vej med en lignende løsning. PensionDanmark og SamPension offentliggør information om stemmeafgivelser men ikke tilstrækkeligt, og tilbyder at uddybe informationen ved henvendelse. Lægernes Pension og TopDanmark offentliggør fortsat ikke information om stemmeafgivelse, ligesom Lærernes Pension, der ikke fører aktivt ejerskab.

Hvad angår virksomhedsdialog, offentliggør flertallet et overblik over dialoger, men detaljegraden svinger betydeligt. Her fremhæves AkademikerPension som godt eksempel på et selskab, der offentliggør detaljeret information om virksomhedsdialoger, der f.eks. giver en nuanceret forståelse af frasalget af investeringerne i bl.a. Exxon og Chevron. WWF anbefaler, at pensionssektoren følger AkademikerPensions gode eksempel og opjusterer åbenheden yderligere omkring virksomhedsdialoger, og aktivt ejerskab generelt. Investeringsverdenen, pensionsmedlemmer/kunder samt offentligheden har generelt set fået lettere ved at følge med i, hvordan arbejdet med aktivt ejerskab realiseres. Der er dog stadig et stykke for en del pensionsselskaber, og særligt hos Lægernes Pension og TopDanmark er der plads til forbedring.

Enkelte skiller sig ud – men ingen får 3 point
Siden sidste undersøgelse er Danica Pension, PFA og AkademikerPension fulgt i PensionDanmarks fodspor og har tilsluttet sig NZ-AOA. NZ-AOA er en særligt ambitiøs investorkoalition, der arbejder for netto-nul-udledning i 2050 med fokus på Parisaftalens 1,5°C-mål, og udgør et supplement til CA100+ samt til andre eksisterende initiativer. Flere pensionsselskaber bør følge trop og tilslutte sig NZ-AOA.

Ligeledes kan gode takter hos enkelte pensionsselskaber fremhæves. AkademikerPension har f.eks. stillet specifikke krav til bl.a. olieselskaber, og har efterfølgende solgt de selskaber fra, der ikke vurderedes til at være tilstrækkeligt omstillingsparate. PKA og AP Pension har integreret det klimarelaterede aktive ejerskab med en frasalgsstrategi, der i regi af CA100+ eksekveres på inden udgangen af 2022. PensionDanmark har været en af initiativtagerne til NZ-AOA, og har dermed skubbet på investorhandling globalt, herunder klimarelateret aktivt ejerskab. Alle disse er på forskellig vis gode kandidater til at kunne få tildelt 3 point i kategorien, men det vurderes, at ingen af dem på nuværende tidspunkt har eksekveret på en tilstrækkelig ambitiøs og integreret tilgang til aktivt ejerskab, og at ingen af dem for nuværende i tilstrækkelig grad kan dokumentere effekterne. WWF ser frem til at følge udviklingen.

Enkelte går foran med integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg
Dette års undersøgelse viser, at enkelte pensionsselskaber har styrket fokus på at koble det aktive ejerskab med en strategi for frasalg. WWF finder det positivt, at PKA og AP Pension som de første forpligter sig til at frasælge alle fossile energiinvesteringer, der ved udgangen af 2022 ikke har omstillet sig i overensstemmelse med Parisaftalen. Dette skal ske i regi af CA100+, og er et godt eksempel på, hvordan fossilt frasalg kan integreres i det klimarelaterede aktive ejerskab med en konkret tidshorisont: hvis markante fremskridt i overensstemmelse med Parisaftalen ikke kan dokumenteres indenfor tidshorisonten, sælges investeringen fra. PKA fremhæver desuden, at denne vurdering vil baseres på CA100+'s nye evalueringsramme (↗ Net-Zero Company Benchmarks) der tydeliggør hvad virksomhederne bør leve op til (17).

Eftersom hele 14 af de 16 pensionsselskaber er medlemmer af CA100+, er det også nærliggende, at flere end AP Pension og PKA forpligtiger sig til at føre aktivt ejerskab med frasalg som konsekvens ved udgangen af 2022. Dette bør baseres på CA100+'s nye evalueringsramme – i overensstemmelse med Parisaftalen og deres medlemskab af CA100+.

SKEMA 5: Net-Zero Company Benchmarks

- Ambition om udledningsreduktion/ neutralitet
- Målsætninger (kort, mellemlang og lang bane), (Science-Based Targets)
- Strategi for afkarbonisering
- Planlagte investeringer på linje med strategien
- Støtte til klimapolitik (lobbyvirksomhed og interessegrupper)
- Ledelse og governance
- Fair omstilling
- Rapportering (TCFD-alignment)

2.2.5 Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer (K5): Øget fokus på fossilt frasalg

Frasalg af fossile investeringer kan være nødvendigt

Flertallet af pensionsselskaber anser fortsat klimarelateret aktivt ejerskab som mere effektfuldt end fossilt frasalg. Dermed taler sektoren generelt set for en fastholdelse af klimabelastende investeringer ud fra argumentet om, at man som investor har en plads ved bordet, og at man gennem dialog og stemmeafgivelse dermed kan præge virksomhedens udvikling i en grønnere retning.

Frasalg og aktivt ejerskab bør ikke stilles op som diametrale modsætninger. WWF anerkender i flere tilfælde aktivt ejerskab som en fornuftig strategi, hvis effekterne tydeligt dokumenteres og hvis det samtænkes med konsekvent frasalg i tilfælde af udeblivende grøn omstilling. Men ikke alle selskaber kan flyttes tilstrækkeligt og hurtigt nok. Aktivt ejerskab må derfor ikke blive en undskyldning for, ikke at udvikle en strategi for fossilt frasalg af særligt klimaskadelige investeringer så som kul og olie fra tjæresand. Det er ligeledes afgørende, at aktivt ejerskab ikke resulterer i en fastholdelse af investeringer i fossile selskaber, der hverken har udsigter til eller intentioner om at efterleve Parisaftalen.

FRASALG HAR EN EFFEKT

Ofte argumenteres der i pensionssektoren for, at frasalg er uhensigtsmæssigt og ikke ændrer noget i den reelle økonomi, da oliebrøndene vil pumpe videre uafhængigt samt, at man mister muligheden for indflydelse og desuden risikerer, at den næste ejer er mindre ansvarlig. Men dette viser ikke hele billedet. Frasalg øger finansieringsomkostningerne for fossile selskaber, hvilket gør grøn energi mere konkurrencedygtigt. Ligeledes er det langt fra i alle tilfælde, at klimarelateret aktivt ejerskab har vist sig effektfuldt og bl.a. har man set tydelig modarbejdelse af aktivt ejerskab i amerikanske fossile selskaber, såsom Exxon Mobil, som flere danske pensionsselskaber af samme grund har solgt fra. Ligeledes er kul og tjæresand ikke en del af løsningen og bør sælges fra. Aktivt ejerskab må ikke være en undskyldning for at holde hånden under sorte selskaber – så er frasalg at foretrække. Ligeledes kan frasalg være med til at skubbe på den offentlige debat. Dette kan have strukturelle og langsigtede effekter gennem politiske beslutninger med betydning for regulering og økonomiske incitamenter, der fremmer en grøn omstilling. Desuden kan man argumentere for, at frasalg af særligt klimaskadelige investeringer samt investeringer, der ikke har udsigter til at komme på linje med Parisaftalen, er det etisk og moralsk rigtige valg.

FORSKELLIGE RISIKOVURDERINGER FØRER TIL FORSKELLIGE PERSPEKTIVER PÅ FOSSILT FRASALG

Når pensionsselskaber vælger enten at frasælge eller fastholde investeringer i fossile selskaber, baseres dette i høj grad på en vurdering af de finansielle risici koblet til investeringen. Hvad angår f.eks. frasalg af kul, vurderes klimarelaterede transitionsrisici efterhånden så betydelige, at en række pensionsselskaber har valgt at sælge konsekvent fra baseret på lave bagatelgrænser. På samme måde kan forskellige vurderinger af risici forbundet med investeringer i olie- og gasselskaber i høj grad forklare, hvorfor nogle pensionsselskaber har solgt betydeligt fra, mens andre selskaber fortsat har investeringer i olie- og gasselskaber. Først og fremmest er det udslagsgivende for risikovurderingen, om der kalkuleres med, at Parisaftalens mål nås eller ej, og om der her er regnes med 1,5°C-målet eller 2°C-målet. Dernæst er det centralt om de kortlagte risici vurderes som noget, der kan håndteres løbende eller om det vurderes, at de rummer for store afkastmæssige risici. Pensionsselskaberne har forskellige vurderinger af dette, hvilket kommer til udtryk i forskellige perspektiver på frasalg. WWF mener, at finanssektoren undervurderer de finansielle risici relateret til klimaforandringerne. Meget er fortsat usikkert i forhold til at vurdere risici, og derfor bør risikoanalyserne også bero på et forsigtighedsprincip, hvor der tages ekstra hensyn til klodens ve og vel. Af den årsag bør frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (kul og tjæresand) være en selvfølge, ligesom fastholdelse af olie- og gasselskaber bør bero på kritisk analyse og løbende stillingtagen. WWF anbefaler her, at pensionsselskaberne fortsat styrker analysekapaciteten samt analyser med udgangspunkt i klimavidenskaben og 1,5°C-målet.

Frasalg vinder langsomt frem i pensionssektoren
I kategorien for frasalg ser vi en pæn fremgang, hvor AP Pension, Industriens Pension, P+ og PenSam nu også belønnes med point for en begyndende, men mangelfuld frasalgsstrategi. Denne fremgang skal ses i lyset af, at AkademikerPension, Lærernes Pension og PKA, allerede sidste år vedtog begyndende strategier. Hele 9 pensionsselskaber har dog stadig ikke formuleret strategier for frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer, hvilket WWF finder dybt kritisabelt.

Der er generelt set givet point for frasalgsstrategier, der baserer sig på konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige fossile investeringer i kul og olie fra tjæresand med enten nultolerance eller bagatelgrænser på mellem 5-25 pct. Der gives 1 point, hvis bagatelgrænsen for kul og tjæresand er mellem 0-5 pct. (f.eks. Lærernes Pension og Industriens Pension) eller hvis bagatelgrænsen er op til 25 pct., og investeringer i olie (og gas) samtidig vurderes og frasælges ud fra en systematisk tilgang. AkademikerPensions frasalgsstrategi kan fremhæves som et eksempel på sidstnævnte: pensionsselskabet solgte deres aktier i kul og tjæresand fra i løbet af 2018; aktierne i verdens 10 største olieselskaber blev solgt fra i 2019, og de resterende olieselskaber vurderes frem mod udgangen af 2020. Strategien omfatter ligeledes obligationer i kul og tjæresand, der sælges fra i løbet af 2020.

WWF understreger, at investeringer i kul og olie fra tjæresand bør sælges fra, da der ikke er plads til energi fra kul, hvis vi skal nå Parisaftalens temperaturmål. Investeringer i kul og tjæresand ses desuden i stigende grad som usikre investeringer med lavt afkast, der er særligt udsatte for at blive 'strandede aktiver' – altså aktiver der mister værdien pga. faldende efterspørgsel eller skærpet regulering på klimaområdet. Ydermere skal investeringer i olie- og gasselskaber sælges fra, hvis de ikke har udsigter til at komme på linje med Parisaftalen. Børsnoterede olie- og gasselskaber, der ikke tydeligt ændrer kurs og viser dokumenterbar grøn omstilling er kort sagt ikke en del af løsningen, og kan ikke flyttes tilstrækkeligt gennem aktivt ejerskab. WWF mener, at den type fossile energiselskaber bør sælges fra.

Frasalg ved udgangen af 2022 i regi af CA100+
PKA får som det eneste selskab 2 point i kategorien. Det skyldes, at PKA ved udgangen af 2022, planlægger at frasælge alle investeringer i fossile selskaber (inkl. olie og gas), der "ikke har vedtaget konkrete planer for efterlevelse af Parisaftalen samt indarbejdet aftalens målsætninger i deres forretningsstrategi". PKA fastslår, at frasalget vil tage udgangspunkt i CA100+'s evalueringsramme, hvorfor der stilles tydelige krav til hvordan selskaberne skal transformeres. PKA belønnes for en frasalgsstrategi, der tydeligt omfatter alle fossile investeringer, og som integreres i det klimarelaterede aktive ejerskab med udgangspunkt i Parisaftalen. Samtidigt har PKA løbende frasolgt selskaber, hvor Paris-kompatibilitet er vurderet urealistisk, ligesom PKA har gennemført et konsekvent frasalg af investeringer i kul med en 20 pct. bagatelgrænse.

WWF ser meget positivt på denne integrerede tilgang til fossilt frasalg og aktivt ejerskab. AP Pension har også for nyligt vedtaget en frasalgsstrategi i regi af CA100+, der i mange henseender ligner PKA's. AP Pension kvitteres dog af to årsager pt. kun med 1 point. Dels mangler AP Pension at informere om, hvilke specifikke kriterier frasalget ved udgangen af 2022 skal baseres på. Dels fremstår AP Pensions strategi mindre konkret end PKA's, da det i deres optik er godt nok, hvis de fossile selskaber har udviklet en "tilstrækkelig klimastrategi" eller "offentliggjort ambitioner om at handle i overensstemmelse med målsætningerne i Parisaftalen". WWF ser positivt på AP Pensions nye strategi, men understreger, at ambitioner ikke er nok. Parisaftalens temperaturmål bør ved udgangen af 2022 være tydeligt integreret i virksomhedernes konkrete planer og forretningsstrategier.

Sektoren har stadig langt igen
Enkelte af de 9 pensionsselskaber, der ikke får point i denne kategori, har formuleret bud på frasalgsstrategier, men bagatelgrænserne vurderes enten for høje (+25 pct. for kul og tjæresand) eller også adresseres særligt klimaskadelige investeringer ikke tilstrækkeligt. Alt i alt viser undersøgelsen dog en udvikling, hvor flere og flere pensionsselskaber anerkender frasalg som et økonomisk og klimamæssig forsvarligt redskab.

WWF anbefaler, at pensionsselskaberne følger PKA og AP Pensions eksempler, og forpligter sig på bredt fossilt frasalg i regi af CA100+ ved udgangen af 2022. Fossilt frasalg bør med andre ord samtænkes med det klimarelaterede aktive ejerskab. Alle pensionsselskaber bør ligeledes vedtage og eksekvere på frasalgsstrategier med konsekvent frasalg af kul og olie fra tjæresand med nultolerance eller lave bagatelgrænser. WWF anbefaler afslutningsvist også, at frasalgsstrategier fremadrettet bør omfatte alle andre klimaskadelige investeringstyper i sektorer såsom flytransport og landbrug.

2.2.6 Eksklusioner og transparens (K6): Klima er en hyppig årsag til eksklusion

Klima som eksklusionsårsag, men plads til mere transparens
14 af pensionsselskaberne udarbejder og offentliggør en tilstrækkelig eksklusionsliste. Samtidig ekskluderer alle nu på baggrund af klimahensyn, dog med svingende transparens og systematik. Dermed tildeles 14 pensionsselskaber 2 point i denne kategori efter både ATP, PBU og SamPension nu også tydeligt ekskluderer på baggrund af klimahensyn. Dette er en fremgang på 3 point for sektoren. TopDanmark udelader som det eneste pensionsselskab at offentliggøre en eksklusionsliste, hvilket er en forudsætning for at få point i denne kategori, men selskabet peger i spørgeskemaundersøgelsen på, at der ekskluderes branchebaseret og i regi af UN Global Compact. PensionDanmark får ligeledes kun 1 point bl.a. på grund af manglende tydelighed omkring hvilke eksklusioner, der er relateret til klima.

Det store flertal af pensionsselskaberne tilslutter sig TCFD's anbefalinger, der enten allerede er gradvist implementeret eller som implementeres i det kommende år. Ingen af de 16 pensionsselskaber har dog endnu en generel tilstrækkelig ambitiøs tilgang til transparens, og der tildeles derfor ikke 3 point til nogen selskaber i denne kategori. AkademikerPension og AP Pension kan dog fremhæves positivt, da de bl.a. opgør klimabelastningen fra deres investeringer på virksomhedsniveau. WWF ser frem til at TCFD's anbefalinger implementeres bredt, og at pensionsselskaberne tydeliggør kommunikationen om deres investeringers konsekvenser for klimaet og naturen.

TCFD'S ANBEFALINGER

G20's Financial Stability Board (FSB) nedsatte i december 2015 'Taskforce on Climate-related Financial Disclosures' (TCFD). TCFD's formål er at udvikle anbefalinger til virksomheder og investorer om, hvordan klimarelaterede finansielle risici kan opgøres og offentliggøres, hvilket kan bidrage som relevant information ved investeringsbeslutninger. Målet er, at bedre data og gennemsigtighed vil styrke, hvordan klimarelaterede finansielle risici vurderes, prissættes og håndteres. TCFD har følgende 4 overordnede anbefalinger:

- **Ledelse:** Oplys virksomhedens ledelse vedrørende klimarelaterede risici og muligheder.
- **Strategi:** Oplys de aktuelle og potentielle klimarelaterede risici og muligheder for virksomheden, dens strategi og økonomiske planlægning
- **Klimarelaterede risici og muligheder:** Oplys, hvordan virksomheden identificerer, vurderer og forholder sig til klimarelaterede risici og muligheder.
- **Metrics og mål:** Oplys mål og forventninger, der anvendes til at vurdere og håndtere klimarelaterede risici og muligheder.

Desuden anbefaler TCFD brugen af klimarelaterede scenarieanalyser, inklusive temperaturscenarier på 2°C og herunder.

© NATUREPL.COM / ESPEN BERGERSEN / WWF

3.0 TEMAER

Finanssektorens rolle i den grønne omstilling er under stor udvikling disse år. Det kommer bl.a. til udtryk i en række frivillige klimainitiativer for institutionelle investorer, der skal øge ambitionsniveauet og målrette investeringer i den grønne omstilling. Området oplever også et øget politisk fokus og forbedrede rammevilkår, der skal styrke gennemsigtighed, koordinering og afrapportering på både europæisk og globalt niveau. Dette kapitel sætter fokus på udvalgte klimainitiativer, og på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering. Afslutningsvis berører kapitlet også naturhensyn i investeringer – en voksende trend inden for den finansielle sektor i Europa og globalt, der også har relevans for danske pensionsselskaber.

3.1 CENTRALE 'CLIMATE ALIGNMENT' INITIATIVER

Et stigende antal initiativer, rammer og værktøjer gør det muligt for finansielle institutioner at komme på linje med Parisaftalen. I skemaet nedenfor fremhæves nogle af de mest progressive initiativer, hvad der her under et samlet begreb kaldes 'climate alignment'-initiativer, med relevans for pensionssektoren. I forlængelse af skemaet uddybes henholdsvis Science-Based Targets for Financial Institutions (SBT-FI) og UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance (NZ-AOA). WWF bakker op om og anbefaler brugen af begge initiativer.

SKEMA 6: Centrale 'climate alignment' initiativer

'Climate alignment' initiativer	Science-based targets for financial insitutions (SBT-FI)	UN-convened net-zero asset owner alliance (NZAOA)	Paris agreement capital transition assessment (PACTA)	COP26 financial coalition coordination mechanism (FCCM)	Paris aligned investment initaitive (PAII)
Hoved-organisation(er) bag initiativet	WRI/WWF/CDP	UN PRI og UNEP FI	2ii	Ben Caldecott (på vegne af COP26-værtskabet) og E3G	IIGCC
Målgruppe	Asset managers, asset owners, banker	Asset owners	Asset managers, asset owners, banker	Alle finansielle institutioner	Asset owners, asset managers
Primært fokus	Målsætning	High-level commitment to act'	Scenarieanalyser	High-level commitment to act'	Enabling action'
Sekundært fokus	Enabling action', rapportering, scenarieanalyser	Målsætning, 'enabling action', rapportering	Enabling action', rapportering	–	High-level commitment to act', målsætning, scenarieanalyser
Kort beskrivelse	SBT-FI er det eneste initiativ til at sætte videnskabeligt baserede mål for at komme på linje med Parisaftalen	NZ-AOA er det eneste initiativ, der forbinder mål om net-zero i 2050 og efterlevelse af 1,5°C-målet med konkrete handlinger	PACTA-metoden gør det muligt for investorer at måle tilpasningen af deres finansielle porteføljer til temperaturscenarier	FCCM har til formål at øge klimahandling og ambitioner frem mod COP26 gennem mål om net-zero, udfasning af kul, disclosure og øget klimafinansiering	PAII har introduceret en ramme til udvikling af net-zero strategier med henblik på efterlevelse af Parisaftalen
Hjemmeside	↗ sciencebasedtargets.org/financial-institutions-2-2/	↗ unepfi.org/net-zero-alliance/	↗ 2degrees-investing.org/resource/pacta/	–	↗ iigcc.org/resource/iigcc-paris-aligned-investment-initiative/

3.1.1 Science-Based Targets for Financial Institutions (SBT-FI)

Science-Based Targets initiativets nye rammevilkår for finansielle institutioner, og herunder pensionsselskaber, giver mulighed for at fastsætte videnskabeligt baserede mål for at komme på linje med Parisaftalen. SBT-FI giver en holistisk og videnskabeligt baseret tilgang til Paris-kompatibilitet fokuseret på målsætning, scenarieanalyser og temperatur-rating. PensionDanmark og AkademikerPension har forpligtet sig til SBT-FI.

Hvorfor sætte SBT?
At sætte videnskabeligt baserede mål for CO2e-reduktion er centralt for at sikre troværdig og rettidig klimahandling. SBT-FI er baseret på en firdelt tilgang, der gør det attraktivt for pensionsselskaber og andre finansielle aktører at sætte mål:

- **Modstandsdygtighed:** Med SBT kan pensionsselskaber øge deres modstandsdygtighed og konkurrenceevne i kontekst af ekstreme vejrevents og andre klimarelaterede risici.
- **Politik:** Ved at sætte mål og blive 'change makers' i stedet for 'change takers' kan pensionsselskaber lettere forudse og imødekomme ny klimapolitik og finansiel regulering, der i disse år er i rivende udvikling.
- **Efterspørgsel:** Pensionsmedlemmer/kunder kræver i stigende grad klimahandling. Ved at sætte mål kan pensionsselskaber levere på dette med gennemsigtighed og troværdighed.
- **Innovation:** SBT fremmer innovation i organisationer, der potentielt kan afføde nye produkter med højere margener, der samtidig understøtter markante reduktioner af drivhusgasser i den reelle økonomi.

Udover at sætte mål for scope 1 og 2, tilbyder SBT-FI en holistisk, transparent og videnskabeligt baseret tilgang til at sætte mål på porteføljeniveau, scope 3, på tværs af aktivklasser. Det er her, finansielle institutioner for alvor kan gøre en forskel.

Hvordan sætter man SBT?
SBT-FI har udviklet en aktivklassespecifik tilgang, der gør det muligt at sætte robuste og meningsfulde mål. Konkret tilbydes tre metoder:

1. Sectoral Decarbonization Approach (SDA) , der kan bruges til at sætte mål for en række sektorer, inklusive byggeri og energiprojekter ved at måle på 'emissions-based physical intensity' og 'total GHG-emissions'. SDA er således relevant for alternative investeringer, men også for f.eks. aktieinvesteringer og erhvervsobligationer.
2. SBTi-Portfolio Coverage Approach , der kan bruges til at sætte mål for andelen af SBT i underlæggende investeringsfondes (investees) porteføljer.
3. The Temperature Rating Approach , der kan bruges til at gennemføre temperaturbaserede scenarieanalyser på porteføljeniveau og sætte konkrete temperaturmål på baggrund heraf (f.eks. 2.6°C i 2019 and 1.7°C in 2025). Den sidste metode er særlig vigtig i forhold til at sikre, at den samlede investeringsformue efterlever Parisaftalens 1,5°C-mål.

Metoderne er hverken udtømmende eller fuldkomne, hvorfor SBTi fortløbende justerer og udvikler metoder. Men SBT-FI udgør det mest omfattende målsætningsinitiativ med en holistisk og ambitiøs tilgang til at få investeringsporteføljer på linje med Parisaftalens temperaturmål.

SBT-FI tilbyder vejledning og ressourcer målrettet finansielle institutioner, der ønsker at sætte SBT på porteføljeniveau (scope 3), foruden mål for scope 1 og 2. Dette omfatter foruden metoder og værktøjer bl.a. SBT-FI ekspertrådgivning og vejledning, kriterier samt anbefalinger til validering af SBT.

Hvem står bag SBT-FI?
SBT-FI er en del af Science-Based Target initiativet (SBTi), som arbejder for at få virksomheder inden for alle sektorer til at sætte videnskabeligt baserede CO2e-reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen. SBT-FI er initieret af World Resources Institute (WRI), Carbon Disclosure Project (CDP) og WWF. WRI er administrerende partner i SBT-FI, og arbejder tæt sammen med WWF og CDP i et projektteam af eksperter. Ligeledes bidrager en række finansielle aktører, blandt andet Caisse de dépôt et placement du Québec (CDPQ), ClimateWorks Foundation og Dutch Platform Carbon Accounting Financials (PCAF), med ekspertviden.

3.1.2 UN-Convened Net-Zero Asset Owner Alliance (NZ-AOA)

NZ-AOA er en international investorkoalition, pt. bestående af 30 institutionelle investorer med i alt 32 billioner kr. i samlet investeringsformue, som blev lanceret på FN's Klimatopmøde i New York den 23. september 2019. Koalitionens medlemmer tilslutter sig målsætningen om at gøre deres investeringsporteføljer klimaneutrale senest i 2050, samt at arbejde for at begrænse temperaturstigningen til maksimalt 1,5°C, og at efterleve Parisaftalens Artikel 2.1c.

NZ-AOA er en ambitiøs og holistisk koalition for institutionelle investorer, der ønsker at gå forrest på klimaområdet, og koalitionen har derfor fokus på centrale områder for investor klimahandling, inkl. at øge ambitionsniveauet, at sætte målsætninger på porteføljeniveau, at videreudvikle metoder samt at føre effektfuldt aktivt ejerskab. NZ-AOA kan således ses som en koordinerende paraply-koalition, der har som formål at styrke og udbrede eksisterende investorinitiativer, såsom SBT-FI og CA100+, samt øge effekten af disse gennem styrket samtænkning og koordinering. PensionDanmark er stiftende medlem, mens yderligere 3 af de 16 pensionsselskaber er medlemmer, nemlig AkademikerPension, Danica Pension og PFA. WWF er en strategisk partner af NZ-AOA.

3.2 EU'S TAKSONOMI FOR BÆREDYGTIG FINANSIERING

EU's taksonomi for bæredygtig finansiering er et afgørende og vigtigt skridt i arbejdet med at få EU's økonomi på linje med Parisaftalen, og generelt omstillet til at understøtte FN's Verdensmål. Med taksonomiforordningen, der trådte i kraft den 12. juli 2020, får virksomheder og investorer et fælles sprog til at identificere de økonomiske aktiviteter, der anses for miljømæssigt bæredygtige. Med udgangspunkt i taksonomien kan investorer målrette deres investeringer efter bæredygtige teknologier og virksomheder. Ligeledes forventes det, at taksonomien vil begrænse de nuværende udfordringer med finansiel greenwashing og mangel på transparens.

Taksonomien er struktureret efter 6 miljømål:

1. Modvirkning af klimaforandringer
2. Tilpasning til klimaforandringer
3. Bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af vand- og havressourcer
4. Overgang til en cirkulær økonomi
5. Forebyggelse og bekæmpelse af forurening
6. Beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer

Ifølge taksonomien er en økonomisk aktivitet miljømæssigt bæredygtig, hvis den 1) bidrager væsentligt til mindst ét af de 6 miljømål, 2) ikke skader de resterende miljømål ud fra et 'do no significant harm'-princip, 3) efterlever sociale og governance minimum-safeguards, og 4) efterlever videnskabeligt baserede tekniske screeningskriterier.

Taksonomien for modvirkning af og tilpasning til klimaændringer (mål 1 og 2) udfærdiges og vedtages i løbet af 2021 med krav til finansielle aktører om at overholde både finansielle og ikke-finansielle rapporteringsforpligtigelser pr. 1. januar 2022 for disse to mål. Finansielle aktører forpligtes på tilsvarende rapportering på de resterende 4 mål det følgende år. WWF er udvalgt som medlem af 'Platform for Bæredygtig Finansiering' (PBF), der skal bidrage med ekspertviden til videreudvikling og justering af taksonomien.

WWF ser positivt på den relativt holistiske tilgang til bæredygtighed, der skinner igennem i taksonomiens mål, principper og tekniske udformning. WWF mener, at den danske pensionssektor allerede nu og fremadrettet bør strukturere arbejdet med klima og miljømæssig bæredygtighed ud fra taksonomien. Det kan f.eks. ske ved at basere målsætninger om at øge andelen af grønne investeringer på taksonomien samt rapportere herpå.

WWF ser desuden positivt på, at EU Kommissionen har mandat til at igangsætte arbejdet med at udvide taksonomien til også at omfatte en såkaldt brun taksonomi (dvs. en definition af ikke-bæredygtige økonomiske aktiviteter, inkl. fossil energi) samt sociale mål. Dette er centralt for en mærkbar reduktion af fossile og klimaskadelige investeringer, ligesom sociale mål vil medvirke til at sikre social bæredygtighed og en retfærdig grøn omstilling.

Taksonomien for bæredygtig finansiering vil udgøre et videnskabeligt baseret klassifikationssystem, der bør guide pensionssektorens fortsatte arbejde med styrket klimafokus, samt det forestående nyere arbejde med naturfokus, der særligt adresseres i miljømål 6 (beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer).

Taksonomien udvikles sideløbende med EU's 'disclosure-forordning', der fremadrettet fastsætter nye krav og standarder for bæredygtighedsrelateret rapportering som pensionssektoren skal efterleve (18). Ligeledes arbejder EU's institutioner og medlemslande på udvikling og implementering af en EU Green Deal kombineret med en gennemgribende økonomisk genopretning af den europæiske økonomi (19). Samlet set har dette potentiale til at øge investeringerne mærkbart i den grønne omstilling og her bør de danske pensionsselskaber naturligvis sætte deres mange milliarder i spil.

3.3 NATURHENSYN I DEN DANSKE PENSIONSSEKTOR

3.3.1 Natur og økonomi hænger sammen

Det finansielle system er dybt afhængigt af en sund og biologisk mangfoldig natur. World Economic Forum (WEF) estimerer i ↗ Global Risks Report 2020 (20), at USD 44 billioner af den økonomiske værdiskabelse globalt set, svarende til mere end 50 pct. af det globale BNP, er moderat eller stærkt afhængigt af naturen. Samtidig står det klart i WEF's rapport ↗ Nature Risk Rising (21), at de naturrelaterede finansielle risici stiger markant år for år.

Ligeledes maler WWF's ↗ Living Planet Report 2020 (22) endnu engang et tydeligt billede af økosystemer og biodiversitet i en voldsom tilbagegang, der ikke er set magen til i millioner af år. Dette udgør betydelige og hidtil ukendte risici for hele den finansielle sektor og dermed også for den finansielle stabilitet. Risikoen forbundet med passivitet er enorm. Men mulighederne for handling er lige så store. Rapporten slår fast, at nedgangen i verdens biodiversitet stadig kan vendes til fremgang, hvis de rigtige og ambitiøse indsatser igangsættes. Det vil kræve godt USD 722-967 mia. årligt frem til 2030 at vende tilbagegangen – til sammenligning udgjorde de samlede globale investeringer med positivt bidrag til naturen i 2019 blot USD 124-143 mia. Ydermere vurderer WEF,

at øgede investeringer i naturen årligt kan skabe op til USD 10,1 milliarder i øget værdiskabelse i virksomheder samt afføde knap 400 millioner arbejdspladser. Kort sagt er der ikke kun etiske og moralske argumenter for at investere markant i naturen – der er også solide økonomiske argumenter. Mens den offentlige sektor i dag tegner for langt størstedelen af den kapital, der investeres direkte i natur, så forudsætter det mobilisering af privat kapital, hvis den åbenlyse finansieringskløft skal lukkes. Det kan bl.a. være gennem innovative finansieringsmodeller, såsom 'blended-finance'. Her spiller pensionsselskaber og andre institutionelle investorer en central rolle.

3.3.2 Spirende naturinteresse i sektoren

Mens denne rapport primært beskæftiger sig med pensionsselskabernes klimafokus, inkluderede spørgeskemaundersøgelsen også en række spørgsmål vedrørende det enkelte pensionsselskabs fokus på natur og biodiversitet. Generelt set udtrykker 14 af de 16 pensionsselskaber, at de forholder sig til, hvilke konsekvenser deres investeringer har for tab af natur (inkl. biodiversitetstab, afskovning, tab af havnatur mv.), og at disse indgår i investeringsbeslutninger. Ser man nærmere på de konkrete politikker, målsætninger og investeringer, der relateres til natur og biodiversitet, er der dog stor forskel på pensionsselskabernes indsats. Sammenlignet med klima, er naturfokus i investeringsarbejdet betydeligt mere begrænset. Det er der mange grund til, blandt andet et begrænset politisk fokus og dårlig datakvalitet. Baseret på spørgeskemaundersøgelsen kan en række konkrete indsatser og emner alligevel fremhæves. Ingen gør tilnærmelsesvis nok på området, men der ses en spirende interesse bredt i sektoren for at forstå og integrere hensyn til natur i investeringsarbejdet, hvilket WWF vil styrke fokus på i den kommende tid.

3.3.3 Mangelfulde metoder og naturrelateret data

Som på klimaområdet, finder pensionsselskaberne det generelt udfordrende at integrere hensyn til natur pga. mangel på data og metoder. AkademikerPension har bl.a. i maj 2020 underskrevet 'Investor Statement on Biodiversity', der udtrykker et ønske om bedre data på natur og biodiversitet, som investorer kan lægge til grund for en mere helhedsorienteret tænkning i investeringsprocesserne på det børsnoterede område. WWF mener, at udviklingen af en høj datakvalitet på området er afgørende, og WWF forventer en markant forbedring med EU's taksonomi for bæredygtig finansiering. Det gælder særligt mål 6, der omhandler beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer. Der er behov for et tydeligt definitionsapparat til at opgøre naturinvesteringer, ligesom taksonomien vil styrke naturhensyn gennem et 'do-no-harm' princip.

For nuværende stilles der kun krav til selskaber med aktiviteter, der har tydeligt negative konsekvenser (f.eks. Bayer/Monsanto), men WWF mener, at investorer allerede nu bør begynde at stille krav bredt til virksomhederne om afrapportering af konsekvenser for natur og biodiversitet. Naturrelateret aktivt ejerskab har her et potentiale til at højne kvaliteten af data på området. Det er ligeledes centralt, at en 'Task-Force on Nature-related Financial Disclosures' (TNFD) udvikler konkrete anbefalinger inspireret af TCFD på klimaområdet. På ↗ hjemmesiden for en arbejdsgruppe for TNFD (23), initieret af WWF, Global Canopy, UNDP og UNEP-FI, findes en oversigt over eksisterende initiativer, metoder og værktøjer, som investorer allerede i dag kan tage i brug. Disse omfatter bl.a. ↗ Shift Natural Capital Toolkit (24), ↗ UNEP's værktøj ENCORE (25), ↗ Global Footprint Network (26) og ↗ Trase Finance (27); metoder og værktøjer, der på forskellig vis kan hjælpe investorer på vej med at forstå og håndtere naturrelaterede risici.

Desuden anbefales PwC og WWF's fælles rapport 'Nature is too big to fail' fra januar 2020, der giver en nuanceret forståelse af natur/biodiversitet-relaterede finansielle risici kombineret med konkrete anbefalinger, der kan tages i brug af sektoren (28).

3.3.4 Investeringer i naturen

Enkelte af pensionsselskaberne har konkrete naturrelaterede investeringer, f.eks. investeringer i skov. WWF understreger, at skovinvesteringerne som minimum bør være FSC-certificerede (Forest Stewardship Council) (29), ligesom skovforvaltningen bør sikre gode forhold for biodiversitet. PKA tilkendegiver, at selskabet vil styrke fokus på ikke-bæredygtig palmeolie, afskovning og cirkulær økonomi i den kommende periode. I den kontekst støtter WWF op om state-of-the-art bæredygtighedscertificeringer, f.eks. FSC og RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) (30), der kan bidrage til at sikre en bæredygtig forvaltning af naturressourcer i globale værdikæder.

Ligeledes arbejder WWF med at fremme finansieringen og realiseringen af naturbaserede løsninger på mange af de udfordringer kloden står overfor – fra naturkrise og klimakrise til fødevaremangel og massiv fattigdom. Bl.a. har WWF udgivet rapporten ↗Bankable Nature Solutions Report 2020 (31), der viser eksempler på, hvordan investeringer i naturen kan skabe afkast til investorer og generere nye arbejdspladser, og samtidigt bidrage til at reducere CO2e-udslippet og øge biodiversiteten. WWF arbejder derfor tæt sammen med private virksomheder, finansielle institutioner og lokale interessenter om at udvikle investerbare naturbaserede løsninger på tværs af en række landskaber i Syd og særligt indenfor skov og ferskvand. Det er sigtet, at disse projekter skal fungere som katalysator for mobiliseringen af yderligere investeringskapital målrettet naturen.

3.3.4 Naturens 'Parisaftale'

Kun få pensionsselskaber tilslutter sig FN's Biodiversitetskonvention (CBD), der har til formål at "bevare den biologiske mangfoldighed, fremme en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer samt at sikre en rimelig og retfærdig fordeling af udbyttet ved at udnytte genetiske ressourcer" (32). En række af pensionsselskaberne er dog opmærksomme på biodiversitetens COP15 der i 2021 afholdes i Kunming i Kina, og som forventes at blive naturens 'Paris-aftale', der skal bidrage til at sikre resolut global handling på naturkrisen.

WWF anbefaler og forventer, at pensionsselskaber såvel som andre private aktører tydeligt vil støtte op om den forventede aftale, og forpligte sig på en substantiel integration af aftalens mål i deres forretningsstrategier og generelle virke. I forhold til COP15 i Kunming i Kina i 2021, udtrykker PKA bl.a., at der mangler en "investeringsorienteret arm" man kan tilslutte sig.

WWF ANBEFALER,

at alle pensionsselskaber tager de første skridt mod forpligtende integration af naturfokus i deres investeringsarbejde. Konkret anbefales, at de danske pensionsselskaber:

- Tilslutter sig FN's Biodiversitetskonvention og når tid er, tilslutter sig den forventede COP15-aftale.
- Benytter eksisterende metoder og værktøjer til analyse af naturrelaterede risici og muligheder, på trods af mangler. Bidrager til udvikling på dette område.
- Sætter mål for at øge investeringer i natur. Dette omfatter konkrete investeringer i bæredygtigt skovbrug, vandforsyning mv., samt investeringer i selskaber med fokus på bæredygtige varekæder (bl.a. gennem state-of-the-art bæredygtighedscertificering).
- Styrker kommunikation og transparens omkring natur og biodiversitet.

© WWF-US / ERIC KRUSZEWSKI

4.0 METODE OG TIDLIGERE UNDERSØGELSER

Denne rapport er den 6. i rækken af undersøgelser af de største danske pensionsselskabers klimafokus foretaget af WWF. Undersøgelsen har til formål at vurdere, i hvor høj grad pensionsselskaberne har fokus på klimaudfordringen, når de investerer. Den første undersøgelse blev foretaget i 2013 og omfattede de otte største selskaber. Den anden og tredje undersøgelse blev gennemført i hhv. 2014 og 2016 i udvidet version, således at de 16 største pensionsselskaber blev inkluderet i undersøgelsen. Ved undersøgelsen i 2018 inkluderedes Lægernes Pension, og dermed indgik 17 pensionsselskaber i undersøgelsen, mens Unipension-samarbejdet mellem tre pensionsselskaber ophørte, og som konsekvens blev MP Pension (nu AkademikerPension) et uafhængigt pensionsselskab. Ligeledes fusionerede SEB Pension med Danica Pension, hvorfor den seneste ↗ undersøgelse i 2019 (33) omfattede de 16 største pensionsselskaber, der også er i fokus i år. De 16 pensionsselskaber, der indgår i denne undersøgelse er: AkademikerPension (tidl. MP Pension), AP Pension, ATP, Danica Pension, Industriens Pension, P+ (JØP/DIP), Lægernes Pension, Lærernes Pension, PBU, PenSam, PensionDanmark, PFA, PKA, Sampension, Topdanmark og Velliv.

4.1

DATAGRUNDLAG, BEDØMMELSESKRITERIER OG REVIDERING AF METODE

Pensionsselskaberne blev stillet en række spørgsmål om deres investeringspolitik, energiinvesteringer, transparens samt om deres generelle arbejde med klima og bæredygtighed. Igen i år har samtlige 16 pensionsselskaber besvaret spørgeskemaundersøgelsen og responderet på opklarende spørgsmål, og i år mere uddybende og dedikeret end tidligere.

Pensionsselskabernes egne svar i spørgeskemaundersøgelsen er suppleret med tilgængelig information fra hjemmesider, årsrapporter og samfundsansvarsrapporter (data er primært fra 2019 og 2020), samt ved opfølgende mailkorrespondance, for at sikre en bred og afbalanceret vurdering af selskaberne. Desuden har hvert pensionsselskab haft mulighed for at kommentere på analysen af det respektive selskab for at udbedre misforståelser og mangler. Alt dette for at sikre et godt datagrundlag. Der kan dog forekomme mangler i data, og en kendt begrænsning i forhold til sammenligningen er, at pensionsselskaberne til en vis grad benytter forskellige begrebsdefinitioner etc.

Pensionsselskaberne er givet point på baggrund af et sæt bedømmelseskriterier udarbejdet af WWF. Mens der i tidligere undersøgelser er blevet tildelt 0, 1 eller 2 point i hver af de 6 kategorier, er ambitionsniveauet opjusteret i år med mulighed for at få 3 point i hver kategori. Det 3. point gives for markant klimafokus. Med revideringen af metoden er det nu muligt at opnå i alt 18 point. Undersøgelsen bygger således metodisk videre på WWF's tidligere undersøgelser, da kriterierne for at få hhv. 0, 1 og 2 fastholdes, og dermed kan resultaterne fortsat sammenlignes over tid. Mens ambitionsniveauet er hævet, lægger WWF i undersøgelsen stadig primært vægt på politikker, målsætninger og transparens, dog med øget fokus på investeringer i den reelle økonomi - altså konkrete realøkonomiske aktiviteter.

De 6 kategorier der indgår i årets undersøgelse, er de samme som i rapporten for 2019: 1) Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet, 2) målsætninger for grønne investeringer, 3) konkrete grønne investeringer, 4) klimarelateret aktivt ejerskab, 5) frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer og 6) eksklusion og transparens. Rækkefølgen på aktivt ejerskab og frasalg er dog i forhold til sidste års undersøgelse byttet rundt.

En revidering af metoden og en forundersøgelse blev gennemført i juli og august 2020, mens selve spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i september 2020 med opfølgende spørgsmål og supplerende research i september-oktober 2020. Udarbejdelsen af rapporten er afsluttet den 6. november 2020.

4.2

UNDERSØGELSENS 6 VURDERINGSKATEGORIER

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

WWF opfatter Parisaftalen som normsættende for det klimarelaterede arbejde. Denne kategori understreger vigtigheden af, at pensionsselskaber har integreret en reference til aftalen i deres investeringspolitik som en forudsætning for en systematisk tilgang til vurdering af klimarelaterede risici og muligheder i investeringsarbejdet. Desuden fremhæves tilslutning til 1,5°C-målet samt indretning af investeringsarbejdet herefter (jf. de seneste IPCC-rapporter), som centralt for klimafrontløbere i pensionssektoren. Hertil udgør både SBT-FI og NZ-AOA vigtige initiativer, der kan hjælpe pensionsselskaber med at forvalte deres samlede investeringsformuer ud fra Parisaftalens mål.

Der er ingen reference til Parisaftalen i pensionsselskabets investeringspolitik	0
Der refereres til Parisaftalen og arbejde er påbegyndt for systematisk at vurdere investeringerne herefter	1
Investeringsarbejdet vurderes systematisk med henblik på at understøtte Parisaftalens mål	2
Investeringsarbejdet vurderes systematisk med henblik på at understøtte Parisaftalens 1,5°C-mål	3

2. Målsætning for grønne investeringer

Denne kategori understreger vigtigheden af at opstille tydelige og ambitiøse mål for investeringer i grøn energi og klimarelaterede investeringer. Som et minimum skal pensionsselskaber opstille kvalitative mål, hvilket giver 1 point. Der gives dernæst 2 point for kvantitative mål for den samlede investeringsformue (inkl. værdi, procentandel og tidshorisont), hvilket betragtes som mere bindende. Grøn energiteknologi defineres som vedvarende energi, energieffektive løsninger og infrastruktur, der understøtter udbredelsen af vedvarende energi. Endeligt gives der 3 point for et kvantitativt og ambitiøst mål for den samlede investeringsformue. Dette defineres i denne undersøgelse som en målsætning lig 15 procent i 2025 af den samlede investeringsformue investeret i grøn energiteknologi og i andre klimarelaterede investeringer (opgjort ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering). Målene skal være offentligt tilgængelige, f.eks. via pensionsselskabets hjemmeside, mens målsætninger som del i en intern klimastrategi (in-house aktiviteter) ikke er inkluderet i undersøgelsen.

Der er ingen målsætning om at investere mere i grøn energiteknologi	0
Der er en kvalitativ målsætning om at investere mere i grøn energiteknologi	1
Der er en kvantitativ målsætning om at investere mere i grøn energiteknologi	2
Der er en kvantitativ og ambitiøs målsætning om at investere mere i grøn energiteknologi og i andre klimarelaterede investeringer	3

3. Konkrete grønne investeringer

Denne kategori fokuserer på vigtigheden af konkrete investeringer i grøn energiteknologi med positiv indvirkning på den reelle økonomi. Derfor gives der 1 point for investeringer i aktier og/eller fonde bredt fokuseret på grøn energi (og klima). Der gives 2 point for større (direkte) investeringer i grøn energiinfrastruktur (havvindmølleparker, transmissionsfaciliteter eller ledningsnetværk, der understøtter grøn energi osv.). Der gives ligeledes 2 point for markante direkte investeringer i bæredygtigt byggeri, da dette også indgår i EU's taksonomi for bæredygtig finansiering, der fremadrettet bliver rammesættende for WWF's arbejde med den danske pensionssektor. Endeligt gives der 3 point til pensionsselskaber, der har investeret en signifikant andel af den samlede portefølje i grøn energiteknologi og i andre klimarelaterede investeringer (i overensstemmelse med EU's taksonomi for bæredygtig finansiering). I 2020 defineres en signifikant andel som 10 procent pr. 30/7/2020, hvilket skal være veldokumenteret og reelle investeringer (tilsagn inkluderes ikke). Investeringer som led i egen drift, f.eks. energieffektivitetsforbedringer i pensionsselskabets egne kontorejendomme er ikke inkluderet i denne undersøgelse.

Pensionsselskabet investerer ikke i grøn energiteknologi	0
Pensionsselskabet investerer i grøn energiteknologi via aktier eller fonde med bredt fokus på klima	1
Pensionsselskabet foretager større investeringer i grøn energiinfrastruktur eller investerer i fonde med fokus på grøn energiteknologi	2
Pensionsselskabet har investeret en signifikant andel af den samlede investeringsformue i grøn energiteknologi og i andre klimarelaterede investeringer	3

4. Klimarelateret aktivt ejerskab

Spørgsmålet om 'aktivt ejerskab' versus 'frasalg' er genstand for stor diskussion, hvilket afspejles i kategori 4 og 5. WWF går ind for en integreret og balanceret tilgang under begrebet 'meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab' med høj grad af transparens (læs mere i WWF Asset Owner Guide to Oil and Gas Producers). Med denne tilgang udnyttes potentialerne ved aktivt ejerskab til at levere reel og rettidig grøn omstilling i overensstemmelse med Parisaftalen i selskaberne. Det er centralt at identificere de investeringer, der er egnede til aktivt ejerskab ved grundigt at vurdere perspektiverne for hver enkel investering i forhold til at komme på linje med Parisaftalen. Hvis dette vurderes usandsynligt, bør investeringen frasælges. Hvis rettidig grøn omstilling vurderes realistisk, bør pensionsselskabet føre aktivt ejerskab ud fra specifikke krav med en konkret tidshorisont. Baseret på disse krav bør det aktive ejerskab udøves med transparens i forhold til afstemning og dialog, ofte gennem kollektivt engagement, f.eks. CA100+ og NZ-AOA. Hvis kravene ikke imødekommes inden for tidshorisonten, og investeringen ikke undergår en dokumenterbar grøn omstilling i overensstemmelse med Parisaftalen, bør pensionsselskabet i sidste ende frasælge. Det er centralt, at effekterne af det aktive ejerskab dokumenteres. Denne kategori giver 1 point for udøvelse af klimarelateret aktivt ejerskab, mens der gives 2 point for en høj grad af transparens med hensyn til afstemning og/eller dialog. Endeligt gives 3 point for transparent 'meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab', hvor der stilles tydelige krav om dokumenterbar rettidig grøn omstilling til selskabet inden for en konkret tidshorisont (f.eks. ultimo 2022) og med frasalg som konsekvens.

Der udøves ikke aktivt ejerskab i relation til klima	0
Der udøves klimarelateret aktivt ejerskab	1
Der udøves klimarelateret aktivt ejerskab med transparens i forhold til stemmeafgivelse og/eller dialog	2
Der udøves 'meningsfuldt og dokumenterbart aktivt ejerskab' i relation til klima med transparens i forhold til stemmeafgivelse og/eller dialog	3

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer

Denne kategori fokuserer på vigtigheden af at opstille mål og strategier for frasalg af fossile energiinvesteringer. Der gives således 1 point for en begyndende, men mangelfuld strategi for fossilt frasalg. Der gives 2 point for en delvis tilstrækkelig frasalgsstrategi, der omhandler alle fossile energityper. Endeligt gives der 3 point for en tilstrækkelig og dokumenterbar frasalgsstrategi, der omfatter alle klimaskadelige investeringer – både fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer (landbrug, flytransport, shipping, cement etc.). Der lægges vægt på, at frasalgsstrategier er integreret i det aktive ejerskab. Der gives kun point, hvis målsætninger og strategier er offentligt tilgængelige via pensionsselskabets hjemmeside. Der skelnes mellem politikker, der fokuserer på isolerede tiltag og strategier, der fokuserer bredt på flere eller alle fossile energityper.

Der er ingen målsætning om generelt frasalg af investeringer i fossil energi pga. klimahensyn	0
Der er en begyndende, men mangelfuld strategi for fossilt frasalg	1
Der er en delvist tilstrækkelig strategi for fossilt frasalg, der omhandler alle fossile energityper	2
Der er en tilstrækkelig og dokumenterbar frasalgsstrategi, der omhandler alle investeringer med betydeligt klimaaftryk	3

6. Eksklusioner og transparens

Denne kategori understreger betydningen af transparens vedr. klimarelaterede eksklusioner samt vigtigheden af en overordnet ambitiøs tilgang til transparens og rapportering (disclosure). I denne forbindelse gives der 1 point for offentliggørelse af eksklusionslisten, mens der gives 2 point for klimarelaterede eksklusioner offentliggjort på denne liste. Endeligt gives 3 point til pensionsselskaber, der ydermere har implementeret en ambitiøs generel tilgang til transparens i overensstemmelse med TCFD-anbefalingerne og som også indebærer 1) en årlig status på niveauet for den samlede investeringsformues efterlevelse af Parisaftalen, og 2) en oversigt over pensionsselskabets investeringer i verdens store klimabelastende selskaber (f.eks. de 161 fokusfirmaer i CA100+ eller lignende) med en relateret opgørelse over disse investeringers klimabelastning samt en retfærdiggørelse af pensionsselskabets fortsatte investeringer i disse selskaber. Disse oplysninger skal være let tilgængelige på pensionsselskabets hjemmeside og formidles tydeligt til medlemmer/kunder.

Eksklusionslisten er ikke offentliggjort	0
Eksklusionslisten er offentliggjort	1
Eksklusionslisten er offentliggjort og der er foretaget eksklusioner på baggrund af klimahensyn	2
Eksklusionslisten er offentliggjort og der er foretaget eksklusioner på baggrund af klimahensyn, mens en ambitiøs generel tilgang til transparens er implementeret	3

© BRENT STIRTON / REPORTAGE FOR GETTY IMAGES / WWF

5.0 GENNEMGANG AF RESULTATER FOR DE ENKELTE PENSIONSSELSKABER

AKADEMIKERPENSION

12 POINT ↑1

Medlemmer/kunder: ca. 140.000
Aktiver (AUM): ca. 128 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: AkademikerPension er fortsat med i front. Var sidste års "højdespringer" og går i år 1 point frem. WWF anerkender AkademikerPensions fortsatte udvikling på en række områder, herunder med eksekvering på en fossil frasalgsstrategi samt tydelig støtte til 1,5°C-målet gennem tilslutning til NZ-AOA og SBT-FI. Men der er stadig plads til forbedring hvad angår bl.a. konkrete grønne investeringer og mål for disse.

Anbefalinger: Fortsæt arbejdet med Paris-kompatibilitet gennem NZ-AOA og SBT-FI. Opjustér på sigt målsætningen om at øge andelen af grønne investeringer. Opjustér frasalgsstrategien med skærpede bagatelgrænser og inkludér gas samt flere aktivklasser.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 3 POINT ↑1

AkademikerPension tildeles nu 3 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalens 1,5°C-mål samt for at være godt på vej med udvikling af reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen for alle aktivklasser. Med tilslutning til både NZ-AOA og SBT-FI har AkademikerPensions markant styrket deres indsats for reel Paris-kompatibilitet af den samlede investeringsformue. Dette er meget positivt. På årlig basis vurderes det om investeringspolitikken "flugter med Parisaftalens målsætninger eller kræver yderligere skærpelse". Siden 2019 har AkademikerPension opgjort hele aktieporteføljens CO2e-aftryk ud fra TCFD's anbefalinger, mens andre aktivklasser vil tilføjes i de kommende år, når data og metoder tillader det. Her fremhæves metodeudvikling i regi af NZ-AOA. Ligeledes foretager AkademikerPension kontinuerligt scenarieanalyser og benytter her bl.a. et værktøj fra MSCI. WWF anerkender, at AkademikerPension gennem NZ-AOA og SBT-FI er i proces i forhold til at få den samlede investeringsformue på linje med 1,5°C-mål og understreger vigtigheden af, at pensionsselskabet over det næste år vedtager reduktionsmål og integrerer metoder og analyseværktøj til at levere på dette.

2. Målsætning for grønne investeringer 2 POINT

Igen i år tildeles AkademikerPension 2 point for en tydelig målsætning om at øge andelen af grønne investeringer ud af den samlede investeringsformue. Konkret har AkademikerPension et mål om, at 12 pct. af formuen (forventet 25 mia. kr.) i 2030 skal investeres grønt. Ifølge pensionsselskabets strategi skal alle aktivklasser bidrage til at realisere målet, mens der vil fastsættes kortsigtede delmål i det kommende år, hvilket er positivt. Dog bør målsætningen opjusteres. Det sagt, ser WWF frem til offentliggørelse af delmålene og vil følge op på AkademikerPensions ambition på området, da det er vigtigt med en rettidig markant forøgelse af grønne investeringer. Målsætningen bør desuden følge EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af AkademikerPensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer, mens AkademikerPension ikke investerer i indeksfonde med børsnoterede aktiver. Alt i alt oplyser AkademikerPension, at de pr. 30/7/2020 har 8,5 mia. kr. svarende til ca. 6,7 pct. af den samlede investeringsformue investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Cophenhagen Infrastructure Partners, Green Mobility og Ørsted fremhæves. Pensionsselskabets grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

AkademikerPension tildeles igen 2 point, da der udøves klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Det klimarelaterede aktive ejerskab varetages både af pensionsselskabet selv samt af Hermes EOS, eksterne forvaltere samt i internationale investorsamarbejder som CA100+, IIGCC, PRI og NZ-AOA. AkademikerPension offentliggør alle stemmeafgivelser på generalforsamlinger på deres hjemmeside. Der offentliggøres årligt en lang dialogliste, mens der svares på henvendelser om dialog med konkrete selskaber. Desuden offentliggøres en kortere liste over selskabsdialoger, hvor AkademikerPension løbende rapporterer i flere detaljer, f.eks. fra dialog med BHP. Pensionsselskabet påpeger selv, at det aktive ejerskab har ledt til fremskridt hos en række selskaber, og her fremhæves Mærsks målsætning om CO2e-neutralitet senest i 2050, udviklingen i energiselskabet Repsols forretnings- og klimastrategi over de seneste år samt mineselskabet BHP's udmelding om at udfase kul i de kommende år. Samlet kvitteres dette med 2 point, mens WWF anbefaler, at det klimarelaterede aktive ejerskab tydelig sammentænkes med en strategi for frasalg af fossile investeringer med en tidshorisont.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 1 POINT

Igen i år tildeles AkademikerPension 1 point for en begyndende, men mangelfuld fossil frasalgsstrategi. I 2018 vedtog bestyrelsen en strategi for frasalg af aktier i fossile selskaber, som løbende skal frasælges frem mod udgangen af 2020. Pensionsselskabet har siden eksekveret på strategien, der har ledt til frasalg af aktier i kul og tjæresand i løbet af 2018, mens aktierne i verdens 10 største olieselskaber blev solgt fra sidste år, ligesom de resterende olieselskaber vurderes frem mod udgangen af 2020. Først var fossile erhvervsobligationer friholdt i strategien, men ifølge AkademikerPension vil frasalget også omfatte obligationer i kul og tjæresand. Dette er bestemt positivt. WWF påpeger dog stadig, at bagatelgrænsen for indtjening relateret til særligt kul og tjæresand er for høj og bør reduceres fra 25 pct. til f.eks. 5 pct., ligesom 50 pct. for olie også anses som for høj. Ligeledes bør strategien også omfatte gassektoren og på sigt alle aktivklasser. Alt i alt ser WWF positivt på AkademikerPensions fossile frasalgsstrategi, særligt, at man har fastsat en konkret tidshorisont og allerede har leveret substantielt på strategien. Det anbefales, at AkademikerPension udvikler en bred tilgang til frasalg med udgangspunkt Paris-kompatibilitet, der omhandler alle fossile energityper og andre klimaskadelige investeringer (f.eks. landbrug og flytransport).

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

AkademikerPension får 2 point for at offentliggøre eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Bl.a. er over 40 selskaber pr. 30/7/2020 ekskluderet pga. for høj omsætning fra kul, tjæresand eller olieproduktion. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der delvist allerede er implementeret. Dette er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

AP PENSION

11 POINT ↑ 3

Medlemmer/kunder: ca. 457.700
Aktiver (AUM): ca. 123,6 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: AP Pension er godt på vej og er gået markant frem siden sidste års undersøgelse. Ligger nu i den øvre del af midterfeltet. Særligt positivt har AP Pension nu vedtaget en målsætning om at have 20 pct. grønne investeringer i 2030. Ligeledes har AP Pension formuleret en begyndende fossil frasalgsstrategi, der er tænkt sammen med det aktive ejerskab. Fortsæt den positive udvikling, der er stadig plads til forbedring.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Vedtag en konkret delmålsstrategi for at levere rettidigt på 2030-målet for grønne investeringer. Skærp den integrerede tilgang til aktivt ejerskab og frasalg.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 2 POINT

AP Pension tildeles igen i år 2 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. Pensionsselskabet opgør CO2e-aftryk ud fra TCFD's anbefalinger for aktieporteføljen og erhvervsobligationer, og peger på begrænset datakvalitet i forhold til CO2e-opgørese for andre aktivklasser. AP Pension foretager årligt en scenarieanalyse med særligt fokus på Parisaftalens 1,5°C-mål, ligesom der foretages en kvalitativ analyse af investeringsrisici og muligheder inden for alle aktivklasser med udgangspunkt i IEA's Sustainable Development Scenarie. Dette ser WWF yderst positivt på. Mens 1,5°C-målet i stigende grad står centralt i AP Pensions klimasystematik, så understreger WWF, at man bør tilslutte sig 1,5°C-målet entydigt og indrette investeringspolitikken herefter, hvorfor AP Pension bør tilslutte sig SBT-FI.

2. Målsætning for grønne investeringer 2 POINT ↑ 1

AP Pension tildeles 2 point og går dermed frem i kategorien. Mens AP Pension ved sidste års undersøgelse havde en ukonkret kvalitativ målsætning om at "at øge vores investeringer inden for grøn energi, hvis afkastet samtidigt vurderes attraktivt", så har AP Pension virkelig rykket sig og vedtaget et af sektorens mest ambitiøse mål. Konkret har AP Pension sat et mål om, at andelen af grønne investeringer ud af den samlede formue i 2030 skal være på 20 pct. kombineret med et delmål om 10 mia. kr. i 2023. Det vil AP Pension realisere ved at "øge ressourcer og fokus på grønne obligationer og alternative investeringer såsom investeringer i vedvarende energi". WWF anerkender AP Pensions relativt høje målsætning og at denne er kombineret med et konkret delmål. Dog lever målet ikke tilstrækkeligt op til WWF's fastsatte benchmark (15 pct. i 2025) for at få et 3. point. Desuden leverer delmålsstrategien ikke nødvendigvis rettidigt grøn omstilling, da 10 mia. kr. i 2023 ikke sikrer en lineær forøgelse frem mod målet i 2030. Det sagt, så har AP Pension fast et ambitiøst mål, der bør inspirere andre til at følge trop og hæve ambitionsniveauet. Målsætningen bør i nær fremtid desuden følge EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af AP Pensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer, mens pensionsselskabet ikke investerer i indeksfonde med børsnoterede aktiver. Alt i alt oplyser AP Pension, at de pr. 30/7/2020 har 6,3 mia. kr. svarende til ca. 5,1 pct. af den samlede investeringsformue placeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Cophenhagen Infrastructure Partners og grønne obligationer fremhæves. Pensionsselskabets grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT ↑1

AP Pension tildeles nu 2 point, da der udøves klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Det aktive ejerskab varetages både af pensionsselskabet selv og via. Institutional Shareholder Services (ISS) og Sustainalytics, ligesom det udøves gennem medlemskab af bl.a. UN PRI, IIGCC, CA100+ og CDP. Alle stemmeafgivelser ved generalforsamlinger er offentliggjort på AP Pensions hjemmeside. Ligeledes offentliggøres på hjemmesiden en liste over selskabsdialoger, inkl. tematiske årsager til hver dialog samt en beskrivelse af indhold. I år fremhæver AP Pension særligt effekterne af det kollektive aktive ejerskab gennem CA100+, hvor en række fossile selskaber har forpligtet sig på CO2e-neutralitet i senest 2050. Senest har AP Pension vedtaget en ny strategi for frasalg af fossile investeringer i regi af CA100+, hvor AP Pension ved udgangen af 2022 vil frasælge de fossile selskaber, der ikke har udarbejdet tilstrækkelige klimastrategier eller har ambitioner om at omstille sig i overensstemmelse med Parisaftalen. Det sagt, så er AP Pensions nye tilgang til aktivt ejerskab et godt eksempel på en mere integreret strategi, hvor man som pensionsselskab forpligter sig på frasalg som konsekvens af manglende klimahandling. Ifølge AP Pension vil selskaberne desuden også vurderes på baggrund af klimaskadelig lobby-virksomhed. Før der kan gives 3 point i denne kategori, kræver det en skærpelse af krav til selskaber, ligesom der skal eksekveres på strategien og effekterne heraf skal tydeligt dokumenteres. Desuden anbefaler WWF, at AP Pension tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 1 POINT ↑1

AP Pension tildeles nu 1 point for en begyndende, men mangelfuld fossil frasalgsstrategi. Konkret har AP Pension som nævnt forpligtet sig på, at man ved udgangen af 2022, når CA100+ initiativet er afsluttet, vil "revurdere alle (vores) investeringer i fossile selskaber og frasælge i tilfælde af, at et selskab ikke har udviklet en tilstrækkelig klimastrategi eller offentliggjort ambitioner om at handle i overensstemmelse med målsætningerne i Parisaftalen". Denne frasalgs-deadline i 2022 omhandler også olie og gas, og er kombineret med en plan om frasalg af særligt klimaskadelige fossile investeringer på den korte bane. Her har AP Pension vedtaget, at man sælger investeringer fra, hvor 30 pct. eller mere af omsætningen er relateret til termisk kul eller tjæresand ligesom en bagatelgrænse på 5 pct. er vedtaget for lignende investeringer (termisk kul og tjæresand), hvor der samtidig er planer om at udvide kulaktiviteterne signifikant. Dette er en positiv udvikling. Før der kan gives 2 point, er det centralt, at kravene til de fossile selskaber ved udgangen af 2022 skærpes, således at det ikke er tilstrækkeligt med ambitioner om at efterleve Parisaftalen, men at selskaberne skal have vedtaget konkrete planer for efterlevelse af Parisaftalen samt indarbejdet aftalens målsætninger i deres forretningsstrategi. Ligeledes bør det specificeres hvilket metodisk grundlag det fossile frasalg ultimo 2022 skal baseres på. Her kan der med fordel ses til evalueringsrammen i CA100+. Desuden bør frasalgsstrategien udvides til også at omfatte andre klimaskadelige investeringer, f.eks. i landbruget eller flyindustrien. Det sagt, ser WWF positivt på AP Pensions nye frasalgsstrategi, der er med til at sikre pensionsselskabet markant fremgang i dette års undersøgelse.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

AP Pension får 2 point for at offentliggøre eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er 79 selskaber pr. 30/7/2020 ekskluderet pga. klimarelaterede forhold. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der delvist følges bl.a. gennem AP Pensions årlige klimarapport. AP Pension opgør og kommunikerer omkring investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. en opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering (i regi af CA100+), hvilket er positivt. Hertil bør AP Pension tilføje en retfærdiggørelse af fastholdelse af de konkrete investeringer for at sikre fuld transparens (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

ATP

9 POINT ↑ 2

Medlemmer/kunder: ca. 5.300.000
Aktiver (AUM): ca. 918 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: ATP er på vej, men ligger i den nedre del af midterfeltet. Det er positivt, at ATP nu tydeligt tilslutter sig Parisaftalen og har ekskluderet selskaber pga. hensyn til klimaet. Men der er stadig plads til forbedring, særligt hvad angår mål for grønne investeringer og en frasalgsstrategi. Som det eneste statslige pensionsselskab med obligatorisk indbetaling for alle danskere, har ATP et særligt ansvar for at levere rettidig klimahandling, følge regeringens mål om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5°C, og støtte op om den danske klimalov og klimahandlingsplaner.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

2 POINT ↑ 1

ATP tildeles nu 2 point for tydeligt at tilslutte sig Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. Således går ATP 1 point frem i denne kategori. Dette skyldes dels, at ATP nu støtter "Danmarks høje ambitionsniveau på klimaområdet" og ønsker at "bidrage til, at Danmark og verden i helhed når Parisaftalens mål". Dels har ATP forpligtet sig på, at man på årsbasis vil gennemføre en klimafokuseret scenarieanalyse og stress-test af porteføljen (PACTA). Desuden opgøres CO2e-aftrykket for aktier og erhvervsobligationer ud fra TCFD's anbefalinger. WWF ser positivt på ATP's udvikling og anbefaler samtidig, at man vil lægge sig op ad regeringens ambition på området og entydigt tilslutte sig 1,5°C-målet samt indrette investeringspolitikken herefter. I den sammenhæng bør ATP tilslutte sig SBT-FI.

2. Målsætning for grønne investeringer

1 POINT

Igen i år tildeles ATP 1 point for en kvalitativ målsætning – nemlig at ATP har et "(...) ønske og en forventning om at øge sine grønne energiinvesteringer markant i årene fremover", hvilket fremgår af ATP's Klimarapport fra 2019. Før der kan gives flere point her, bør der vedtages en konkret målsætning for andelen af grønne investeringer (f.eks. 20 pct. af den samlede investeringsformue i 2030) ligesom denne bør suppleres af en delmålsstrategi, der sikrer rettidig grøn omstilling. Dette bør fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT

2 point gives på baggrund af ATP's investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksfonde, direkte investeringer og grønne obligationer. ATP oplyser ikke en samlet andel af grønne investeringer og begrunder dette med et stadig mangelfuldt datagrundlag, men understreger at de bl.a. har 27 mia. kr. i grønne obligationer, ca. 2 mia. kr. i Ørsted, ca. 1 mia. kr. i Vestas samt 650 mio. kr. i bæredygtig batteriproduktion i Northvolt. WWF påpeger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering. ATP vurderer, at deres grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

Igen i år tildeles ATP 2 point, da der udøves klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Det klimarelaterede aktive ejerskab varetages af ATP selv, der bl.a. også er medlem af CA100+ og IIGCC. Pensionsselskabet offentliggør alle stemmeafgivelser på generalforsamlinger på deres hjemmeside. Desuden offentliggøres et overblik over selskabsdialoger med mål om at øge transparens. Hvad angår effekter af det aktive ejerskab peger ATP også på en række fremskridt i CA100+. WWF anbefaler, at ATP tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør ATP vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

ATP får 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Det anerkendes dog, at ATP har gennemført en rating af selskabernes CO2e-intensitet, der begrænser deres investeringer i kul, olie fra tjæresand og olie med højt CO2e-aftryk i den illikvide portefølje. Dette kvitteres dog ikke med point i undersøgelsen, hvilket understreger vigtigheden af konkrete kriterier for frasalg af alle særligt klimaskadelige fossile energiinvesteringer på tværs af aktivklasser. Det anbefales fortsat, at ATP vedtager og eksekverer på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang til aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT ↑1

ATP får nu 2 point for at offentliggøre eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Dog fremgår klimahensyn ikke af selve eksklusionslisten, hvilket bør justeres. ATP kvitteres alligevel for siden sidste undersøgelse at have ekskluderet en række selskaber fra deres investeringsunivers, herunder bl.a. 37 selskaber indenfor olie og gas samt 74 selskaber for brug af kul til energiproduktion. ATP støtter op om TCFD's anbefalinger, der delvist allerede er implementeret. Dette er positivt. Der er dog stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab). Dog offentliggør ATP en samlet oversigt deres investeringer i fossil energi på tværs af aktivklasser, hvilket er positivt.

DANICA PENSION

11 POINT ↑ 4

Medlemmer/kunder: ca. 800.000
Aktiver (AUM): ca. 429 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Godt på vej og er gået markant frem siden sidste års undersøgelse. Ligger nu i den øvre del af midterfeltet. Det er særligt positivt, at Danica Pension har tilsluttet sig 1,5°C-målet gennem NZ-AOA, samt formuleret en kvantitativ målsætning om at have 15 pct. grønne investeringer i 2030 inkl. en delmålsstrategi. Fortsæt den positive udvikling, der er stadig plads til forbedring.

Anbefalinger: Fortsæt arbejdet med Paris-kompatibilitet gennem NZ-AOA og tilslut jer SBT-FI. Øg graden af transparens omkring det aktive ejerskab. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

3 POINT ↑ 3

Danica Pension går markant frem og tildeles nu 3 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalens 1,5°C-mål samt for at være godt på vej med udvikling af reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen for alle aktivklasser efter tilslutning til NZ-AOA. Dermed markant styrket deres indsats for reel Paris-kompatibilitet af den samlede investeringsformue. Dette er meget positivt. I 2020 opgjorde Danica Pension for første gang CO2e-aftryk fra aktier og erhvervsobligationer. Ligeledes foretages der kontinuerligt scenarieanalyser og stress-tests, mens Danica Pension pt. arbejder på at udvikle et værktøj, der kvartalsvist eller halvårligt kan opgøre porteføljens overensstemmelse med Parisaftalen, hvad gælder aktier og erhvervsobligationer, ligesom man på sigt vil inkludere andre aktivklasser. WWF anerkender, at Danica Pension gennem NZ-AOA er i proces i forhold til at få den samlede investeringsformue på linje med 1,5°C-mål og understreger vigtigheden af, at pensionsselskabet over det næste år vedtager reduktionsmål og integrerer metoder og analyseværktøj til at levere på dette.

2. Målsætning for grønne investeringer

2 POINT

Danica Pension tildeles igen 2 point for et kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Konkret satte pensionsselskabet i forbindelse med Klimatopmødet i New York i september 2019 et mål om at have investereret ca. 100 mia. kr. i den grønne omstilling frem mod 2030, svarende til ca. 15 pct. af den forventede samlede investeringsformue. Danica Pension var dermed det første pensionsselskab til at vedtage et relativt ambitiøst mål for 2030. Efterfølgende er delmål vedtaget på hhv. 30. mia. kr. i 2023 og 50 mia. kr. i 2025. Delmålene er suppleret af en konkret plan med kvartalsvis opfølgning, der skal skabe "ejerskab" i organisationen, ligesom det er tydeliggjort at investeringerne skal fordeles på alternative investeringer, grønne obligationer, bæredygtige ejendomme samt investeringer, der forebygger klimaforandringer og bevarer økosystemer, hvilket gradvist vil opgøres efter EU's taksonomi. Alt i alt ser WWF positivt på Danica Pensions målsætning, der dog overgås af enkelte andre pensionsselskaber. Danica Pension kan dog fremhæves som en frontløber på dette område, fordi der er fastlagt en reel strategi for realisering af målet, inkl. konkrete og ambitiøse delmål. For at få det 3. point bør Danica Pension opjustere deres 2030 mål yderligere.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af Danica Pensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksfonde, direkte investeringer og grønne obligationer. Alt i alt oplyser Danica Pension, at de pr. 30/7/2020 har 19,6 mia. kr. svarende til ca. 4,56 pct. af den samlede investeringsformue investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Cophenhagen Infrastructure Partners II + III, grønne statsobligationer (Holland, Irland og EIB) og Northvolt fremhæves. Pensionsselskabets grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT ↑1

Danica Pension tildeles 2 point, da der udøves klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens hvad angår stemmeliste. Danica Pension og Danske Banks investeringsteam står for hovedparten af det klimarelaterede aktive ejerskab, mens pensionsselskabet også fører aktivt ejerskab i regi af bl.a. CA100+ og senest NZ-AOA. På sin hjemmeside offentliggør Danica Pension stemmeafgivelser på generalforsamlinger. Der offentliggøres en halvårlig rapport om aktivt ejerskab, hvor selskabsdialogerne beskrives tematisk og generelt. Transparens bør styrkes med indblik i indholdet af de konkrete selskabsdialoger. Alt i alt kvitteres Danica Pensions aktive ejerskab med 2 point. Det anbefales, at Danica Pension vedtager en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

Danica Pension får 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Dog har Danica Pension vedtaget en konkret politik for frasalg af investeringer, hvor over 30 pct. af omsætningen er relateret til termisk kul og olie fra tjæresand, hvilket der også er eksekveret på. Dette er positivt, men ikke tilstrækkeligt. WWF anbefaler, at Danica Pension vedtager og eksekverer på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT ↑1

Danica Pension får fortsat 2 point for at offentliggøre eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Bl.a. er knap 200 selskaber pr. 30/7/2020 ekskluderet pga. for høj omsætning fra kul. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der delvist allerede er implementeret. Dette er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

INDUSTRIENS PENSION

10 POINT ↑ 1

Medlemmer/kunder: ca. 410.000
Aktiver (AUM): ca. 186 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Ligger i midterfeltet og er godt på vej. Gik sidste år markant frem, mens udviklingen er mindre i år. Dog anerkendes Industriens Pension for en begyndende fossil frasalgsstrategi, som der er eksekveres på. Ligeledes positivt med tilsagn på mindst 10 mia. kr. i (grønne) infrastrukturprojekter mellem 2020-2022.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en skærpet, ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 2 POINT

Industriens Pension tildeles igen i år 2 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. I samarbejde med Urgentem og LGT Capital Partners opgør Industriens Pension for nærværende CO2e-aftryk af den globale aktie- og erhvervsobligationsportefølje, ligesom scenarieanalyser indgår i kontinuerlig risikostyring af investeringerne. Pensionsselskabet har i samarbejde med Copenhagen Economics opgjort fortrængningseffekterne ved direkte investeringer i vedvarende energiinfrastruktur og "arbejder fortsat på at kunne analysere de øvrige klimarelaterede effekter ved resten af den unoterede portefølje". Ligeledes er porteføljens eksponering overfor "strandede aktiver" analyseret, hvilet er positivt. Industriens Pension bør nu tage næste skridt og entydigt tilslutte sig 1,5°C-målet. I den sammenhæng anbefales tilslutning til SBT-FI og NZ-AOA.

2. Målsætning for grønne investeringer 1 POINT

Igen i år tildeles Industriens Pension 1 point for en kvalitativ målsætning – nemlig at Industriens Pension har "intentioner og forventninger" om at øge deres grønne investeringer "markant frem mod 2030", hvilket fremgår af deres hjemmeside. Konkret påpeges det i spørgeskemaet, at Industriens Pension "i perioden 2020-2022 vil give tilsagn på mindst 10 mia. kr. til infrastrukturprojekter, som i høj grad vil omfatte grønne og klimavenlige løsninger". Dette er positivt, men anskues ikke som et reelt og entydigt mål for grønne investeringer. Før der kan gives flere point her, bør der vedtages en konkret målsætning for andelen af grønne investeringer (f.eks. 20 pct. af den samlede investeringsformue i 2030) ligesom denne bør suppleres af en delmålsstrategi, der sikrer rettidig grøn omstilling. Dette bør fremadrettet EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af Industriens Pensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksfonde, direkte investeringer og grønne obligationer. Alt i alt oplyser Industriens Pension, at de pr. 30/7/2020 har over 10 mia. kr. svarende til over 5,3 pct. af den samlede investeringsformue investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i offshore vindmølleparkerne Butendiek og Gode Wind II i Nordsøen samt Vestas fremhæves. Pensionsselskabets grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF påpeger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

Industriens Pension tildeles igen 2 point, da der udøves klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Det klimarelaterede aktive ejerskab varetages dels af Industriens Pension selv, og dels af EOS at Federated Hermes. Ligeledes førers der også klimarelateret aktivt ejerskab gennem CA100+ og IIGCC. Alle stemmeafgivelser på generalforsamlinger offentliggøres på deres hjemmeside, ligesom der kan tilgås information om selskabsdialoger, bl.a. via. en dialogliste med overblik over problematikker fordelt på de enkelte selskaber. Pensionsselskabet fremhæver selv bl.a. hvordan selskabsdialog via. EOS at Federated Hermes har medvirket til, at det spanske olieselskab, Repsol, har vedtaget et mål om klimaneutral produktion senest i 2050 som det første olieselskab i verden. WWF anbefaler, at Industriens Pension tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør pensionsselskabet vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 1 POINT ↑1

Industriens Pension tildeles 1 point for en begyndende, men mangelfuld fossil frasalgsstrategi. Konkret har Industriens Pension vedtaget en strategi, hvor investeringer i selskaber sælges fra, hvis over 5 pct. af omsætningen relateres til kulminedrift, ligesom der er nultolerance overfor olie fra tjæresand. WWF ser positivt på, at de mest klimaskadelige fossile energityper omfattes af strategien, men anbefaler at Industriens Pension udvider strategien til også at omfatte alle investeringer i olie og gas samt andre klimaskadelige investeringer. Sidstnævnte bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens: 2 POINT

Industriens Pension får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret ekskluderes der pga. "Coal mining activities", "Oil sands extraction" samt "Climate". Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der delvist allerede er implementeret. Dette er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

LÆGERNES PENSION

7 POINT ↓ -1

Medlemmer/kunder: ca. 46.600
Aktiver (AUM): ca. 90,4 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Er på vej, men ligger i den nedre ende af feltet. Er desværre gået 1 point tilbage i forhold til sidste år, da man har valgt ikke at sætte et nyt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Der er stadig lang vej igen, særligt hvad angår mål om grønne investeringer, aktivt ejerskab og en fossil frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi. Øg transparensen i forhold til det aktive ejerskab.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 2 POINT

Lægernes Pension tildeles igen i år 2 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. Helt tilbage i 2016 blev det på generalforsamlingen besluttet, at "indrette investeringspolitikken således at den understøtter den indgåede politiske aftale (Parisaftalen) om maksimalt 2 graders global opvarmning og så tæt på 1,5 grader som muligt" og Lægernes Pension har således haft fokus på efterlevelse af Parisaftalen i en årrække. Siden 2017 har Lægernes Pension årligt gennemført klimafokuserede scenarieanalyser med afsæt i PACTA-modellen, MSCI's Climate Value-At-Risk-model og et stress-test-redskab udviklet af Bank of England i samarbejde med 2DII. Baseret på TCFD's anbefalinger foretog Lægernes Pension for første gang i 2020 en opgørelse af den børsnoterede aktieporteføljes CO2e-aftryk. WWF ser positivt på udviklingen over tid og anbefaler, at Lægernes Pension nu hæver ambitionsniveauet ved entydigt at tilslutte sig 1,5°C-målet.

2. Målsætning for grønne investeringer 0 POINT ↓ 1

Lægernes Pension tildeles 0 point og går dermed 1 point tilbage i denne kategori. Dette skyldes, at pensionsselskabet i den sidste undersøgelse fik 1 point for en målsætning, der nu er realiseret (en målsætning om at øge unoterede investeringer i vedvarende energi med mere end 50 pct. til ca. 3,2 mia. kr. frem mod 2022). Samtidig påpeges det i besvarelsen af spørgeskemaet, at man ikke har vedtaget en ny målsætning eller har planer om at gøre dette, hvorfor det ikke gives point. WWF anbefaler, at Lægernes Pension vedtager et nyt og ambitiøst kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer (f.eks. 20 pct. af den samlede investeringsformue i 2030) med en supplerende delmålsstrategi. Dette bør fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af Lægernes Pensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer. Lægernes Pension investerer ikke i indeksfonde med børsnoterede aktiver. Alt i alt oplyser Lægernes Pension, at de pr. 30/7/2020 har ca. 3,9 mia. kr. svarende til ca. 4,4 pct. af den samlede investeringsformue investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Copenhagen Infrastructure Partners, Misae Solar Park (USA) og grønne statsobligationer (Chile) fremhæves. Pensionsselskabets grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 1 POINT

Lægernes Pension tildeles 1 point for at udøve klimarelateret aktivt ejerskab, dog uden en tilstrækkelig grad af transparens. Det klimarelaterede aktive ejerskab varetages både af Lægernes Pension selv, via. ISS-ESG samt i regi af særligt CA100+. Pensionsselskabet offentliggør ikke, hvordan der stemmes på generalforsamlinger, hvilket bør ændres for at fremme transparensen omkring det aktive ejerskab. Ligeledes er der kun yderst begrænset med information om selskabsdialoger. Lægernes Pension mangler således systematisk at øge graden af transparens, hvad angår både stemmeafgivelse og selskabsdialoger, før der kan kvitteres med 2 point. Desuden anbefaler WWF, at Lægernes Pension tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør pensionsselskabet vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

Lægernes Pension får 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Pensionsselskabet har dog vedtaget en konkret politik for frasalg af en række fossile investeringer. Dette gælder selskaber, hvor 1) over 50 pct. af omsætningen er relateret til energiproduktion fra termisk kul, 2) over 10 pct. af omsætningen er relateret til olie- og gasudvinding fra tjæresand, eller 3) over 5 pct. af omsætningen er relateret til olie- og gasaktiviteter i Arktis. Dette er en god start, men ikke nok. Lægernes Pension bør vedtage og eksekvere på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang til aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

Lægernes Pension får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er knap 120 selskaber ekskluderet pr. 30/7/2020 pga. klima. Lægernes Pension støtter op om TCFD's anbefalinger, mens man planlægger at rapportere i overensstemmelse med anbefalingerne fra og med regnskabsåret 2020. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

LÆRERNES PENSION

7 POINT ↑1

Medlemmer/kunder: ca. 146.400
Aktiver (AUM): ca. 119,7 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Er på vej, men ligger i den nedre ende af feltet. Lærernes Pension er gået 1 point frem med et mål om at øge andelen af grønne investeringer. Samtidig har man eksekveret på frasalgsstrategien, hvilket er positivt. Lærernes Pension er nu det eneste af de 16 pensionsselskaber, der ikke tydeligt tilslutter sig Parisaftalen. Trods begrænset størrelse er pensionsselskabet dog i gang, men der er plads til forbedring. Særligt hvad angår tilslutning til Parisaftalen, kvantificering af mål for grønne investeringer og styrkelse af fossil frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Støt tydeligt op om Parisaftalen (helst 1,5°C-målet) og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Konkretisér målet om at øge andelen af grønne investeringer og vedtag dette som et kvantitativt mål, der integreres i investeringsarbejdet. Styrk den fossile frasalgsstrategi bl.a. ved at inkludere olie og gas ligesom den skal omfatte alle aktivklasser.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 1 POINT

Lærernes Pension tildeles fortsat 1 point i denne kategori. Det skyldes, at Lærernes Pension fortsat ikke støtter eksplicit op om Parisaftalen, hvilket er centralt for udfaldet af point i kategorien. Dog udtrykkes det i det etiske kodeks, at "Lærernes Pension vil med sine investeringer understøtte overgangen til en økonomi baseret på lavt CO2 indhold og forbedre samfundets evne til at omstille sig til konsekvenserne af klimaændringer". WWF finder det interessant, at Lærernes Pension har anvendt EU's tilsynsmyndigheders udkast til metode i regi af disclosureforordningen til opgørelse af CO2e-aftryk (udbygning af TCFD's metode). Udover aktier omfatter den obligationer ligesom scope 3 inkluderes, mens dele af unoterede investeringer (vedvarende energi, danske ejendomme og skov) også indgår i analysen. Lærernes Pension har også foretaget en scenarieanalyse, baseret på IEA's 2°C-scenarie, hvor porteføljen også er stress-testet for finansielle risici som følge af klimaforandringer. Alt i alt anerkender WWF, at Lærernes Pension arbejder seriøst med klimasystematik, men anbefaler fortsat, at Lærernes Pension eksplicit tilslutter sig til Parisaftalen, som det sidste af de 16 undersøgte selskaber, der stadig ikke støtter tydeligt op. Derfor kvitteres der stadig kun med 1 point.

2. Målsætning for grønne investeringer 1 POINT ↑1

Lærernes Pension tildeles nu 1 point for en kvalitativ målsætning for grønne investeringer, der dels kan læses ud af pensionsselskabets arbejde med klima på deres hjemmeside og dels i besvarelser i spørgeskemaet, hvor det tydeliggøres, at man forventer at investere for yderligere "30-40 mia. kr. frem mod 2030, med forbehold for ændring i opgørelsesmetode". Dette er dog ikke kommunikeret ud som et tydeligt mål, men som en forventning, der ikke officielt indgår i Lærernes Pensions klimastrategi. Før der kan gives flere point her, skal det vedtages som et tydeligt mål, der meldes ud officielt. Dette bør desuden fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af Lærernes Pensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksfonde, direkte investeringer og grønne obligationer. Alt i alt oplyser Lærernes Pension, at de pr. 30/7/2020 har ca. 10,2 mia. kr. svarende til ca. 8,5 pct. af den samlede investeringsformue investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Copenhagen Infrastructure Partners og Gode Wind II fremhæves. Lærernes Pensions vurderer, at deres grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 0 POINT

Eftersom Lærernes Pension ikke fører aktivt ejerskab gives der ingen point i denne kategori. WWF anerkender dog, at pensionsselskabet har truffet et valg om i stedet at fokusere på at frasælge deres investeringer i fossile selskaber. Det er dog kritisabelt, at Lærernes Pension fortsat har investeringer i olie og gas, mens man hverken forsøger at ændre deres forretningsstrategi gennem klimarelateret aktivt ejerskab eller har omfattet disse fossile investeringer i en frasalgsstrategi. På dette område ser WWF det manglende klimarelaterede aktive ejerskab som en slags fraskrivelse af ansvar, hvilket bør ændres.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 1 POINT

Igen i år tildeles Lærernes Pension 1 point for en begyndende, men mangelfuld fossil frasalgsstrategi. Konkret har Lærernes Pension vedtaget en strategi, hvor investeringer i selskaber sælges fra, hvis over 5 pct. af omsætningen relateres til produktion af kul til energi, arktisk boring efter olie eller olie fra tjæresand. Denne bagatelgrænse er lav sammenlignet med resten af sektoren, hvilket WWF anerkender. Investeringsuniverset screenes halvårligt og frasælges løbende. Ligesom sidste år kvitteres dette med 1 point, men det anbefales kraftigt at frasalgsstrategien udvides til også olie og gas, særligt eftersom Lærernes Pension ikke fører aktivt ejerskab. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

Lærernes Pension får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er omkring 120 selskaber ekskluderet pr. 30/7/2020 pga. kul og oliesand. Lærernes Pension planlægger at følge TCFD's anbefalinger. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

[1] Det skal nævnes, at kort efter endt dataindsamling og færdiggørelse af denne rapport har Lærernes Pension besluttet at udvide frasalgsstrategien til også at adressere investeringer i olie- og gasselskaber, hvilket WWF finder yderst positivt.

P+

10 POINT ↑ 2

Medlemmer/kunder: ca. 99.600
Aktiver (AUM): ca. 135 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Ligger i midterfeltet og er godt på vej. Det er positivt, at P+ har styrket sin klimasystematik bl.a. med klimarelaterede scenarieanalyser på årlig basis. Men der er stadig vej igen, særligt hvad angår tilslutning til 1,5°C-målet, mål for grønne investeringer og styrkelse af den fossile frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Udvikl en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

2 POINT ↑ 1

P+ tildeles nu 2 point for tydeligt at tilslutte sig Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. Således går P+ 1 point frem i denne kategori. Dette skyldes særligt, at P+ har styrket deres klimasystematik og fremadrettet vil foretage scenarieanalyser på årlig basis. P+ har i første omgang benyttet PACTA, men oplyser at man fremadrettet vil benytte en anden model til scenarieanalyser. Det er hele den likvide portefølje, der indgår i scenarieanalysen. Desuden har P+ opgjort CO2e-aftrykket på børsnoterede aktier og erhvervsobligationer. WWF ser positivt på den styrkede klimasystematik og vil nu anbefale P+ at tilslutte sig entydigt til Parisaftalens 1,5°C-mål.

2. Målsætning for grønne investeringer

1 POINT

Igen i år tildeles P+ 1 point for en kvalitativ målsætning og har fortsat "fokus på at identificere investeringer inden for vedvarende energi, som har et attraktivt afkastpotentiale." Dette fremstår vagt og uambitiøst. Før der kan gives flere point her, bør der vedtages en konkret målsætning for andelen af grønne investeringer (f.eks. 20 pct. af den samlede investeringsformue i 2030) ligesom denne bør suppleres af en delmålsstrategi, der sikrer rettidig grøn omstilling. Dette bør fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT

2 point gives på baggrund af P+'s investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer og direkte investeringer, mens der ikke investeres i hverken indeksfonde eller grønne obligationer. P+ oplyser ikke en samlet andel af grønne investeringer og begrunder dette med et stadigt mangelfuldt datagrundlag, men understreger at de bl.a. har illikvide investeringer i vedvarende energi for ca. 4 mia. kr., der omfatter Copenhagen Infrastructure Partners II og III, ligesom man også har en stor investering i Vestas. Pensionsselskabets grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering, hvilket P+ allerede arbejder på.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

P+ tildeles igen i år 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Det fremgår, at klimaspørgsmål indgår som et "væsentligt tema i pensionskassens dialog med kapitalforvaltere og porteføljeselskaber, og pensionskassen vil som oftest være i dialog med større kul- olie- og gasselskaber via EOS". Således forvaltes det klimarelaterede aktive ejerskab dels af pensionsselskabet selv, bl.a. gennem Engagement International, dels gennem EOS. Desuden er P+ også er medlem af CA100+. Stemmeafgivelser på generalforsamlinger offentliggøres på deres hjemmeside, ligesom der også informeres om selskabsdialoger her. P+ oplyser, at pensionsselskabet pt. er i dialog (direkte og gennem bl.a. CA100+) med omkring 260 forskellige selskaber med henblik på at påvirke dem til at inddra 0 hensyn til klima i deres forretningsmodel. WWF anbefaler, at P+ tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør P+ vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 1 POINT ↑1

P+ tildeles 1 point for en begyndende, men mangelfuld fossil frasalgsstrategi. Konkret har P+ vedtaget en strategi, hvor investeringer i selskaber sælges fra, hvis over 25 pct. af omsætningen relateres til kulminedrift, ligesom der er nultolerance overfor olie fra tjæresand. WWF ser positivt på, at de mest klimaskadelige fossile energityper omfattes af strategien. Ligeledes har P+ foretaget en vurdering af en række olieselskaber, der har ledt til frasalg af 18 selskaber med særligt store transitionsrisici. Dette er positivt, men WWF anbefaler, at den fossile frasalgsstrategi udvides til at omfatte alle investeringer i olie og gas på tværs af aktivklasser samt andre klimaskadelige investeringer. Disse bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

P+ får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er 71 selskaber ekskluderet pr. 30/7/2020 af klimarelaterede årsager. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der delvist allerede er implementeret, hvilket er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

PBU

10 POINT ↑ 5

Medlemmer/kunder: ca. 117.000
Aktiver (AUM): ca. 72 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Dette års "højdespringer" med en markant fremgang på 5 point. Ligger nu i midterfeltet. Særligt positivt med tilslutning til Parisaftalen og en styrket klimasystematik. Ligeledes positivt med et kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer til ca. 15 pct. i 2030, ligesom PBU har ekskluderet en lang række selskaber pga. klimahensyn. Fortsæt den gode udvikling, der er stadig plads til forbedring.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Vedtag en konkret delmålsstrategi for at levere rettidigt på 2030-målet for grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi med skærpede bagatelgrænser.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

2 POINT ↑ 2

PBU går markant frem i denne kategori og tildeles nu 2 point. Det skyldes, at PBU siden sidste undersøgelse har tilsluttet sig Parisaftalens mål og ydermere har implementeret en tilstrækkelig grad af klimasystematik, hvor investeringsarbejdet vurderes systematisk med henblik på at bidrage til at nå aftalens temperaturmål. PBU opgør således CO2e-aftryk aktie- og kreditporteføljen, ligesom CO2e-aftrykket for alternative investeringer søges opgjort, hvor det er muligt at få tilstrækkeligt data. Desuden gennemfører PBU scenarieanalyser (PACTA) på børsnoterede aktier og erhvervsobligationer, hvor det laveste temperaturscenarie, der indgår er 1,75°C. WWF understreger, at dette bør opjusteres til 1,5°C. Desuden har pensionsselskabet løbende dialog med forvaltere, bl.a. i forhold styrket rapportering af klima risici på illikvide investeringer. PBU er pt. ved at undersøge om IICGG's Paris Alignment Implementation Initiative kan udgøre rammen for en strategi for at blive carbon-neutrale senest i 2050. Alt i alt er WWF meget positive overfor PBU's udvikling og anbefaler at man går skridtet videre og tilslutter sig Parisaftalens 1,5°C-mål, hvilket kan spille godt sammen med målet om netto-nuludledning i 2050.

2. Målsætning for grønne investeringer

2 POINT ↑ 2

PBU tildeles nu 2 point og går dermed hele 2 point frem i kategorien. Mens PBU ved sidste års undersøgelse hverken havde en kvalitativ eller en kvantitativ målsætning, så har PBU nu en målsætning om at "udbygge grønne investeringer med yderligere 15 mia. kr. frem mod 2030". Målsætningen forventes at svare til ca. 15 pct. af porteføljen i 2030 og skal indfries ved "løbende at identificere og implementere grønne investeringer inden for børsnoterede aktier, grønne obligationer, grøn energiinfrastruktur og klimavenlige investeringer i ejendomme". WWF ser også her positivt på PBU's udvikling, mens det anbefales at målet for 2030 understøttes af en konkret delmålsstrategi og fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT

2 point gives på baggrund af PBU's investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksfonde, direkte investeringer og grønne obligationer. Alt i alt oplyser PBU, at ca. 5,5 mia. kr. svarende til ca. 7,6 pct. af den samlede investeringsformue pr. 30/7/2020 er investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Copenhagen Infrastructure Partners II og III samt Tesla fremhæves. PBU's grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

PBU tildeles igen i år 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. PBU varetager selv aktivt ejerskab i samarbejde med ekstern rådgiver, BMO Global Asset Management, ligesom pensionsselskabet er medlem af CA100+. Alle stemmeafgivninger er offentligt tilgængelige på hjemmesiden og opgjort på selskabsniveau. PBU har skærpet retningslinjer for afstemning i klimaspørgsmål og bl.a. "stemmer pensionsselskabet automatisk imod valg eller genvalg af bestyrelsesmedlemmer i selskaber, der ikke er imødekommende i klimadialogen, og/eller, som ikke i tilstrækkelig grad omstiller deres forretning". Dette er positivt. PBU offentliggør fortsat ikke en uddybende dialogliste, da dialoger opfattes som fortrolige mellem investor og selskab, men redegør til gengæld i 'Rapport om Samfundsansvar' om indhold af dialoger og resultater heraf, bl.a. struktureret efter verdensmålene inkl. undermål. WWF anbefaler, at PBU øger transparensen omkring konkrete selskabsdialoger og anbefaler desuden, at PBU tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør pensionsselskabet vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

PBU får 0 point, fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. PBU oplyser at have etableret en målsætning om at ekskludere "laggards" fra porteføljen, hvilket har ledt til et større antal eksklusioner baseret på "tærskelværdier" eller "dårlig klimaperformance". Konkret frasælges investeringer i selskaber, hvis over 5 pct. af omsætningen relateres til olie fra tjæresand eller 20 pct. relateres til udvinding af termisk kul, eller hvis kul udgør 50 pct. af forsyningsselskabers produktionskapacitet. Investeringer i olie og gas adressers ikke direkte i frasalgsstrategien. PBU ligger tæt på 1 point i denne kategori, men før der kan gives point, kræver det en skærpelse af bagatelgrænserne til 5 pct. for kul og/eller en markant adressering af investeringer i olie (og gas) i strategien. Alt i alt anbefales det, at PBU vedtager og eksekverer på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer med lave bagatelgrænser (5 pct.), ligesom de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT ↑1

PBU får nu 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er 145 selskaber ekskluderet og 16 selskaber frasolgt af klimarelaterede årsager. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger og vil fra 2021 lave en TCFD-baseret rapportering. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformuens grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

PenSam PENSAM

11 POINT ↑1

Medlemmer/kunder: ca. 430.000
Aktiver (AUM): ca. 151 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: PenSam er godt på vej og ligger fortsat i den øvre del af midterfeltet. PenSam går 1 point frem for en begyndende frasalgsstrategi efter skærpelse af bagatelgrænsen for kulinvesteringer fra 30 pct. til 5 pct. Ligeledes anerkendes omlægning af aktieporteføljen til MSCI ACWI Climate Change Index. Men der er stadig plads til forbedring, særligt hvad angår tilslutning til 1,5°C-målet og styrkelse af fossilt frasalg.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Opjustér på sigt målsætningen om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 2 POINT

PenSam tildeles igen i år 2 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. CO2e-aftrykket opgøres internt via MSCI's analyseværktøj ESG Manager på den børsnoterede aktieporteføljе, samt på den europæiske og amerikanske del af erhvervsobligations-porteføljen. WWF ser særligt positivt på, at PenSam pr. juni 2020 omlagde aktieporteføljen til det nye klimavenlige benchmark MSCI ACWI Climate Change Index, der "har reduceret CO2e-aftrykket betragteligt". PenSam foretager scenarieanalyser (PACTA) baseret på MSCI's klimarisikomodeller på halvårlig og minimum årlig basis. Ligeledes har pensionsselskabet foretaget en analyse af oliesektoren, med særligt fokus på stranded assets, udført i samarbejde med Carbon Tracker. Alt i alt er WWF positive overfor PenSams arbejde med klimasystematik, men understreger, at man bør hæve ambitionsniveauet og tilslutte sig Parisaftalens 1,5°C-mål, hvilket vil stemme godt overens med det eksisterende arbejde med at reducere aftrykket betydeligt gennem det nye benchmark MSCI ACWI Climate Change Index.

2. Målsætning for grønne investeringer 2 POINT

Igen i år tildeles PenSam 2 point for et kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. PenSam har vedtaget at "10% af investeringsporteføljen i 2025 skal være investeret i den grønne omstilling". Dette forventes at udgøre 9 mia. kr. i pensionsordningen, Fleksion, hvor alle aktivt indbetalende medlemmer i PenSam har deres pension. Dette er positivt, men WWF understreger vigtigheden af, at der også sættes ambitiøse og konkrete mål for PenSams resterende formue. Dette bør desuden fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer 2 POINT

2 point gives på baggrund af PenSams investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer, mens der ikke investeres i indeksfonde. Alt i alt oplyser PenSam, at de har ca. 9 mia. kr. svarende til ca. 6 pct. af den samlede investeringsformue investeret i grønne og klimavenlige investeringer pr. 30/7/2020. Bl.a. kan nye investeringer i en vindmøllepark og to solcelleparker (USA) i 2019/2020 fremhæves. PenSams grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

Igen i år tildeles PenSam 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. PenSam samarbejder med både ISS Proxy Voting og Sustainalytics, ligesom PenSam er medlem af CA100+. Pensionsselskabet oplyser, at man "generelt (vil) foretage eksklusion af et selskab, hvis der ikke dokumenteret fremskridt efter en 2-årig tidshorisont". Dette er bestemt positivt, men det er vigtigt, at fremskridtet er substantielt og i tråd med Parisaftalen. PenSam stemmer generelt for klimaresolutioner på generalforsamlinger i børsnoterede selskaber, mens detaljeret opgørelse over stemmeafgivelser offentliggøres gennem link på hjemmeside. PenSam oplyser i nogen grad om selskabsdialoger, men her er plads til forbedring. WWF anbefaler, at PenSam øger transparensen omkring konkrete selskabsdialoger. PenSam bør desuden tilslutte sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør PenSam vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 1 POINT ↑1

PenSam tildeles nu 1 point for en begyndende, men mangelfuld fossil frasalgsstrategi. Konkret har PenSam vedtaget en strategi, hvor investeringer i selskaber sælges fra, hvis over 5 pct. af omsætningen relateres til kul ligesom der er nultolerance overfor olie fra tjæresand. Denne bagatelgrænse er lav sammenlignet med resten af sektoren, hvilket WWF anerkender. Ligeledes er en række frasalg af andre fossile investeringer foretaget gennem justering af aktieporteføljen til MSCI ACWI Climate Change Index. WWF ser positivt på udviklingen og anbefaler at strategien udvides til at omfatte alle investeringer i olie og gas samt andre klimaskadelige investeringer, på tværs af aktivklasser. Disse bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

PenSam får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. PenSam har ekskluderet en lang række selskaber på baggrund af hhv. 'klima og miljø', 'kul', 'olie' og 'tjæresand'. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der er delvis implementeret. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

PENSIONDANMARK

11 POINT ↑ 2

Medlemmer/kunder: ca. 750.000
Aktiver (AUM): ca. 260 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: PensionDanmark er godt på vej og ligger nu i den øvre del af midterfeltet. Det er særligt positivt, at PensionDanmark tydeligt tilslutter sig 1,5°C-målet, har tilsluttet sig SBT-FI samt er stiftende medlem af NZ-AOA. Det er ligeledes positivt, at PensionDanmark har ca. 13 pct. af deres samlede investeringsformue i grønne og klimavenlige investeringer. PensionDanmark er på flere områder langt fremme, men der er stadig plads til forbedring hvad angår særligt mål for grønne investeringer, fossilt frasalg og transparens.

Anbefalinger: Fortsæt arbejdet med Paris-kompatibilitet gennem NZ-AOA og SBT-FI. Vedtag et nyt kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

3 POINT ↑ 3

PensionDanmark tildeles nu 3 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalens 1,5°C-mål samt for at være godt på vej med udvikling af reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen for alle aktivklasser. Med tilslutning til både SBT-FI og NZ-AOA, hvor PensionDanmark er stiftende medlem, er indsatsen for reel Paris-kompatibilitet af den samlede investeringsformue styrket markant. Dette er meget positivt. PensionDanmark opgør CO2e-aftrykket for aktieinvesteringer, ligesom der foretages testberegninger af CO2e-aftryk fra erhvervsobligationer og ejendomme. Der foretages løbende scenarieanalyser (PACTA) af aktieporteføljen, mens det er målet at hele investeringsporteføljen omfattes i 2022, hvilket WWF ser positivt på. Ligeledes har man senest foretaget en analyse af, hvordan tre forskellige temperaturscenarier påvirker hele investeringsporteføljen. Det tydeliggøres desuden, at PensionDanmark har foretaget "testkørsler" på EU-taksonomien, hvilken bliver centralt i arbejdet med bæredygtige investeringer i pensionssektoren fremadrettet. WWF anerkender, at PensionDanmark gennem NZ-AOA og SBT-FI er i proces i forhold til at få den samlede investeringsformue på linje med 1,5°C-mål og understreger vigtigheden af, at pensionsselskabet over det næste år vedtager reduktionsmål og integrerer metoder og analyseværktøj til at levere på dette.

2. Målsætning for grønne investeringer

2 POINT

Igen i år tildeles PensionDanmark 2 point i denne kategori, hvor pensionsselskabet har nået sit mål om at investere 10 pct. af investeringsformuen i grønne investeringer i 2020. Ligeledes har PensionDanmark et mål om, at ca. 12 pct. af den langsigtede formue skal være investeret i bæredygtighedscertificeret byggeri. Ligeledes påpeges det i besvarelsen af spørgeskemaet, at PensionDanmark med commitments til både NZ-AOA og UNGC har fastsat et mål om netto-nuludledning i 2050, mens der pt. arbejdes på at udvikle Science-Based Targets. Derfor gives 2 point for det fortsatte fokus på at øge andelen af grønne investeringer. WWF anerkender den eksisterende indsats, men anbefaler, at der vedtages et ambitiøst kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer med en supplerende delmålsstrategi. Dette bør desuden fremadrettet følge EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

3 POINT ↑ 3

PensionDanmark tildeles 3 point i denne kategori, der er udtryk for markant klimafokus. Pensionsselskabet har investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer. Alt i alt har PensionDanmark pr. 30/7/2020 34 mia. kr. svarende til ca. 13 pct. af den samlede investeringsformue i grønne og

klimavenlige investeringer (inkl. bæredygtigt byggeri). Dermed har PensionDanmark med længder nået deres eget ambitiøse mål om at have mindst 10 pct. af den samlede formue investeret grønt. Ligeledes lever pensionsselskabets grønne investeringer op til WWF's definition af en signifikant andel på over 10 pct. pr. 30/7/2020 (veldokumenterede og reelle investeringer) og PensionDanmark er således rekordindehaver med den højeste andel af grønne investeringer i 2020 blandt de 16 pensionsselskaber. Alt i alt kvitteres dette med et 3. point. Bl.a. kan investeringer i Copenhagen Infrastructure Partners (som PensionDanmark etablerede i 2012) samt investeringer i Vestas og Ørsted fremhæves. PensionDanmarks grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF forventer, at PensionDenmark forsætter arbejdet med EU's taksonomi og opgør grønne investeringer ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering, hvilket PensionDanmark allerede arbejder på.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

PensionDanmark tildeles igen i år 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. PensionDanmark varetager det aktive ejerskab, hvor Hermes Federated bidrager til dialog og afstemninger. Ligeledes er pensionsselskabet medlem af CA100+ og IIGCC samt stiftende medlem af NZ-AOA. Desuden påpeges det, at PensionDanmark har dialog med danske selskaber om grøn omstilling gennem arbejdet med Finanssektorens klimapartnerskab, hvor CEO Torben Møger er formand. PensionDanmark stemmer på generalforsamlinger og et overblik over stemmeafgivelsen opgøres bl.a. i CSR-rapporten, mens konkrete stemmeafgivelser oplyses ved henvendelse. Konkret overvejes mulighederne for løbende afrapportering af alle afstemninger på hjemmesiden. Hvad angår dialoger gengives udvalgte på hjemmesiden og CSR-rapport. Det oplyses, at PensionDanmark i andet kvartal gennem Hermes Federated var involveret i omkring 150 dialoger vedrørende klimaspørgsmål, hvoraf ca. 1/3 opnåede fremskridt i løbet af kvartalet. Alt i alt kvitteres dette med 2 point. PensionDanmarks anerkendes for den proaktive rolle i at styrke klimarelateret aktivt ejerskab gennem bl.a. etablering af NZ-AOA og Finanssektorens klimapartnerskab, mens der stadig er plads til forbedring hvad angår transparens. Ligeledes bør PensionDanmark vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

PensionDanmark får 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Her er plads til forbedring, særligt hvis PensionDanmark skal leve op til tilslutningen til 1,5°C-målet og sit medlemskab i NZ-AOA. PensionDanmark bør vedtage og eksekvere på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang til aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 1 POINT

PensionDanmark får fortsat 1 point for at offentliggøre en eksklusionsliste. Dog indeholder listen kun 16 selskaber, hvor af enkelte mineselskaber er ekskluderet på grund af 'Miljø- og arbejdstagerrettigheder (bl.a. ILO-konvention 87 og 98)', mens der ikke fremgår tydelige eksklusioner på baggrund af klima. Dette bør ændres. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der er delvis implementeret. Desuden offentliggør PensionDanmark udvikling i klimaaftryk fra en stigende del af porteføljen, men der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

PFA

10 POINT ↑ 1

Medlemmer/kunder: ca. 1.300.000
Aktiver (AUM): ca. 566,9 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: PFA ligger i midterfeltet, og er på vej i den rigtige retning. Særligt positivt med tilslutning til NZ-AOA og dermed forpligtigelse på 1,5°C-målet. Der stadig lang vej igen, særligt hvad angår konkrete metoder og mål for Paris-kompatibilitet, mål for grønne investeringer og frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Fortsæt arbejdet med Paris-kompatibilitet gennem NZ-AOA. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

3 POINT ↑ 3

PFA tildeles nu 3 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalens 1,5°C-mål samt for at være på vej med udvikling af reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen for alle aktivklasser i NZ-AOA. Dermed har PFA markant styrket deres indsats for reel Paris-kompatibilitet af den samlede investeringsformue, men fremstår længere tilbage med reel udvikling af metode end de andre pensionsselskaber, der får 3 point i denne kategori. Med tilslutning til NZ-AOA har PFA "forpligtet sig til at begrænse investeringsporteføljens samlede CO2e-udledning til nul senest i 2050 (...)". PFA opgør CO2e-aftrykket fra den samlede aktieportefølje, ligesom man årligt gennemføre en scenarieanalyse (PACTA). WWF anerkender, at PFA gennem NZ-AOA er i proces i forhold til at få den samlede investeringsformue på linje med 1,5°C-mål og understreger vigtigheden af, at pensionsselskabet over det næste år vedtager reduktionsmål og integrerer metoder og analyseværktøj til at levere på dette. Det er afgørende, at PFA formår at oversætte forpligtelsen til 1,5°C-målet og netto-nuludledning i 2050 til implementering af konkrete metoder og fastsættelse af mål på tværs af aktivklasser.

2. Målsætning for grønne investeringer

1 POINT

Igen i år tildeles PFA 1 point for en kvalitativ målsætning om "at skabe det bedste bæredygtige afkast gennem at investere i bæredygtige forretningsmodeller". I den sammenhæng har PFA har valgt verdensmål 7 om bæredygtig energi, som pensionsselskabet vil bidrage til at realisere. Dette fremstår vagt og bør skærpes. Før der kan gives flere point her, bør der vedtages en konkret målsætning for andelen af grønne investeringer (f.eks. 20 pct. af den samlede investeringsformue i 2030) ligesom denne bør suppleres af en delmålsstrategi, der sikrer rettidig grøn omstilling. Dette bør fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT

2 point gives på baggrund af PFA's investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer, mens der ikke investeres i indeksfonde. Alt i alt oplyser PFA, at de pr. 30/7/2020 har ca. 2,47% af den samlede investeringsformue investeret i grøn energiteknologi, mens andre grønne investeringer (f.eks. bæredygtigt byggeri) ikke tælles med. Bl.a. kan investeringer i Hornsea (havvind) og Ørsted fremhæves. PFA's grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

PFA tildeles igen i år 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Pensionsselskabet varetager det aktive ejerskab i samarbejde med Sustainalytics og er også medlem af CA100+ og senest NZ-AOA. PFA fører selv proaktiv dialog med en række olie- og gasselskaber og et forsyningsselskab, og har gennem investorsamarbejdet, Nordic Engagement Coorperation, fast fokus på TCFD's anbefalinger i selskaber i fødevaresektoren. Dialogoversigt offentliggøres på PFA's hjemmeside, mens stemmeafgivelse kun offentliggøres på en række udvalgte selskaber – dette ændres dog inden udgangen af 2020, hvor afstemninger på generalforsamlinger vil være tilgængelige på deres hjemmeside. Alt i alt kvitteres der med 2 point. WWF anbefaler, at PFA vedtager en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

PFA får 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Dette er kritisabelt. Dog har PFA seneste foretaget en række frasalg af olie og gasinvesteringer, men stadig ikke tilstrækkeligt systematisk til at få point i denne kategori. PFA bør vedtage og eksekvere på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT ↑1

PFA får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er en række energiselskaber ekskluderet pga. involvering i tjæresand. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger og arbejder kontinuerligt på at indarbejde anbefalingerne i rapportering, hvilket er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

PKA

14 POINT ↑ 3

Medlemmer/kunder: ca. 330.000
Aktiver (AUM): ca. 330 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: PKA ligger fortsat helt i front og er gået markant frem siden sidste års undersøgelse. Særligt positivt tilslutter PKA sig tydeligt 1,5°C-målet og bidrager til metodeudvikling gennem Paris Aligned Portfolios. Desuden har PKA over 10 pct. af deres samlede investeringsformue i grønne og klimavenlige investeringer, mens et nyt mål om 50 mia. kr. i grønne investeringer i 2025 er vedtaget. Desuden har PKA styrket deres fossile frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Fortsæt arbejdet med Paris-kompatibilitet gennem Paris Aligned Portfolios og tilslut jer SBT-FI. Fokusér på fremadrettet at indrette investeringsarbejde efter EU's taksonomi. Pres massivt på for grøn omstilling gennem det aktive ejerskab de kommende år og dokumentér effekterne heraf.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet 3 POINT ↑ 1

PKA tildeles nu 3 point for en tydelig tilslutning til Parisaftalens 1,5°C-mål samt for at være godt på vej med udvikling af reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen for alle aktivklasser gennem Paris Aligned Portfolios (PAII), hvor PKA har deltaget i styregruppen. Dermed har PKA markant styrket deres indsats for reel Paris-kompatibilitet af den samlede investeringsformue. Dette er meget positivt. Pensionsselskabet opgør CO2e-aftrykket for aktier, erhvervsobligationer samt ejendomsinvesteringer. PKA foretager kontinuerligt scenarieanalyser, og har som én af 5 organisationer gennemgået porteføljens overensstemmelse med Parisaftalen i projektet, Paris Aligned Portfolios, i regi af IIGCC. PKA har også deltaget i IIGCC's styregruppen og har ledt arbejdsgruppen vedr. statsobligationer. I den sammenhæng er børsnoterede aktier, erhvervsobligationer, statsobligationer og ejendomme analyseret ud fra et 1,5°C-scenarie, hvilket er yderst positivt. PKA påpeger, at private equity og infrastruktur ikke medtaget i første version, pga. lav datadækning, men at det bliver inkluderet i fremtiden. WWF anerkender, at PKA gennem Paris Aligned Portfolios er i proces i forhold til at få den samlede investeringsformue på linje med 1,5°C-mål og understreger vigtigheden af, at pensionsselskabet over det næste år vedtager reduktionsmål og integrerer metoder og analyseværktøj til at levere på dette. Det anbefales desuden, at PKA tilslutter sig SBT-FI.

2. Målsætning for grønne investeringer 2 POINT

Igen i år tildeles PKA 2 point i denne kategori. Konkret har pensionsselskabet nået målet om at have over 10 pct. investeret grønt ved udgangen af 2020, hvilket er meget positivt. PKA har senest offentliggjort et nyt mål om i 2025 at have investeret 50 mia. kr. i grønne investeringer fuldt på linje med EU's taksonomi for bæredygtig finansiering. De 50 mia. kr. er indskrevet i investeringsstrategien og er suppleret af en konkret delmålsstrategi, der bl.a. omfatter eksisterende tilsagn på 15 mia. kr. primært grøn infrastruktur inden 2023. Det er særligt positivt, at PKA har sat et mål allerede for 2025, da det understøtter en rettidig grøn omstilling og forøgelse af grønne investeringer på den korte bane. Ligeledes bør resten af sektoren følge trop i forhold til at turde sætte mål ud fra taksonomien, selvom der naturligvis stadig er usikkerheder omkring, de endelige kriterier. Her går PKA foran. Der gives dog ikke et 3. point, da det er usikkert om de 50 mia. kr. i 2025 udgør over 15 pct. af den samlede investeringsformue, der er WWF's fastsatte benchmark i denne undersøgelse for et tilstrækkeligt ambitiøst mål.

3. Konkrete grønne investeringer 3 POINT ↑ 1

PKA tildeles 3 point i denne kategori, der er udtryk for markant klimafokus. PKA har investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksinvesteringer, direkte

investeringer og grønne obligationer. Alt i alt har PKA pr. 30/7/2020 33,5 mia. kr. svarende til 10,1 pct. af den samlede investeringsformue i grønne og klimavenlige investeringer (inkl. bæredygtigt byggeri). Dermed har PKA nået deres eget ambitiøse mål om at have mindst 10 pct. af den samlede formue investeret grønt i 2020. Ligeledes lever PKA's grønne investeringer op til WWF's definition af en signifikant andel på over 10 pct. pr. 30/7/2020 (veldokumenterede og reelle investeringer) og PKA er samtidig det pensionsselskab der har den næst højeste andel af grønne investeringer i 2020 blandt de 16 pensionsselskaber. Alt i alt kvitteres dette med et 3 point. Bl.a. kan grønne statsobligationer (Holland), Walney Extension (havvind) og Garland & Tranquility Solar Facilities (solcellepark) fremhæves. PKA's grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering, hvilket PKA allerede arbejder på.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

Igen i år kvitteres PKA med 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Pensionsselskabet varetager det aktive ejerskab i samarbejde med Federated Hermes EOS. PKA er ligeledes medlem af CA100+ og har forpligtet sig til ved udgangen af 2022, hvor initiativet afsluttes, at frasælge alle selskaber indenfor kul, olie- og gas-sektorerne, der "ikke har vedtaget konkrete planer for efterlevelse af Parisaftalen samt indarbejdet aftalens målsætninger i deres forretningsstrategi". Derfor beholder PKA så vidt muligt de selskaber, der er omfattet CA100+ frem til udgangen af 2022, men har også ekskluderet en række selskaber, bl.a. Exxon Mobil, da det vurderes at selskabet modarbejder Parisaftalen og ikke ønsker dialog om klimaspørgsmål. Dermed har PKA i nogen grad integreret deres frasalgsstrategi i det klimarelaterede aktive ejerskab, hvilket WWF finder positivt. PKA offentliggør stemmeafgivelse på selskabsniveau samt observations- og dialogliste. Alt i alt kvitteres der med 2 point. Det anbefales, at PKA tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab ligesom det er vigtigt, at PKA presser massivt på for grøn omstilling i tiden frem mod 2022 og at effekterne heraf dokumenteres. Før der kan gives 3 point i denne kategori, kræver det, at der eksekveres bredt på strategien og effekterne heraf tydeligt dokumenteres.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 2 POINT ↑1

PKA får nu 2 point som det første pensionsselskab i kategorien for en delvist tilstrækkelig strategi for frasalg af fossile investeringer. Som beskrevet i forrige afsnit lægges der vægt på, at pensionsselskabet vil sælge alle fossile energiinvesteringer ved udgangen af 2022, hvis de "ikke har vedtaget konkrete planer for efterlevelse af Parisaftalen samt indarbejdet aftalens målsætninger i deres forretningsstrategi". Det er altså ikke nok med øgede ambitioner – det kræver konkrete planer og en grundlæggende ændring af selskabernes forretningsmodel. Dette er i sig selv positivt, men PKA er siden sidste år blevet mere konkrete og oplyser nu, at man ved udgangen af 2022 vil vurdere selskaberne og frasælge på baggrund af den nye evalueringsramme, der benyttes i CA100+ (se side 30). Denne inkluderer 1) målsætninger på kort, mellemlang og lang bane (Science-Based Targets), 2) strategi for afkarbonisering, 3) planlagte investeringer på linje med strategien, 4) støtte til klimapolitik (lobby-virksomhed og interessegrupper), 5) ledelse og governance, 6) fair omstilling og 7) rapportering (TCFD-alignment). Dermed er PKA blevet mærkbart mere konkrete i deres fossile frasalgsstrategi, hvilket kvitteres med 2 point. Ydermere har PKA i dag en grænse for, at mere end 20 pct. af et selskabs omsætning ikke må være relateret til kul. Alt i alt ser WWF meget positivt på PKA's frasalgsstrategi og mener, at resten af pensionsselskaberne bør forpligte sig på lignende frasalg i regi af CA100+ ved udgangen af 2022. Frasalgsstrategien dækker en række andre sektorer, såsom transport og fremstilling, men dette bør udvides og eksekveres på før der kan gives et 3. point.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

PKA får fortsat 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret har PKA ekskluderet over 160 selskaber af pga. involvering i bl.a. olie/gas og kul. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger og er relativt langt i forhold til at implementere anbefalingerne. Som led i projektet, Paris Aligned Portfolios, vil Paris-kompatibiliteten af PKA's samlede portefølje opgøres, hvilket vil offentliggøres i redegørelse om klimarelaterede finansielle risici i Q4 2020, mens opgørelsen også vil indgå i en TCFD-rapport, der ligeledes udkommer inden udgangen af 2020. Dette er meget positivt og perspektivrigt. Dog er der stadig plads til forbedring, bl.a. mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

SAMPENSION

8 POINT ↑ 2

Medlemmer/kunder: ca. 325.000
Aktiver (AUM): ca. 225 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Er på vej, men ligger i den nedre ende af feltet trods fremgang på 2 point. Positivt, at Sampension har styrket klimasystematikken. Ligeledes positivt, at man i sommeren 2020 har ekskluderet en række selskaber pga. klimahensyn. Men der er stadig lang vej igen, særligt hvad angår mål for grønne investeringer og fossil frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

2 POINT ↑ 1

Sampension tildeles nu 2 point for tydeligt at tilslutte sig Parisaftalen, samt for at investeringsarbejdet systematisk vurderes ud fra aftalens temperaturmål. Således går Sampension 1 point frem i kategorien. Pensionsselskabet opgør CO2e-aftryk på børsnoterede aktier, og forventer andre relevante aktivklasser inddrages indenfor en "kort horisont". Sampension foretager flere gange årligt scenarieanalyser af den børsnoterede aktieportefølje eller udvalgte dele af denne. Én gang årligt offentliggøres scenarieanalyseresultaterne i en klimarapport. WWF ser positivt på udviklingen, men understreger, at klimasystematikken bør yderligere skærpes til at omfatte andre aktivklasser end børsnoterede aktier, mens Sampension ligesom resten af sektoren også bør tilslutte sig 1,5°C-målet.

2. Målsætning for grønne investeringer

0 POINT

Sampension tildeles 0 point fordi pensionsselskabet endnu ikke har fastsat en målsætning - hverken kvalitativt eller kvantitativt. Det tydeliggøres i besvarelsen af spørgeskemaet, at Sampension "løbende vurderer mulighederne for at øge investeringerne i eksempelvis vedvarende energi, grøn infrastruktur, eller andre investeringsmuligheder, der understøtter transitionen mod en lav-emissionsøkonomi". Dette er kritisabelt og WWF anbefaler, at Sampension vedtager et ambitiøst kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer med en supplerende delmålsstrategi. Dette bør fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT

2 point gives på baggrund af Sampensions investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, direkte investeringer og grønne obligationer, mens der ikke investeres i indeksfonde. Alt i alt oplyser Sampension, at ca. 12,8 mia. kr. svarende til ca. 6 pct. af den samlede investeringsformue er investeret i grønne og klimavenlige investeringer pr. 30/7/2020. Bl.a. kan Sampension Renewables, der omfatter investeringer i 11 vindmølleparker i Tyskland og Sverige, fremhæves. Sampensions grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF påpeger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 2 POINT

Sampension tildeles igen i år 2 point for et klimarelateret aktivt ejerskab med en tilstrækkelig grad af transparens i forhold til dialog og stemmeafgivelse. Pensionsselskabet varetager det aktive ejerskab i samarbejde med to eksterne ESG-service udbydere: ISS og Vigeo Eiris. Ligeledes er Sampension medlem af CA100+. Sampension offentliggør stemmeafgivelse på deres hjemmeside. I den årlige ESG-rapport fremhæves eksempler på klimarelaterede selskabsdialoger, men her bør transparensen styrkes med indblik i alle relevante dialoger. Alt i alt kvitteres der med 2 point. Det anbefales, at Sampension tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør pensionsselskabet vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

Sampension får 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Pensionsselskabet har vedtaget en konkret politik for frasalg af investeringer, hvor mere end 30 pct. af deres omsætning er relateret til kul eller olie fra tjæresand. Dette anerkendes, men er ikke er en tilstrækkelig lav bagatelgrænse for særligt klimaskadelige fossile energityper til at få point og bør reduceres til 5 pct. Generelt bør arbejdet med fossilt frasalg videreudvikles til en reel strategi for fossilt frasalg, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Strategien bør omfatte alle aktivklasser. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (kul og tjæresand) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT ↑1

Sampension tildeles nu 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. I sommeren 2020 har pensionsselskabet ekskluderet 72 kul- og forsyningsselskaber, ligesom yderligere 29 selskaber er ekskluderet af klimahensyn, bl.a. pga. manglende vilje til grøn omstilling. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger, der er delvist implementeret. Dette er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab). Pt. opgør Sampension CO2e-aftrykket for de 10 mest klimaskadelige selskaber i aktieporteføljen, hvilket bør udvides.

TOPDANMARK

6 POINT ↑ 5

Medlemmer/kunder: ca. 244.500
Aktiver (AUM): ca. 75 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Markant fremgang, men Topdanmark ligger fortsat i bunden af feltet. Positivt, at pensionsselskabet nu tilslutter sig Parisaftalen og har styrket klimasystematikken. Ligeledes særligt positivt, at man har vedtaget et mål om at øge andelen af grønne investeringer til 20 pct. i 2030, hvilket dog bør specificeres. Der stadig meget lang vej igen, men det er ikke for sent følge trop og der er fortsat en del "lavthængende frugter".

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Vedtag en konkret delmålsstrategi for at levere rettidigt på 2030-målet for grønne investeringer. Før klimarelateret aktivt ejerskab og sammentænk dette med en fossil frasalgsstrategi. Offentliggør en eksklusionsliste.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

2 POINT ↑ 2

Topdanmark går markant frem i denne kategori og tildeles nu 2 point. Det skyldes, at Topdanmark siden sidste undersøgelse nu refererer til Parisaftalen og ligeledes har implementeret en tilstrækkelig grad af klimasystematik. Hvad angår Parisaftalen bør tilslutningen skærpes til - fra blot at være en simpel reference til at være en eksplicit tilslutning. Det sagt, kan det nævnes, at alle aktier indgår i en opgørelse af CO2e-aftryk. Ligeledes foretager Topdanmark på årlig basis en scenarieanalyse (PACTA), hvor Sustainable Development Scenario anvendes, hvilket er positivt. Denne omfatter den globale aktieportefølje, hvilket bør udvides fremadrettet. Dermed har Topdanmark vist en positiv udvikling over det seneste år, men bør yderligere styrke tilslutningen til Parisaftalen samt klimasystematikken.

2. Målsætning for grønne investeringer

2 POINT ↑ 2

Topdanmark tildeles nu 2 point for et kvantitativt mål for grønne investeringer. Mens Topdanmark ved sidste års undersøgelse hverken havde en kvalitativ eller en kvantitativ målsætning, så har pensionsselskabet nu en "forventning om at andelen af grønne investeringer i 2030 vil udgøre 20% af Topdanmark Livsforsikrings hensættelser". Dette er bestemt positivt og blandt sektorens højeste, hvilket kvitteres med 2 point. Det fremstår dog ikke som et entydigt mål, da det er en "forventning", der blev meldt ind sidste år i forbindelse med sektorens fælles commitment på Klimatopmødet i New York. Derfor er målet ligeledes omfattet af en række forbehold. Det anbefales, at det vedtages som et tydeligt mål ligesom der bør udformes en konkret delmålsstrategi. Ligeledes bør målet fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT ↑ 1

Topdanmark tildeles i år også 2 point i denne kategori. Topdanmark har investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter aktieinvesteringer og indeksfonde med fokus på grøn energiteknologi. Alt i alt oplyser Topdanmark, at ca. 4,4 mia. kr. svarende til ca. 5,6 pct. af den samlede investeringsformue pr. 30/7/2020 er investeret i grønne og klimavenlige investeringer, hvoraf bæredygtigt byggeri udgør 2/3. Bl.a. kan investeringer i Vestas og Ørsted også fremhæves. Topdanmark foretager ikke direkte investeringer i større vedvarende energiinfrastruktur, hvilket tidligere har været afgørende for at få 2 point. Dog har Topdanmark strategisk fokuseret deres grønne (direkte) investeringer på byggeri, hvor pensionsselskabet har en betydelig andel. WWF anerkender, at bæredygtigt byggeri spiller en central rolle i den grønne omstilling, hvilket

afspejles i EU's taksonomi for bæredygtig finansiering, der fremadrettet bliver rammesættende for WWF's arbejde med den danske pensionssektor. Derfor tildeles Topdanmark 2 point, mens det fortsat anbefales, at pensionsselskabet også foretager direkte investeringer i større vedvarende energiinfrastruktur. Topdanmarks grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF påpeger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 0 POINT

Igen i år gives ingen point til Topdanmark i kategorien for aktivt ejerskab, da pensionsselskabet udtrykker at "klima ikke indgår i udøvelsen af det aktive ejerskab". Her fremhæves det, at man hellere bør investere i selskaber, der "går ESG og klimamæssigt foran – frem for at prøve at formå nogen uvillige til at bevæge sig". Topdanmark er derfor heller ikke medlem af CA100+. Pensionsselskabet fører dog aktivt ejerskab på andre områder, men offentliggør ikke information om stemmeafgivelse eller dialog. Topdanmark bør integrere et markant fokus på klima i deres aktive ejerskab, ligesom transparens omkring stemmeafgivelse og dialog bør øges. Desuden anbefaler WWF, at Topdanmark tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Ligeledes bør Topdanmark vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

Topdanmark tildeles 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. WWF anerkender, at Topdanmark har taget skridt i den rigtige retning i forhold til frasalg, bl.a. ved at have "ekskluderet producenter af brændsler baseret på termisk kul og/eller tjæresand". Dog har Topdanmark endnu ikke formuleret og offentliggjort en egentlig strategi inkl. eksklusionskriterier, hvorfor Topdanmarks frasalg ikke udløser et point i denne undersøgelse, da Topdanmarks frasalg til dato vurderes som case-by-case frasalg. Der altså begyndende udvikling, men plads til markant forbedring, særligt, hvis man fortsat ikke vil føre klimarelateret aktivt ejerskab. Topdanmark bør vedtage og eksekvere på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 0 POINT

Topdanmark kvitteres ikke med point i denne kategori, da man ikke offentliggør en eksklusionsliste. Dette bør ændres for at få point. Det udtrykkes, at der ekskluderes af hensyn til klima, men det er uklart hvordan og der mangler transparens omkring dette. Topdanmark planlægger at følge TCFD's anbefalinger, hvilket er positivt.

VELLIV

7 POINT ↑ 2

Medlemmer/kunder: ca. 350.000
Aktiver (AUM): ca. 200 mia. kr. (pr. 30/7/2020)

Status: Er på vej, men ligger i den nedre ende af feltet trods fremgang på 2 point. Positivt, at Velliv nu tilslutter sig Parisaftalen og har styrket klimasystematikken. Det anerkendes, at Velliv stadig er i en opstartsfase og at dette spiller ind på en stadig mangelfuld klimaprofil. Der lang vej igen, særligt hvad angår mål for grønne investeringer, aktivt ejerskab og fossil frasalgsstrategi.

Anbefalinger: Støt entydigt op om 1,5°C-målet og indret investeringsarbejdet herefter, f.eks. med tilslutning til SBT-FI. Sæt et ambitiøst og kvantitativt mål om at øge andelen af grønne investeringer. Vedtag en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, inkl. en ambitiøs frasalgsstrategi. Øg transparensen omkring det aktive ejerskab.

1. Parisaftalen og klimatænkning i investeringsarbejdet

2 POINT ↑ 2

Velliv går markant frem i denne kategori og tildeles nu 2 point. Det skyldes, at Velliv nu ønsker at "bidrage til den grønne omstilling og indfrielsen af Parisaftalens målsætninger", ligesom man har implementeret en tilstrækkelig grad af klimasystematik. I den sammenhæng foretager Velliv på halvårlig basis scenarieanalyser fokuseret på den noterede aktieportefølje. Dog vil man fremadrettet dække en større del af porteføljen, inkl. obligationer og unoterede aktiver. Opgørelsen er lavet med udgangspunkt i data og værktøj fra leverandøren, ISS. Velliv har opgjort CO2e-aftrykket for produktet VækstPension Aftryk, men vil ved udgangen af 2020 også rapportere for den resterende aktieportefølje i Vellivs øvrige produkter. Alt i alt ser WWF positivt på Vellivs udvikling i denne kategori, og anbefaler, at ambitionsniveauet hæves ved at støtte op om 1,5°C-målet.

2. Målsætning for grønne investeringer

0 POINT

Velliv tildeles 0 point fordi pensionsselskabet endnu ikke har fastsat en målsætning - hverken kvalitativt eller kvantitativt. Intentioner om at investere grønt fremgår flere steder, særligt vedrørende produktet VækstPension Aftryk, men et overordnet mål er stadig ikke formuleret. WWF anbefaler, at der vedtages et ambitiøst kvantitativt mål (f.eks. 20 pct. i 2030) med en supplerende delmålsstrategi, der samtidig fremadrettet baseres på EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

3. Konkrete grønne investeringer

2 POINT

2 point gives på baggrund af Vellivs investeringer i grøn energiteknologi, der omfatter både aktieinvesteringer, indeksfonde, direkte investeringer og grønne obligationer. Alt i alt oplyser Velliv, at ca. 4 mia. kr. svarende til ca. 2,3 pct. af den samlede investeringsformue pr. 30/7/2020 er investeret i grønne og klimavenlige investeringer. Bl.a. kan investeringer i Copenhagen Infrastructure Partners, grønne obligationer og skovinvesteringer fremhæves. Vellivs grønne investeringer er steget siden sidste undersøgelse (2019) og forventes at stige yderligere i 2020. WWF understreger, at grønne investeringer fremadrettet bør opgøres ud fra EU's taksonomi for bæredygtig finansiering.

4. Aktivt ejerskab 1 POINT

Igen i år får Velliv 1 point for at udøve klimarelateret aktivt ejerskab, dog uden en tilstrækkelig grad af transparens. Det klimarelaterede aktive ejerskab varetages i samarbejde med ISS og gennem CA100+. Velliv offentliggør en liste over stemmeafgivelse på deres hjemmeside men kun på tematisk niveau og offentliggør ikke tilstrækkelig information om selskabsdialoger. Velliv mangler således systematisk at øge graden af transparens hvad angår både stemmeafgivelse og selskabsdialoger, før der kan kvitteres med 2 point. Desuden anbefaler WWF, at Velliv tilslutter sig NZ-AOA med henblik på at hæve ambitionsniveauet for det aktive ejerskab. Desuden bør pensionsselskabet vedtage en integreret tilgang til aktivt ejerskab og fossilt frasalg, med frasalg som konsekvens af manglende rettidig grøn omstilling.

5. Frasalg af fossile og klimaskadelige investeringer 0 POINT

Velliv tildeles 0 point fordi der endnu ikke er formuleret en målsætning og strategi for frasalg af investeringer baseret på fossil energi. Pensionsselskabet har vedtaget en konkret politik for frasalg af investeringer, hvor mere end 25 pct. af deres omsætning stammer fra udvinding af kul eller olie fra tjæresand. Dette bør videreudvikles til en reel strategi for fossilt frasalg, med skærpede bagatelgrænser og som også omfatter olie og gas. Det oplyses desuden, at man ikke ønsker at investere i selskaber, der direkte modarbejder Parisaftalen via lobbyisme, hvilket WWF ser positivt på. Det er dog ikke nok, og Velliv bør vedtage og eksekvere på en frasalgsstrategi, der omfatter alle fossile energiinvesteringer og andre klimaskadelige investeringer. Denne bør indeholde konsekvent frasalg af særligt klimaskadelige investeringer (bl.a. kul) med skærpede bagatelgrænser (f.eks. 5 pct.), mens de resterende klimaskadelige investeringer bør adresseres gennem en integreret tilgang aktivt ejerskab, hvor manglende rettidig grøn omstilling på linje med Parisaftalen fører til frasalg. Strategien bør omfatte alle aktivklasser.

6. Eksklusioner og transparens 2 POINT

Velliv tildeles igen 2 point for at offentliggøre en eksklusionsliste og foretage eksklusioner på baggrund af klimahensyn. Konkret er en række selskaber involveret i 'Coal & Consumable Fuels' ekskluderet. Pensionsselskabet støtter op om TCFD's anbefalinger og vil offentliggøre en TCFD-rapport i starten af 2021, hvilket er positivt. Der er stadig plads til forbedring, hvad angår tydelig kommunikation omkring investeringsformues grad af Paris-kompatibilitet. Ligeledes mangler tydeligt overblik over pensionsselskabets investeringer i de mest klimabelastende selskaber, inkl. opgørelse over CO2e-aftryk pr. investering samt en retfærdiggørelse af fastholdelse af investeringen (bl.a. dokumentation for klimamæssige fremskridt som følge af aktivt ejerskab).

REFERENCER

(1) **UNFCCC Paris Agreement (2015)**
Lokaliseret den 16. september 2020 på https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf
↗ Link

(2) **IPCC Special Report - Global Warming of 1.5°C (2018)**
Lokaliseret den 16. september 2020 på https://www.ipcc.ch/sr15
↗ Link

(3) **United Nations-convened Net-Zero Asset Owner Alliance (2019)**
Lokaliseret den 16. september 2020 på https://www.unepfi.org/net-zero-alliance
↗ Link

(4) **Science Based Targets for Financial Institutions (2020)**
Lokaliseret den 14. oktober 2020 på https://sciencebasedtargets.org/sectors/financial-institutions
↗ Link

(5) **European Commission EU Taxonomy for Sustainable activities**
Lokaliseret den 14. september 2020 på https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en
↗ Link

(6) **Task Force on Climate-related Financial Disclosures, Final Report (2017)**
Lokaliseret den 14. september 2020 på https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2020/10/FINAL-2017-TCFD-Report-11052018.pdf
↗ Link

(7) **IMF World Economic Outlook 2020 (2020, oktober)**
Lokaliseret den 14. september 2020 på https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/09/30/world-economic-outlook-october-2020
↗ Link

(8) **2DII PACTA**
Lokaliseret den 16. september 2020 på https://2degrees-investing.org/resource/pacta
↗ Link

(9) **WWF European Asset Owners: Climate alignment of public equity and corporate bond portfolios (2018)**
Lokaliseret den 14. september 2020 på http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/3118_wwf_climate_alignment_of_asset_owners_energy_portfolios_report_11_lr.pdf
↗ Link

(10) IIGCC Paris Aligned Investment Initiative (PAII)

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://www.iigcc.org/our-work/paris-aligned-investment-initiative

↗ Link

(11) WWF Climate, Nature and our 1.5°C Future – a synthesis of IPCC and IPBES reports (2019, december)

Lokaliseret den 25. august 2020 på https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/wwf_climate__nature_and_our_1_5c_future_report.pdf

↗ Link

(12) Sherwood, S. C., Webb, M. J., Annan, J. D., Armour, K. C., Forster, P. M., Hargreaves, J. C., ... & Watanabe, M. (2020)

An assessment of Earth's climate sensitivity using multiple lines of evidence. Reviews of Geophysics, 58(4), e2019RG000678. Lokaliseret den 1. oktober 2020 på https://climateextremes.org.au/wp-content/uploads/2020/07/WCRP_ECS_Final_manuscript_2019RG000678R_FINAL_200720.pdf

↗ Link

(13) Bloomberg EU taxonomy

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://www.bloomberg.com/professional/eu-taxonomy-demo-request

↗ Link

(14) UN PRI – EU taxonomy alignment case studies

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://www.unpri.org/policy/eu-sustainable-finance-taxonomy/eu-taxonomy-alignment-case-studies

↗ Link

(15) Climate Action 100+

Lokaliseret den 16. september 2020 på http://www.climateaction100.org

↗ Link

(16) WWF Asset Owner Guide to Oil and Gas Producers (2019)

Lokaliseret den 25. august 2020 på https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/wwf_oil_and_gas_asset_owner_guide_july_2019.pdf

↗ Link

(17) Climate Action 100+ Net-Zero Company Benchmarks (2020, september)

Lokaliseret den 16. september 2020 https://igcc.org.au/wp-content/uploads/2020/09/140920_Media-Release_Climate-Action-100-Net-Zero-Company-Benchmark-announcement.pdf

↗ Link

(18) European Commission Disclosure Regulation (2020)

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/sustainability-related-disclosure-financial-services-sector_en

↗ Link

(19) European Commission Recovery Plan for Europe (2020).

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en

↗ Link

(20) WEF The Global Risk Report (2020, januar)

Lokaliseret den 25. august 2020 på https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020

↗ Link

(21) WEF Nature Risk Rising: Why the Crisis Engulfing Nature Matters for Business and the Economy (2020, januar)

Lokaliseret den 25. august 2020 på https://www.weforum.org/reports/nature-risk-rising-why-the-crisis-engulfing-nature-matters-for-business-and-the-economy

↗ Link

(22) WWF Living Planet Report 2020 (2020)

Lokaliseret den 26. august 2020 på https://livingplanet.panda.org

↗ Link

(23) Task Force on Nature-related Financial Disclosures (working group).

Lokaliseret den 16. september på https://tnfd.info

↗ Link

(24) Shift – Natural Capital Toolkit

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://shift.tools/contributors/551

↗ Link

(25) Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure (ENCORE)

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://encore.naturalcapital.finance/en

↗ Link

(26) Global Footprint Network

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://www.footprintnetwork.org

↗ Link

(27) Trase Finance

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://trase.finance

↗ Link

(28) PwC/WWF Nature is too big to fail (2020, januar)

Lokaliseret den 26. august 2020 på https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/nature_is_too_big_to_fail_en_web.pdf

↗ Link

(29) Forest Stewardship Council (FSC)

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://dk.fsc.org/dk-dk/hvad-er-fsc

↗ Link

(30) Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO)

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://rspo.org

↗ Link

(31) WWF Bankable Nature Solutions (2020)

Lokaliseret den 16. september 2020 på https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/bankable_nature_solutions_2__1.pdf

↗ Link

(32) The Convention on Biological Diversity (1992, juni)

Lokaliseret den 1. oktober 2020 på https://www.cbd.int/doc/legal/cbd-en.pdf

↗ Link

(33) WWF pensionsrapport 2019: Grønne milliarder er det nye stort - tid til større ambitioner. (2019, oktober)

Lokaliseret den 2. oktober 2020 på https://www.wwf.dk/publikationer/plads-til-stoerre-klimaambitioner-hos-danske-pensionskasser-viser-wwf-rapport

↗ Link

WWF PENSIONSRAPPORT 2020
WWF.DK